

OSLO PENSJONSFORSIKRING

ÅRSRAPPORT 2018

Foto: Øivind Haug (bybilder, portrett av adm.dir. og styret) | Shutterstock/NTB scanpix (operataket på side 14) | Dark Arkitekter (illustrasjonsbilder av Økern Portal).

Innhold

Nøkkeltall	4
Administrerende direktør	5
Ny offentlig tjenstepensjon	6
Bærekraftige investeringer	8
Økern Portal	18
Oslomodellen	20
Årsberetning	22
Virksomhet og resultater	23
Porteføljensammensetning og avkastning	25
Kapitalstyring	26
Risikostyringssystemet	27
Andre forhold	29
Fremtidsutsikter og rammebetingelser	30
Disponering av selskapets resultat	31
Regnskap	33
Regnskap og noter OPF-konsern	34
Regnskap og noter OPF AS	68
Revisors beretning	106
Oslo Pensjonsforsikrings styrings- og kontrollorgan	109
Bestandstall	110

Nøkkeltall

(regnskapstall i millioner kroner)

OPF-konsern	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Resultat før skatt	791	1 166	732	1 192	608	522
Forvaltningskapital	96 288	92 389	83 877	79 540	74 558	62 542
Egenkapital	8 669	8 186	7 286	6 694	5 333	4 583
Solvenskapitaldekning uten overgangsregler (solvens II)	406 %	411 %	399 %			
Solvenskapitaldekning med overgangsregler (solvens II)	425 %	476 %	469 %			
Antall ansatte	86	84	84	82	80	78

Oslo Pensjonsforsikring AS	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Premiereserve inkl. erstatningsavsetning	63 589	60 336	57 973	55 958	54 982	48 669
Tilleggsavsetninger	7 491	7 101	4 068	2 093	2 017	1 617
Kursreguleringsfond	9 305	10 933	9 270	9 339	7 647	5 321
Premiefond	3 249	2 303	2 267	1 847	876	629
Sum kollektivporteføljen	83 634	80 673	73 578	69 237	65 522	56 236
Premieinntekter (kollektiv pensjon)	4 723	4 030	3 890	3 972	4 179	3 684
Realisert kapitalavkastning (kollektiv porteføljen)	4,6 %	7,9 %	6,3 %	2,9 %	4,0 %	4,1 %
Verdijustert kapitalavkastning (kollektiv porteføljen)	2,0 %	9,2 %	5,3 %	5,1 %	7,6 %	8,8 %
Resultat fra personrisikoprodukter	86	119	53	252		
Kapitaldekning				14,6 %	15,3 %	16,8 %
Solvenskapitaldekning (solvens I)				320 %	294 %	292 %
Solvenskapitaldekning uten overgangsregler (solvens II)	499 %	507 %	490 %			
Solvenskapitaldekning med overgangsregler (solvens II)	524 %	591 %	583 %			
Antall pensjonister	40 582	39 181	37 582	36 482	35 076	31 297
Antall yrkesaktive	39 779	34 887	31 286	31 476	30 718	30 243
Antall tidligere ansatte	81 685	79 993	70 680	69 998	69 689	64 710

Oslo Forsikring AS	2018	2017	2016	2015
Resultat før skatt	13	30	48	12
Solvenskapitaldekning (solvens II)	265 %	269 %	254 %	
Bruttopremier	90	87	82	40
Brutto erstatningskostnader	90	84	23	4
Forsikringsresultat	8	8	26	14
Sum skade- og kostnadsprosent (brutto)	119 %	110 %	50 %	29 %
Skadeprosent (brutto)	100 %	97 %	28 %	10 %
Kostnadsprosent (brutto)	19 %	14 %	22 %	19 %

Nye og bedre pensjonsregler for våre kunder

Fra kommende årsskifte legges offentlig tjenestepensjon om for alle som er født etter 1962. Det er en spennende endring for arbeidsgivere og arbeidstakere i offentlig sektor og for oss i OPF.

Reformer som dette er krevende. Nytt og gammelt regelverk vil eksistere side om side til slutten av dette århundret. Vi må innføre noe nytt uten å legge bort det gamle. Våre store datasystemer må bygges om. Det vil koste mye, og det tar lang tid før gevinsten kommer.

Selv om det er mye arbeid og betydelige kostnader knyttet til en slik omlegging, er det på høy tid at den kommer. Det er lenge siden det var så enkelt at man kunne regnet ut en offentlig pensjon ved å gange sluttlønnen med 70 prosent for å regne ut pensjonen. En person født i 1963 som skal ta ut pensjon ved fylte 67 år, ville med de nåværende reglene få en pensjon på under 62 prosent av sluttlønn fordi det tas høyde for stadig økende levealder. Det hjelper ikke å jobbe mer enn 30 år for å kompensere. De fleste medlemmene har dessuten en mer variert yrkeskarriere enn alle årene i samme sektor, uten deltid og permisjoner.

Samordningen med folketrygden skal endelig bort. En offentlig utredning fra 1995, skrevet av de fremste ekspertene på området, ble innledet med at «Samordningsloven inneholder det mest kompliserte og vanskeligst tilgjengelige regelverket vi har i vårt rettssystem».

Vi gleder oss til å tilby våre forsikrede – medlemmene – et regelverk som blir enklere å forstå. Dermed vil den også ha større verdi for arbeidsgiver. Pensjonen blir bedre jo lenger du jobber. De viktigste forsikringselementene, som at pensjon er livsvarig og at du får uføretrygd dersom det skulle skje noe, er beholdt. Den rettigheten du har opptjent ut 2019 blir håndtert på samme måte som om du slutter i dag, det vil si at det fastsettes en rett.

De som er født fra og med 1963 skal få årlige innskudd inn på en pensjonsbeholdning. Beløpet deles ut på forventet levealder fra man tar ut pensjon. Akkurat som i folketrygden. De kan kombinere arbeid og pensjon, slik man har kunnet en stund i privat sektor. AFP-ordningene i privat og offentlig sektor skal bli likere. Dermed skal det ikke være like stor fare for å miste AFP-rettigheten. Muligheten for å bytte mellom jobber i privat og offentlig sektor uten å tape pensjon blir bedre.

Et sentralt mål for prosjektet som har ansvaret for ny offentlig tjenestepensjon i OPF er at vi skal lage løsninger som er brukervennlige for våre kunder. Vi skal legge til rette for at regelverket blir så forståelig som mulig. Fordi de aller fleste som skal over på den nye opptjeningsmodellen også vil ha rettigheter i den gamle, må våre dataløsninger vise medlemmenes samlede pensjonsituasjon.

Den vordende pensjonisten vil først og fremst være opptatt av hva som lønner seg, og ikke hvordan vi har regnet det ut.

Det er vår oppgave å sikre lavest mulig pensjonskostnader for arbeidsgiverne. Offentlig tjenestepensjon er dyrt å administrere. Vi brukte 1000 kroner per forsikrede person i 2018. I vår høringsuttalelse til regjeringens forslag til nytt pensjonsregelverk har vi foreslått en rekke endringer og forenklinger som kan bidra til lavere kostnader.

Vi er opptatt av våre kunder i OPF. Dermed tenker vi annerledes enn om vi bare ser på regelverk og produkter. Dessuten er det spennende!

Åmund T. Lunde

Åmund T. Lunde
Administrerende direktør

Vi ser frem til ny offentlig tjenestepensjon i 2020

Ny offentlig tjenestepensjon vil gjelde alle som er født i 1963 eller senere. De som er født før dette vil forholde seg til dagens regler.

Nå er det ikke lenge til ny offentlig tjenestepensjon trer i kraft, og vi ser veldig frem til å levere det nye produktet til kundene våre. Tilsammen er det rundt 30 000 personer som kommer til å få nye pensjonsrettigheter hos oss fra 1. januar neste år.

Med ny offentlig tjenestepensjon vil siste del av pensjonsreformen være fullført, og offentlig tjenestepensjon vil være tilpasset den nye alderspensjonen i folketrygden.

Hovedpunkter i avtalen:

- Det vil lønne seg å jobbe lengre, pensjonen vil øke jo lengre man jobber.
- Det vil bli enklere å kombinere lønn og pensjon, og man kan jobbe så mye man vil ved siden av alderspensjon og AFP uten å tape pensjon.
- Det vil bli lettere å veksle mellom stillinger i privat og offentlig sektor.

De nye pensjonsrettighetene vil i hovedsak gjelde alderspensjon og avtalefestet pensjon (AFP). Begge pensjonstypene vil endre seg mye fra dagens offentlige tjenestepensjon. Blant annet blir det nye regler for uttak av pensjon, og pensjonsopptjeningen blir helt annerledes.

Pensjonsopptjeningen i ny offentlig tjenestepensjon vil ta utgangspunkt i en pensjonsbeholdning, omtrent som ny alderspensjon i folketrygden (NAV). Basert på månedlige overføringer fra arbeidsgiver, vil man gradvis opparbeide seg en pensjonsbeholdning. Dette er en stor endring fra dagens offentlige tjenestepensjon, som er basert på et sluttløns-

prinsipp der pensjonen beregnes som en prosent av den inntekten man har når man går av med pensjon.

Som følge av at ny offentlig tjenestepensjon bygger på en helt annen pensjonsmodell enn tidligere, vil det bli en stor jobb å legge virksomheten vår til rette for det nye produktet, særlig i forhold til IT-systemer og forsikrings-tekniske forhold. Siden sommeren 2018 har vi hatt et stort utviklingsteam på plass, og som nå er på god vei med å utvikle brukervennlige løsninger til bedriftskundene våre, privatkundene våre, og egne medarbeidere.

På sikt vil offentlig tjenestepensjon bli forenklet med de nye reglene, men i en

overgangsfase vil det være et komplekst regelverk med mange overgangsordninger og ulike valgmuligheter. Målet vårt er å kommunisere de nye reglene på en enkel og forståelig måte. Alle som berøres skal få relevant og skreddersydd informasjon. Medlemmene våre skal forstå hva de nye pensjonsrettighetene betyr for dem, slik at de skal kunne ta gode og informerte valg for fremtiden sin.

Vi gleder oss stort til å komme i mål med det nye produktet fra 1. januar 2020. Det er en krevende og spennende prosess som involverer alle som jobber i OPF.

Ønsker du å lese mer om den nye ordningen, kan du gjøre dette på opf.no/nyoffentligtjenestepensjon

TIDSLINJE FOR NY OFFENTLIG TJENESTEPENSJON

Vår 2018	Avtale om ny offentlig tjenestepensjon Regjeringen og partene i arbeidslivet blir enige om en ny løsning for offentlig tjenestepensjon.
Høst 2018	Lovforslag om ny offentlig tjenestepensjon er ute på høring
Vår 2019	Stortingsvedtak om ny offentlig tjenestepensjon
Høst 2019	Forskrifter, forhandlinger og drøftinger Siden Oslo kommune ikke er en part i avtalen, er det fremdeles en god del detaljer som må avklares før de nye reglene kan bli gjeldende. Endelig vedtak vil bli tatt i bystyret.
1. januar 2020	Ny offentlig tjenestepensjon trer i kraft

Bærekraftige investeringer

Som forvalter av 96 milliarder kroner har vi i Oslo Pensjonsforsikring et viktig samfunnsansvar. Det er ingen motsetning mellom god avkastning og klimahensyn. Klimahensyn og bærekraft er derfor en viktig del av vår forvaltningsstrategi.

Dette har vi oppnådd i 2018:

- Vi ligger godt foran skjema i forhold til å nå målet vårt om 40 prosent reduksjon av klimagassutslipp i aksjeporteføljen vår innen 2030. I løpet av 2018 ble utslippintensiteten redusert med 33 prosent.
- Vi har hatt en betydelig økning av investeringer i obligasjoner som skal finansiere miljøriktige formål gjennom 2018. Ved utgangen av 2018 hadde vi investert 1,9 milliarder kroner i grønne obligasjoner. Dette tilsvarer en økning på nesten 1 milliard kroner fra året før.

- Vår interne aksjeportefølje har 45 prosent lavere klimagassutslipp enn den globale aksjeindeksen (MSCI World ESG Universal).
- Ved utgangen av 2018 hadde vi ingen kull-, olje- eller gassenergisekskaper i den interne aksjeporteføljen vår.
- I eiendomsporteføljen vår har tre store kontoreiendommer blitt rehabilitert og sertifisert i henhold til BREEAM-NOR-sertifisering. BREEAM er en sertifiseringsstandard for bygg, og krever en helhetlig miljøtenking i alle deler av prosessen, fra planlegging til ferdig bygg.

OPF-KONSERNETS TILPASNING TIL KLIMAENDRINGER

Klimarapporteringen vår tar utgangspunkt i en modell som er utarbeidet av en internasjonal arbeidsgruppe (TCFD) som har fått i oppgave å utrede hvordan selskaper kan rapportere om klimarelatert risiko på en bedre og mer systematisk måte. Dette er den samme modellen som regjeringens klimarisikoutvalg anbefaler.

Modellen vi bruker:

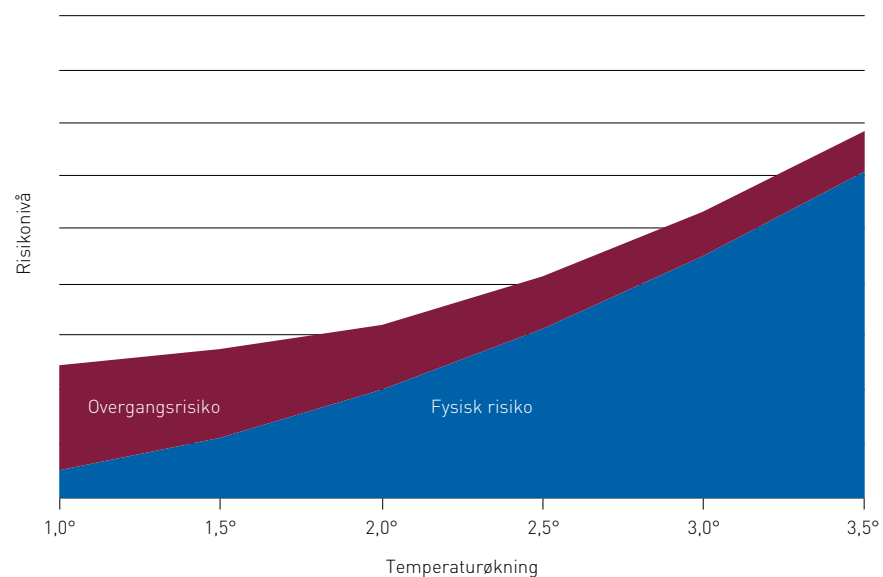
1. STYRING

Klimarisiko er viktig for OPF-konsernet og for Oslo kommune, som er eier av og største kunde i OPF. Byrådspartiene har uttalt at OPF skal ha en klimastrategi.

Styrene behandler klimarisiko og -strategi under den årlige strategisamlingen og i forbindelse med plan og budsjett for kommende år. I tillegg får styrene presentert måltall for CO₂-utslipp fra den internforvaltede aksjeporteføljen kvartalsvis. Styrene behandler også klimarisiko ved endringer i strategien på enkeltområder.

Klimarisiko er en integrert del av konsernets risiko og håndteres derfor i linjen. I ledelsen er det administrerende direktør og direktørene for bedrifts-kunde- og kapitalforvaltningsavdelingene som løpende arbeider med klimarisiko på et strategisk nivå.

Figur 1: Figuren illustrerer hvordan den fysiske risikoen og overgangsriskoen kan utvikle seg når temperaturen endres.

2. STRATEGI

Risiko forbundet med klimaendringer

OPF-konsernet er eksponert for to typer klimarisiko; fysisk risiko og overgangsrisiko.

Fysisk risiko er aktuelt når bygninger og eiendeler vi har forsikret eller finansiert, blir rammet av klimaendringer.

Overgangsrisiko er aktuelt hvis en bedrift vi investerer i ikke lenger kan videreføre dagens drift fordi produksjon, kostnader og inntekter påvirkes når klimaet endres eller at det innføres tiltak mot klimaendringene.

Figur 1 viser at for en lav temperaturøkning vil overgangsriskoen dominere. Dette er fordi det vil kreve større og strengere klimatiltak for å holde temperaturøkningen lav. Denne risikoen blir mindre for høyere økninger, men blir ikke borte da klimaendringer i seg selv vil endre forbruk og produksjonsmetoder. Det vil ikke være de samme bedriftene og næringene som rammes om klimaendringene blir små, som det vil være om de blir store.

Den samlede klimarisikoen stiger med en temperaturøkning, men det er den fysiske risikoen som vokser mest dess kraftigere temperaturøkningen er.

Globale konsekvenser og tiltak

Når vi i OPF jobber med klimarisiko legger vi til grunn den kunnskapen som er frembragt, først og fremst gjennom FNs klimapanel (IPCC). I klimapanelets rapport Global Warming of 1,5°C fra oktober 2018 analyseres hva som skal til for at Parisavtalens mål om å begrense økningen til 1,5 grader skal kunne realiseres. Temperaturøkningen så langt er beregnet til 1,0 grad.

Rapporten viser at en temperaturøkning vil få større konsekvenser enn vi før trodde, og som følge av dette er klimarisikoen for OPF høyere enn antatt. Et hovedresultat fra rapporten er at utslippene må begrenses umiddelbart og at verden må være karbonnøytral fra 2050.

I rapporten presenteres tre ulike scenarier for hvordan vi kan begrense en global temperaturøkning på 1,5 grader.

Scenariene har til felles at det må skje dramatiske endringer i de ulike energisektorene som olje, kull og gass, men de skiller seg fra hverandre gjennom hvordan utslippsreduksjonen for øvrig skjer som illustrert i figur 2.

Scenario 1

Dette scenarioet tar utgangspunkt i at vi må redusere den globale energibruken. Målet er at vi i 2050 har redusert energibruken med en tredel fra bruken vi hadde i 2010.

Scenario 2

I dette scenarioet vil energibruken være stabil, mens en større andel av den nødvendige utslippsreduksjonen dekkes fra kilder som for eksempel landbruk.

Scenario 3

I det tredje scenarioet legges det sterkere vekt på karbonfangst. Metoden går ut på å skille ut CO₂ fra de andre gassene, slik at man kan lagre CO₂ på en sikker måte uten at den slippes ut i atmosfæren. I dette scenarioet stiger energijetterperspørselen med om lag ½ prosent i året.

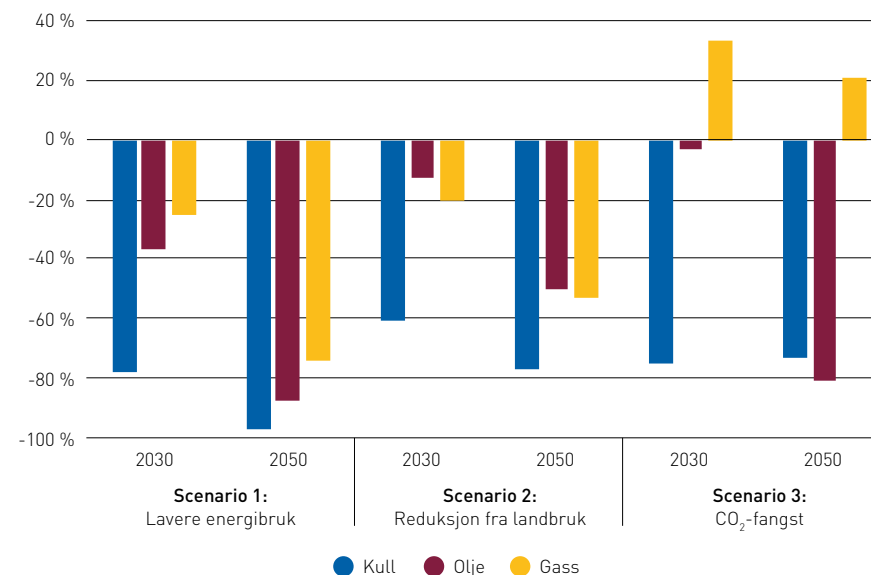
Det finnes selvsagt et utall av andre scenarier som kan gi nødvendig utslippsreduksjon, men prinsipielt sett er innholdet det samme som i disse tre. Scenariene viser at dagens energiproduksjon uansett må endres om verden skal nå de målene som ble underskrevet i Parisavtalen.

Kull som kilde for energiproduksjon må reduseres med 60 til 80 prosent innen 2030 og være tilnærmet borte som energikilde i 2050.

Bruken av olje må reduseres med nær 40 prosent i 2030 dersom utslippsreduksjonen skal skje utelukkende via lavere energibruk som beskrevet i scenario 1. I 2050 vil bruken av olje være nesten helt borte i to av tre scenarier.

Heller ikke gass slipper unna store reduksjoner om man ikke lykkes med fangst av CO₂.

Figur 2: Nødvendig reduksjon i kull, olje og gass for å nå en maks temperaturøkning på 1,5 grader i de tre scenarioene beskrevet av FNs klimapanel.

Motstykket er en massiv overgang til sol- og vindkraft, helt uavhengig av hvilke øvrige tiltak som gjennomføres innen 2030. Bruk av kjernekraft må også øke, noe som kan bli krevende gitt byggetid, kostnader og holdninger til denne energikilden.

Omleggingen av verdens energi-produksjon må skje raskt, så raskt at vi allerede i dag må ta hensyn til det når vi investerer i aksjer, obligasjoner eller eiendom.

Konsernets klimarisiko

Målet for OPF-konsernet er å gi kundene så lave pensjons- og forsikringskostnader som mulig.

OPF-konsernets klimarisiko oppstår gjennom

- Plassering av oppsparte pensjonsmidler i ulike aktivaklasser som aksjer, obligasjoner, utlån og eiendom
- Forsikring av bygninger
- Medlemskap i Norsk Naturskadepool, en felles forsikringsavtale mellom forsikringsselskaper der man deler hverandres risiko.

Risikoen vår er knyttet til økte skadekostnader og tap av avkastning. Vi legger til grunn at det ikke er klimarisiko av betydning knyttet til pensjons- og personforsikringer eller til ansvars- og kjøretøysforsikring.

Fysisk risiko

Kortere vintre, tørkeperioder i noen områder og økt nedbør i andre, vannmangel samt hyppigere og mer alvorlige hetebølger er alle faktorer som kan lede til at produksjonsanlegg eller bygninger må bygges om, flyttes eller i ytterste konsekvens gå tapt. OPF kan som långiver eller investor i aksjer, eiendom eller obligasjoner, direkte eller indirekte gjennom fond, bli utsatt for tap som følge av fysisk risiko hos motpart eller utsteder. Som forsikringsgiver kan vi oppleve tap i egen portefølje eller at vi må dekke tap gjennom Norsk Naturskadepool.

Overgangsrisiko

Overgangsrisikoen er endringer i økonomiske strukturer som følge av faktiske klimaendringer eller tiltak mot dem. Omfanget av endringene og tidspunktet de inntreffer på vil ha en sterk sammenheng med hvordan det internasjonale samfunnet (myndigheter, bedrifter og enkeltpersoner) responderer på de foreslåtte tiltakene i rapporten. Overgangsrisikoen vil derfor endre seg i takt med politiske tiltak, teknologiske gjennombrudd og næringslivets tilpasninger.

Et eksempel er at det innføres så høye CO₂-avgifter at enkelte produkter ikke lenger vil la seg selge. Da blir anleggene som brukes til å produsere disse varene verdiløse. De samme avgiftene kan føre til sterk vekst for batteriprodusenter eller til solkraftprodusenter fordi energi-produksjonen endres av den politiske avgjørelsen.

Et annet utfall er at de politiske tiltakene mot klimaendringer ikke er tilstrekkelige i omfang eller at de kommer for sent. I følge klimarapporten vil temperaturøkningen bli på 3–4 grader innen 2100 med de planene de ulike land har forpliktet seg til i henhold til Parisavtalen. Dersom dette blir utviklingen, vil det å tilpasse investeringsprofilen vår til et lavutslippssamfunn, på et for tidlig tidspunkt, innebære tap av avkastning.

Et tredje mulig utfall er at utviklingen i retning av et lavutslippssamfunn ikke er like avhengig av CO₂-avgifter og andre reguleringer fra myndigheter, men heller drives av næringslivets forventninger til fremtidige reguleringer og forbrukernes ønsker om å redusere eget utslipp. Det er mange bedrifter som i dag omstiller seg for å kunne lykkes, og bidra til et lavutslippssamfunn. Slik aktivitet kan bidra til at klimavennlig teknologi blir lønnsom, også uten bruk av subsidier eller avgifter. Nedgangen i produksjonskostnader for sol- og vindkraft er eksempler på dette i store deler av verden der kull i dag er en betydelig innsatsfaktor i produksjon av elektrisitet.

Vår innfallsvinkel

OPF-konsernet legger til grunn at det vil komme tiltak mot klimaendringer som vil få stor betydning for næringslivet og da særlig innen energiproduksjon. Enten gjennom lovverk eller bedriftenes egne tilpasninger.

Det innebærer at vi må legge særlig stor vekt på hva slike endringer betyr for lønnsomheten i de bedriftene vi investerer i, og lete etter investeringsmuligheter i virksomheter som vil utvikle seg godt.

Samtidig må vi være oppmerksomme på at endringene ikke nødvendigvis kommer så raskt og så kraftfullt som samfunnet som helhet kunne ønske. Vi må derfor ta hensyn til hvordan verden responderer på klimaendringene slik at våre fremtidige investeringer er lønnsomme også under andre scenarier enn de som beskrives som nødvendige i klimarapporten.

Vi mener det har en verdi å være en av flere foregangsinstusjoner på tilpasninger til klimarisiko. Som investor ønsker vi å bruke vår posisjon sammen med fagmiljøer til å jobbe aktivt overfor selskaper for å fremme forståelsen av overgangsrisikoen. Vi tror et slikt arbeid kan øke takten i den tilpasningen bedriftene gjør, uavhengig av hva myndigheter til enhver tid har besluttet av tiltak for å begrense CO₂-utslippene.

3. RISIKOSTYRINGSTILTAK

Kapitalforvaltning

Klimarisiko har stor betydning for en investeringsstrategi med lang investeringshorisont. OPF sin tilnærming til klimarisiko vil ha betydelige konsekvenser for hvordan vi forvalter pensjonsmidlene fremover. Vår forståelse for hva endringer i klima medfører i form av fysisk risiko og overgangsrisiko øker med den tilnærmingen vi har, og påvirker våre investeringsbeslutninger.

For å kunne vurdere om virksomheter er bærekraftige i ulike scenarioer, har investorenes krav til rapportering fra selskaper økt over de siste årene. Vi opplever nå en betydelig forbedret og mer tydelig kommunikasjon fra de store børsnoterte selskapene og samfunnsviktige instusjoner om deres strategi for å håndtere konsekvenser av klimaendringer og tilpasse seg overgangen til et lavutslippssamfunn. Gjennom aktiv forvaltning tilpasser vi våre investeringer og har som målsetting å sørge for god avkastning i ulike scenarioer, også der omstillingen tar lenger tid enn målsatt.

Som langsiktig investor er vi opptatt av å øke våre investeringer i selskap som aktivt jobber med å redusere sine klimagassutslipp og forbedrer sin helhetlige miljøprofil. For vår interne aksjeportefølje har vi derfor satt krav om å redusere karbonintensiteten, målt på porteføljenivå, med 40 prosent innen 2030. For våre renteporteføljer søker vi å øke antall grønne obligasjoner som finansierer prosjekter med grønne formål. En stor del av eiendomsporteføljen vår er plassert i nærings-eiendom, og vi har klare miljøambisjoner både som eier og byggherre. Alle våre eiendommer er energimerket, og ved kjøp av eiendommer er miljøstatus og energieffektivitet et av de viktigste kriteriene.

Nedenfor er en overordnet oversikt over våre virkemidler for å vurdere, håndtere og kommunisere klimarisiko og muligheter innenfor de ulike aktivaklasser:

INTEGRERT ANALYSE

Intern forvaltning

- I våre selskaps- og kredittanalyser inngår en vurdering av miljø- og klimarisiko, og selskapets strategi for å håndtere konsekvenser av klimaendringer (muligheter og risiko).
- For vår interne aksjeportefølje inkluderes karbonintensitet i investeringsbeslutninger. Vi ekskluderer de mest karbonintensive selskapene.
- Som eier og byggherre gjennomfører vi tiltak for å bedre miljøprofil og håndtere fysisk risiko knyttet til klimaendringer.

- Ved kjøp av eiendommer vurderes miljøprofil og evne til å møte klimaendringer særskilt i forhold til byggets attraktivitet.
- Alle nye eiendommer skal ha en tydelig miljøprofil og fremstå som fremtidsrettede og bærekraftige med hensyn til miljøkrav og klimaendringer.

Ekstern forvaltning

- I våre vurderinger av eksterne forvaltere inngår deres integrering av klimahensyn i forvaltningen.

SAMARBEID OG KOMMUNIKASJON

- Vi rapporterer karbonintensitet i vår interne aksjeportefølje.
- Vi er aktive i det grønne obligasjonsmarkedet og rapporterer investert beløp.
- Vi har medlemskap i Norsk forum for bærekraftige og ansvarlige investeringer (Norsif).

- Vi er medlem og aktiv deltaker i Grønn Byggallianse og Grønt ekspertforum.
- Vi har et samarbeid med klimaforskningsorganisasjonen Cicero om analyse av klimarisiko og forbedret selskapsrapportering.

EKSKLUSJON

Intern forvaltning

- Vi følger ekskluderingsreglene fra Statens pensjonsfond utland (SPU).
- Vi ekskluderer i tillegg selskaper som utvinner eller bruker kull som en vesentlig innsatsfaktor i produksjon av energi.

Ekstern forvaltning

- Vi har krav til at eksterne forvaltere følger ekskluderingsreglene fra SPU.

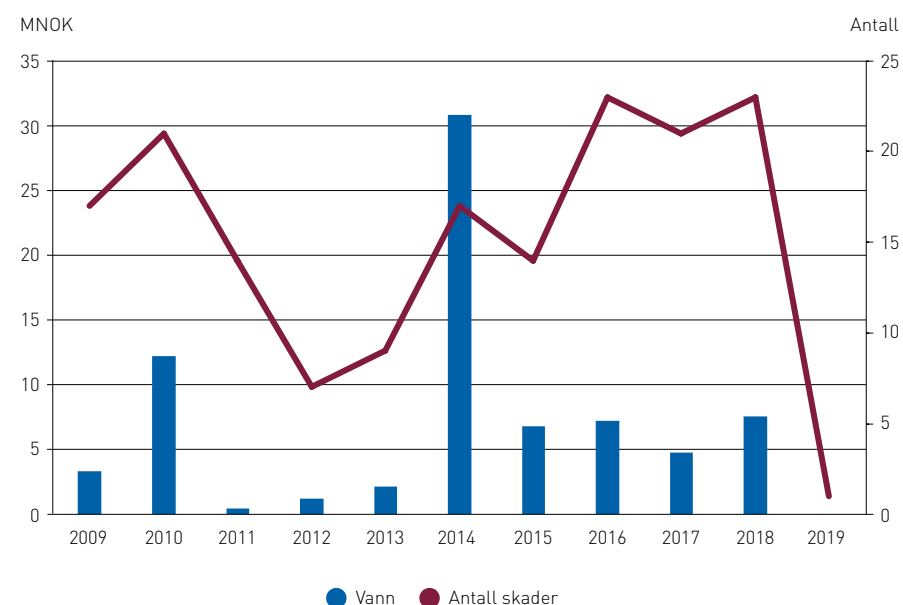
Bygningsforsikring

Brann og vannskader på bygninger og inventar er den dominerende risikoen for eiendommene vi forsikrer gjennom Oslo Forsikring AS.

De vanligste skadeårsakene er rørbrudd (gamle rør), frostskafer og hærverk (avløp som blir tettet og åpne kraner) samt lekkasjer fra beredere og radiatorer.

Det er ingen skader rapportert i vår historie som kan relateres utelukkende til klimarelatert påvirkning. Vi anser den topografiske beliggenheten av Oslo kommunes eiendommer til å være gunstig i forhold til skader som skyldes ytre påvirkning. Stigende havnivå kan imidlertid bli en utfordring på lang sikt.

Figur 3: Figuren viser vannskader siste 10 år for Oslo kommunes bygninger.

4. MÅL OG METODER

Klimarisiko innen kapitalforvaltningen

Selskapene vi kan investere i har en varierende andel av fysisk- og overgangsrisiko. Variasjonene er først og fremst knyttet til hvilken næring selskapet opererer i, men også til enkeltforhold i bedriften. For OPF som investor er risikoen dessuten avhengig av hvilken aktivaklasse vi er investert i. Det er derfor nødvendig å bruke forskjellig tilnærming og ulike målsettinger, avhengig av investering. Aktiv forvaltning er en viktig forutsetning for at vi skal kunne tilpasse investeringer og risikomåling blir derfor primært gjort på internt forvaltede midler. Det er kun for den internt forvaltede aksjeporteføljen det er utarbeidet et særskilt regnskap over klimagassutslipp, men de samme vurderinger legges til grunn i øvrige investeringer. For eksterne porteføljer der vi ikke kan påvirke investeringsstrategien er vi opptatt av å påvirke gjennom dialog og seleksjon mellom ulike mulige leverandører.

Internt forvaltede aksjer

For vår interne aksjeportefølje har vi satt krav om å redusere karbonintensiteten, målt på porteføljenivå, med 40 prosent fra et gjennomsnittlig nivå fra årene 2014 til 2016 innen 2030.

Intensiteten av utslipp måles som andel av brutto omsetning i selskapet. Dette gir et mer rimelig uttrykk for selskapets påvirkning sammenlignet med for eksempel utslipp som andel av markedsverdi. Klimagassutslipp omfatter flere ulike gasser, men er omregnet til CO₂-ekvivalenter.

Definisjonen av klimagassutslipp for selskap omfatter direkte og indirekte utslipp, betegnet som Scope 1 og 2. Scope 1 omfatter direkte utslipp av klimagasser fra egne eller kontrollerte kilder, mens Scope 2 utgjør indirekte utslipp fra produksjon av innkjøpt elektrisitet, varme eller damp.

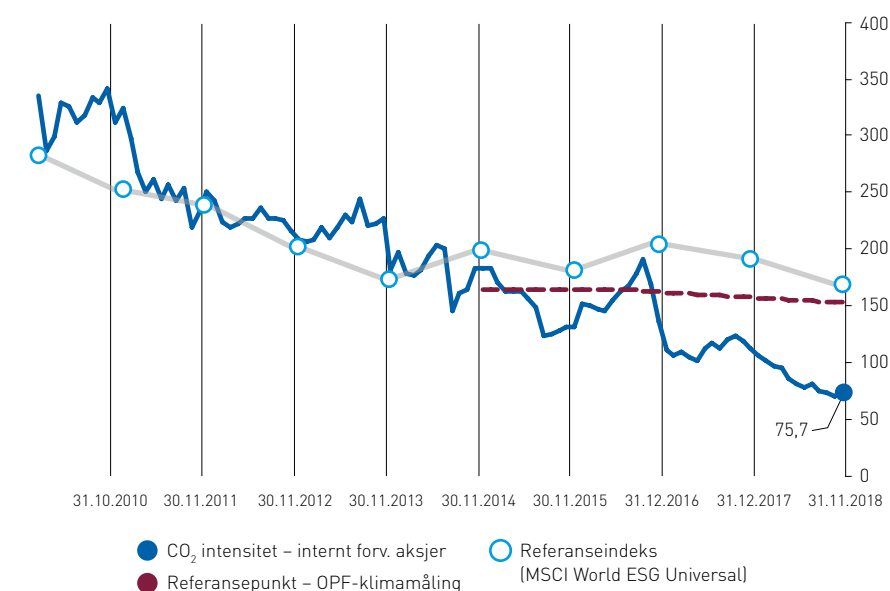
Det er stor variasjon i selskapenes utslippsintensitet. Selskaper med større fysisk klimarisiko har som regel høyere utslippsintensitet og opererer innenfor sektorer som energi, industri og kraftforsyning. Selskaper med større andel overgangsrisiko har ofte et lavere

utslippstall, men kan fortsatt løpe stor klimarisiko hvis de ikke tilpasser seg til utviklingen i resten av økonomien. Et lavt utslippstall i seg selv er derfor ikke noen garanti for at selskapet ikke er eksponert mot klimarisiko samlet sett eller at investeringen vil gi en god avkastning over tid.

Målet på 40 prosent reduksjon i karbonintensitet utgjør en streng begrensning på hvilke selskaper vi kan investere i. Vi må derfor vurdere klimarisiko og måle karbonintensitet i alle våre aksjeinvesteringer. Utslippsintensiteten samlet sett målt opp mot referanseindeksen (MSCI World ESG Universal) viser at vår portefølje består av selskaper med relativt lav fysisk klimarisiko. Dette er selskaper som vi mener er bærekraftige uansett klimascenario.

Vi ligger per i dag foran skjema til en reduksjon av utslippene i aksjeporteføljen vi har forpliktet oss til. Den viktigste årsaken til dette er at vi har en aktiv forvaltet portefølje med undervekt av investeringer innen fossil energi. Hadde vi erstattet vår internt forvaltede aksjeportefølje med referanseindeksen, hadde vi kommet i brudd med vår egen målsetting.

Figur 4: Karbonintensiteten til porteføljen vår sett opp mot referanseindeksen.

Eiendom

Som langsiktig eier og byggherre har vi klare miljøambisjoner for våre eiendommer hvor vi samtidig sikrer oss mot fysisk risiko knyttet til klimaendringer.

Ved kjøp av eiendommer vurderes alltid miljøprofil og evne til å møte klimaendringer særskilt i forhold til byggets attraktivitet. Alle nye eiendommer skal ha en tydelig miljøprofil og fremstå som fremtidsrettede og bærekraftige med hensyn til miljøkrav og klimaendringer.

I utvikling og rehabilitering av eksisterende eiendoms masse vurderes det om det skal gjennomføres særskilte tiltak for å bedre miljøprofil, herunder energieffektivisering, slik at eiendommen i størst mulig grad vil fremstå med en tydelig miljøprofil etter kriteriene i BREEAM-NOR-sertifisering.

BREEAM er en sertifiseringsstandard for bygg, og krever en helhetlig miljøtenking i alle deler av prosessen, fra planlegging til ferdig bygg. Ved utvikling og rehabilitering skal prosjektene være, om det er praktisk mulig og økonomisk forsvarlig, alltid BREEAM-sertifiseres med formål å oppnå så god sertifisering for eiendommen som mulig.

Internt forvaltede obligasjoner

I våre kredittanalyser inngår en vurdering av miljø- og klimarisiko samt låntakers strategi for å håndtere konsekvenser av klimaendring for deres virksomhet.

Gjennom vår aktivitet i markedet for grønne obligasjoner utvikles forståelse for konsekvenser av klimaendringer for sektorer og selskapers kredittverdighet løpende.

Gjennom grønne obligasjoner er vi med å finansiere prosjekter med miljømessig gevinst innenfor definerte formål. Obligasjonene er imidlertid knyttet til låntakers totale virksomhet og med samme kredittisiko som låntakers øvrige obligasjoner. Derfor har vi det samme avkastningskravet for grønne obligasjoner som andre obligasjoner med tilsvarende risiko. Gjennom låntakers etablering av et rammeverk for grønne obligasjoner utarbeides det en uavhengig forskningsbasert evaluering av virksomheten og strategi for å håndtere fysisk risiko knyttet til klimaendringer og deres rolle i overgangen til et lavutslippssamfunn. Bedrifter som utsteder slike obligasjoner er derfor interessante for oss fordi de viser at de håndterer klimarisiko. Dette gir et grunnlag for å vurdere kredittisiko på kort og lang sikt, og krav til avkastning.

Vi har derfor et mål om å øke finansiering av grønne obligasjoner og selskaper generelt som har en viktig rolle i fremtidens lavutslippssamfunn, herunder norske kraftprodusenter med fornybar energiproduksjon og norske nettselskap.

Ekksklusjon

Vi følger eksklusjonslisten fra Statens pensjonsfond utland (SPU). Vi ekskluderer i tillegg selskaper som utvinner

eller bruker kull som en vesentlig innsatsfaktor i produksjon av energi. For alle forvaltere overvåkes det at porteføljen til enhver tid er i samsvar med våre eksklusjonskrav.

Alle våre eksterne forvaltere forplikter seg til å følge eksklusjonslisten til SPU. Erfaringen med håndheving av eksklusjonslisten vår er så langt god. Det har vært avdekket få investeringer som er i brudd med retningslinjene.

Klimarisiko innen bygningsforsikring

Vi måler klimarisiko innen skadeforsikring ved å følge erstatningskostnadene knyttet til klimarelaterte skader

Ved en eventuell økning i klimarelaterte skadepåkostnader vil aktuelle skadeforebyggende tiltak bli vurdert, herunder innføring av en prisingsstruktur som gir insentiver til skadeforebyggende tiltak.

Vi har systematisk jobbet med skadeforebyggende arbeid i 20 år. Arbeidet med å forebygge skader på bygninger og inventar gjennomføres i nært samarbeid med virksomhetene i Oslo kommune. De sentrale elementene i det skadeforebyggende arbeidet er kompetanseutvikling, konkrete skadeforebyggende tiltak og forbedring av rutiner for risikostyring, internkontroll og integrering av det forebyggende arbeidet i den daglige driften.

Alle meldte skader blir løpende registrert. For de mest alvorlige tilfellene utarbeider vi granskningsrapporter med bakgrunn i den aktuelle skaden. Granskningsrapporten inneholder en årsaksanalyse og inneholder forslag til tiltak for å hindre tilsvarende skader i fremtiden.

Det har så langt ikke blitt påvist skader av klimarelaterte årsaker som har gjort det nødvendig å iverksette skadeforebyggende tiltak.

Som medlem av Finans Norge følger vi bransjens arbeid med klimarisiko innen skadeforsikring.

Oslo Forsikring AS forsikrer cirka 3000 bygninger eid av Oslo kommune deriblant Oslo rådhus.

Vi bygger Oslos mest fremtidsrettede bygg på Økern

Økern Portal er et innovativt byggeprosjekt der vi har høye ambisjoner for klima og miljø.

Eiendommen er vårt største eiendomsutviklingsprosjekt, og vil stå ferdig i 2021/2022.

Med sine cirka 80 000 kvadratmeter vil Økern Portal bli et viktig landemerke på Økern. Eiendommen vil bestå av fleksible kontorlokaler, et stort konferansehotell, et variert bespisnings- og servicetilbud og store grøntarealer. Tanken bak konseptet er å skape et bærekraftig fellesskap som skal komme både kontorbrukere og nærmiljøet til gode.

Når portalen står ferdig vil det få en sterk miljøprofil og en rekke høyteknologiske løsninger.

Helhetlig miljøtenking

Eiendommen vil bli BREEAM-sertifisert med karakteren BREEAM-NOR Excellent. BREEAM er en sertifiseringsstandard for bygg, og krever en helhetlig miljøtenking i alle deler av prosessen, fra planlegging til ferdig bygg.

Sertifiseringen stiller store krav til at materialene som blir brukt er ansvarlig

innkjøpt, robuste med lang levetid og har minst mulig avgassing og lave klimagassavtrykk. Under selve byggeprosessen er det krav til full avfallssortering og en mest mulig utslippsfri byggeplass med minimert energiforbruk.

Skal ha egne energibrønner

Økern Portal blir et lavenergibygget med tekniske løsninger som vil gjøre at eiendommen blir svært energieffektiv. Blant annet vil hoveddelen av energien til oppvarming komme fra energibrønner.

Det vil også etableres fremtidsrettede løsninger der overskuddsvarme og kjøling gjenvinnes.

Naturlig del av nærmiljøet

Arkitekturen skal gjøre at eiendommen blir en naturlig del av nærmiljøet, og det er lagt vekt på store grøntarealer, både på bakkenivå og på taket.

Rundt eiendommen er det store grøntarealer som vil bli direkte knyttet til en park med svært gode solforhold. Her vil det bli etablert utendørs treningsapparater, lekeapparater og bordtennisbord som blir tilgjengelig for portalens leietakere og beboerne i nærmiljøet.

Området vil også være godt til tilrettelagt for syklistene. Totalt er det planlagt cirka 500 sykkelparkeringsplasser, både utendørs og innendørs.

Bikuber og parsellhager på taket

På taket, som byr på et av Oslos flotteste utsiktspunkt, vil det bli takterrasser med publikumsareal. Her er det planlagt store grøntarealer, bikuber, parsellhager og løpebaner.

Beplantningen på taket sørger for å binde støv, utjevne temperatursvinginger og forsinke avrenning av regnvann. Ved kraftige regnskylt vil beplantningen på taket samle opp regnvannet som gradvis dreneres videre.

Smarte tekniske løsninger

Hoveddelen av eiendommen skal bli fleksible og moderne kontorlokaler, godt rustet for fremtidens arbeidsmiljø.

Alle kontoretasjene har store takhøyder, som bidrar til godt inneklima, og fleksible kontorløsninger med gode muligheter for coworking og smartteknologi.

Det legges også store ressurser i å etablere eiendommen som et fremtidsrettet smartbygg, både for drift av eiendommen og for eiendommens brukere.

Vil du vite mer om Økern Portal, kan du lese mer om prosjektet på okernportal.no

På Økern er vi i gang med det store byggeprosjektet Økern Portal. Entreprenøren for prosjektet er Vedal Entreprenør. HMS-arbeidet på byggeplassen gjennomføres ved hjelp av flere ulike systemer. Alle registrerte uønskede hendelser (RUH) registreres i systemet avvik.com. Håndtering av personer og firma på byggeplassen registreres i systemet HMSREG. I tillegg er HMSREG koblet opp mot et eget system for å ivareta seriositet i bransjen med hensyn til skatt, merverdiavgift og lokale/sentrale godkjenninger.

Slik jobber vi med Oslomodellen i eiendomsporteføljen vår

I 2018 bestemte vi at alle innkjøp i forbindelse med OPFs eiendomsportefølje skal etterleve formålet og prinsippene i Oslomodellen.

Oslomodellen er en standard for anskaffelser i bygg- og anleggsbransjen som har blitt utarbeidet av Oslo kommune og partene i arbeidslivet. Formålet er å bekjempe arbeidskriminalitet og sørge for anstendige arbeidsforhold. Standarden skal bidra til å hindre skatteunndragelser, utnyttning av arbeidskraft og sikre bruk av lærlinger.

Oslomodellen består av en rekke krav som må tas hensyn til ved innkjøp av varer og tjenester.

Her er de viktigste kravene:

- Krav om bruk av fast ansatte
- Krav om tarifflønn mellom oppdrag i de tilfellene innleid arbeidskraft brukes
- Krav om faglærte håndverkere (50 prosent av arbeidende timer innen bygg- og anleggsgfag skal utføres av fagarbeidere eller personell med dokumentert fagopplæring)
- Krav om at minimum 10 prosent av arbeidende timer utføres av lærlinger i fag med behov for flere lærlinger
- Krav om kun ett ledd i underentreprenørkjeden
- Krav til gode norskkunnskaper for alle nøkkelpersoner i prosjektet
- Krav om HMS-kort fra første dag på oppdraget og registrering i elektronisk registreringssystemet HMSREG/SELMA

- Krav om innsyn i alle forhold hos leverandøren av betydning for kontrakten
- Krav om lønns- og arbeidsvilkår på samme eller høyere nivå enn allmenngjorte, landsdekkende eller lokale tariffavtaler
- Krav om sporbar betaling til arbeiderens bankkonto, og forbud mot kontant betaling
- Krav om ulykkesforsikring

Vi er nå godt i gang med å innføre Oslomodellen i OPFs eiendomsportefølje.

OPF har valgt å organisere forvaltningen av eiendommene ved outsourcing av de fleste operative arbeidsoppgaver. Daglig drift og forvaltning av eiendommene våre er satt ut til eksterne forvaltere. Her har vi inngått egne forvaltningsavtaler per eiendom som dekker alt fra selskapsadministrasjon og kontraktsforvaltning, til regnskap, utleie, drift og vedlikehold. I tillegg inngår vi egne prosjektavtaler med anerkjente prosjektlederselskap når det oppstår behov for å gjennomføre større ombyggings- og utbyggingsprosjekter som ikke gjennomføres som en del av den løpende driften for eiendommen.

Med dagens organisering av eiendomsporteføljen, der vi har stor grad av outsourcing, vil allikevel ikke innleide forvaltere og prosjektlederselskap betraktes som underleverandører.

Erfaringen med å implementere Oslomodellen i forvaltningen har vært god. Oslomodellen legges ved som vedlegg til alle større innkjøp. Alle forvaltere, prosjektlederselskap og underleverandører beskriver hvordan de enkelte kravene skal etterleves i praksis. Alle har bekreftet at de følger Oslomodellen, men ved enkelte innkjøp vil det være nødvendig å gjøre tilpasninger.

I slike tilfeller vil unntak begrunnes og dokumenteres. Dette gjelder i hovedsak kravene om bruk av faste ansatte, antall lærlinger og kravet om kun ett ledd i underentreprenørkjeden.

Når det gjelder kravet om antall underleverandører har det vist seg å være vanskelig å overholde dette kravet 100 prosent for hele eiendomsbransjen. I realiteten vil ikke dette la seg gjennomføre i praksis slik entreprenørmarkedet i dag er organisert. Det vil både være konkurransehennende og konkurransevridende på grunn av få tilbydere av tjenester.

Arbeidet med å tilpasse Oslomodellen i porteføljen har vært positiv både for OPF som eier og for våre forvaltere, prosjektledere og underleverandører. Vi opplever at hele eiendomsbransjen er positive til formålet og prinsippene i Oslomodellen.

Årsberetning for 2018

VIRKSOMHET OG RESULTATER Overordnet beskrivelse av konsernets virksomhet

OPF-konsernet består av livsforsikrings-selskapet Oslo Pensjonsforsikring AS (OPF), skadeforsikringsselskapet Oslo Forsikring AS (OF) samt 48 andre datterselskaper knyttet til eiendoms-virksomheten. OPF er morselskap. Både OPF og OF er egenforsikringsselskaper. Kundekretsen er begrenset til Oslo kommune, som eier alle aksjene i OPF, og selskaper der kommunen har aksje-majoriteten. I tillegg har OPF kunde-forhold til flere helseforetak fra den tid kommunen eide Ullevål, Aker og Sunnaas sykehus. OPF har kontor i Oslo.

Virksomheten i OPF er kommunal tjenestepensjon og gruppelev-, yrkesskade- og ulykkesforsikring. OFs virksomhet er tingskadeforsikring og ansvarsforsikring.

Konsernets inntekter kommer fra tre områder. Pensjonsforsikring er den største delen av virksomheten, målt etter premieinntekter, normalresultat, risiko og kapitalbinding. Skadeforsikringsområdet består av de øvrige produktene i OPF samt virksomheten i OF. Det siste området er inntekter fra forvaltningen av den ansvarlige kapitalen i morselskapet.

Selskapene er opprettet for å gi Oslo kommune lavest mulig pensjons-, skade- og forsikringskostnader. For pensjons-forsikring innebærer det god avkastning på forvaltning av forsikringskapitalen og lave administrasjonskostnader. Videre skal OF arbeide aktivt for at kommunens skadekostnader blir lave, også på eiendeler som ikke er forsikret.

Selskapene i konsernet skal være selv-finansiert gjennom konkurransedyktige priser på forsikringsproduktene. De ulike risikoene må gjenspeiles i prisnivået på produktene slik at en oppnår tilfreds-stillende avkastning på selskapenes egenkapital.

OPF har 48 eiendomsdatterselskaper hvor hovedaktiva er utleieeiendom. I konsernregnskapet presenteres disse eiendelene som fast eiendom mens de i selskapsregnskapet for OPF er klassifisert som aksjer i datterselskaper. Med unntak for Hærøya Industripark AS har disse selskapene ingen virksomhet utover eiendomsinvesteringer.

Etter styrets oppfatning er forut-setningen om fortsatt drift til stede, og årsregnskapet for 2018 er satt opp under denne forutsetning.

Resultatutvikling

Konsernet fikk i 2018 et årsresultat på 791 millioner (1 166 millioner i 2017) kroner før skatt. Resultatsvekkelsen var forventet og skyldes dels reduserte uføre- og rentegarantipremier innenfor pensjonsforsikring samt reduserte skadeforsikringspremier og dels svekkede inntekter fra forvaltningen av den ansvarlige kapitalen. Resultatet tilsvarer en egenkapitalavkastning på henholdsvis 9,7 og 8,4 prosent før og etter skatt. Selskapet trenger en egenkapitalavkastning etter skatt på om lag 6 ¾ prosent for å holde stabil egenkapitalandel.

Avkastningen på kundemidlene i pensjonsforsikring var 2,0 (9,2) prosent. Gjennomsnittet over de siste ti årene er 6,6 prosent.

Resultat fra pensjonsforsikring

OPFs pensjonsvirksomhet er kommunal tjenstepensjon. Ved utgangen av 2018 var det 154 687 (147 536) forsikrede. Av disse var 39 779 (34 887) yrkesaktive.

Resultatet for området i 2018 var 505 millioner (525 millioner) kroner.

Selskapets andel av risikoresultat økte med 22 millioner til 201 millioner kroner. Risikoresultatet er forskjellen mellom mottatte premier for å dekke beregnet risiko for uførhet og død og de faktiske kostnadene. Inntektene fra rentegaranti-premier og risikobidrag falt med 50 millioner til 257 millioner kroner etter at rentegaranti-premien ble senket ved inngangen til 2018 som følge av høy bufferkapital og en viss renteøkning i 2017. Administrasjonsresultatet økte med 8 millioner til 47 millioner kroner. Kostnadene knyttet til pensjonsforsikring steg med 3,2 prosent til 161 millioner kroner. Målt som andel av gjennomsnittlig premiereserve, var kostnadene uendret på 0,26 prosent i 2018.

Resultat fra skadeforsikring

Skadeforsikringsresultatet i 2018 var 99 millioner (149 millioner). Svekkelsen skyldes lavere avviklingsgevinster, premiereduksjon innen yrkesskade- og gruppelivsforsikring etter flere år med gode resultater og lavere finansinntekter på avsetningene innenfor yrkesskade. Samlet skade- og kostnadsprosent før gjenforsikring var 55 (54) prosent i 2018.

Resultat før skatt fra Oslo Forsikring AS var 13 millioner (30 millioner) kroner. Premieinntektene steg med 3,5 prosent til 90 millioner kroner. Forsikringsresultatet ble i 2018 belastet med 41 millioner kroner som økt avsetning etter en større skolebrann året før. Belastningen dekkes gjennom gjenforsikringsavtalene. Innenfor bransjene knyttet til motorvogn var det et forsikringsteknisk resultat på minus 16 millioner (minus 1 million) kroner. Utviklingen har vært fulgt opp med økte egenandeler i 2018 og, fra 2019, med betydelige premieøkninger. Finansinntektene var 4 millioner (21 millioner) kroner etter svak utvikling i finansmarkedene.

Finansinntekter på ansvarlig kapital

Finansinntektene på ansvarlig kapital er summen av inntektene fra selskapsporteføljen og den delen av kollektivporteføljen som motsvares av risiko-utjevningfondet. Samlet inntekt i 2018 var 187 millioner (492 millioner) kroner etter fradrag for rentekostnader på ansvarlig lånekapital på 76 millioner kroner.

Hensikten med selskapsporteføljen er å understøtte konsernets forsikringsvirksomhet. Porteføljen har lavere markedsrisiko enn kollektivporteføljen, der forsikringskapitalen forvaltes. Den var ved årsskiftet på 9,9 milliarder (9,3 milliarder) kroner. Avkastningen var 2,4 (5,6) prosent. Det har ikke vært vesentlige endringer i porteføljesammensetning i 2018.

Forvaltning av kollektivporteføljen Struktur og forvaltningsfilosofi

Forsikringskapitalen er fellesbetegnelsen for premiereserve, premiefond, kursreguleringsfond og tilleggsavsetninger. Dette er kundemidler som er flyttbare.

Forsikringskapitalen forvaltes i kollektivporteføljen, og all avkastning den oppnår tilfaller kundene. Risikoutjevningfondet, som er en del av selskapets ansvarlige kapital, skal også forvaltes i denne porteføljen. Ved utgangen av 2018 var kollektivporteføljen 86,1 milliarder (82,8 milliarder) kroner. Avkastningen i 2018 var 2,0 (9,0) prosent. Mens avkastningen i 2017 var den høyeste etter finanskrisen, var avkastningen for 2018 den laveste.

Avkastningen uten endring i urealiserte verdier på verdipapirer – bokført avkastning - var 4,6 (7,9) prosent.

Målet for forvaltningen av forsikringskapitalen er så høy avkastning som mulig, gitt at lovmessige kapitalkrav skal oppfylles til enhver tid og eier ikke må tilføre kapital til selskapet. Investeringsfilosofien baserer seg på at:

- OPF er en langsiktig investor som skal høste likviditetspremier og tåle svingninger i verdiene på aktiva uten å måtte redusere risikoen i porteføljen.
- OPF skal ha en diversifisert portefølje.

- OPF er en ansvarlig eier som tar samfunnsansvar.

Kollektivporteføljen består av såkalte sikrings- og avkastningsaktiva. Sikringsaktiva kjennetegnes av lav forventet risiko, som pengemarked, obligasjoner, ubelånt eiendom og boliglån. Disse aktivaklassene skal med høy grad av sikkerhet skaffe en inntekt tilsvarende den garanterte renten på premiereserven og -fondet. Avkastningsaktiva, som aksjer, konvertible obligasjoner, høyrenteobligasjoner, lånefond og belånte eiendoms- og infrastrukturfond, skal sikre høyest mulig avkastning over tid.

I 2018 har selskapet valgt å ikke øke den totale investeringsrisikoen i kundeporteføljen, selv om risikobærende evne vurderes som god. Valget har vært gjort blant annet fordi konjunktur- og markedsoppgangen etter finanskrisen har vært langvarig, og selskapet vurderer at kurser og verdier er mer usikre enn tidligere. Styret har vedtatt å videreføre det samlede nivået for forventet investeringsrisiko.

PORTEFØLJESAMMENSETNING OG AVKASTNING

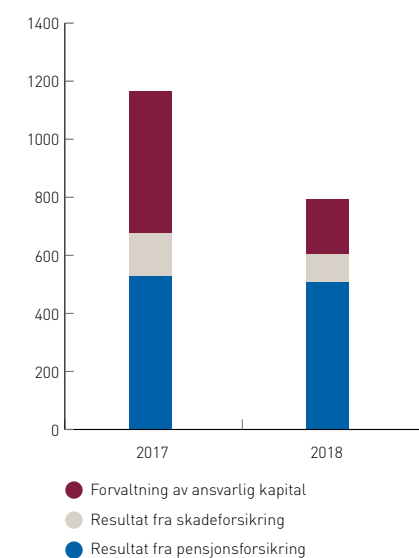
Obligasjoner og rentepapirer er den største andelen av kollektivporteføljen. Den største blant disse er anleggsporteføljen, som er en fellesbetegnelse for obligasjoner som føres til amortisert kost, på 23 prosent av aktiva ved utløpet av 2018. Pengemarked samt norske og utenlandske omløpsobligasjoner utgjorde 18 prosent av aktiva, mens ubelånt eiendom og infrastruktur var i underkant av 17 prosent. Øvrige sikringsaktiva utgjorde 9 prosent av kollektivporteføljen.

Blant avkastningsaktiva er aksjer den største aktivaklassen, med 19 prosent av kollektivporteføljen ved slutten av 2018. Aktivaklasser som belånt eiendom, direct lending, høyrenteobligasjoner og ikke-børsnoterte aksjer utgjorde til sammen i underkant av 15 prosent av aktiva.

Strategisk allokering har i 2018 vært uendret fra 2017.

Etter flere år med god avkastning, var 2018 preget av svake markeder for en rekke aktivaklasser. Den samlede

Figur 1. Konserneresultat, per forretningsområde

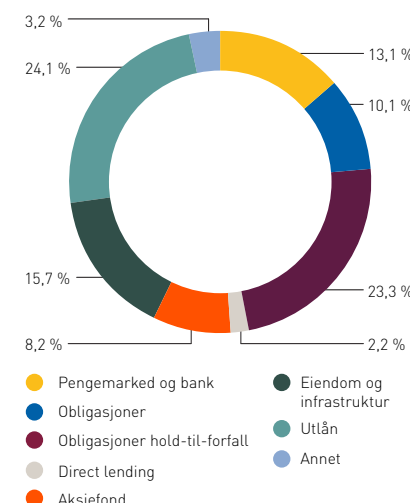
Figur 2. Resultat pensjonsforsikring

Millioner kroner	2018	2017
Selskapets andel av risikoresultatet	201	179
Administrasjonsresultat	47	39
Rentegaranti-premie og risikobidrag	257	307
Dekning av evt. underskudd for kunder	0	0
Resultat fra pensjonsforsikring	505	525

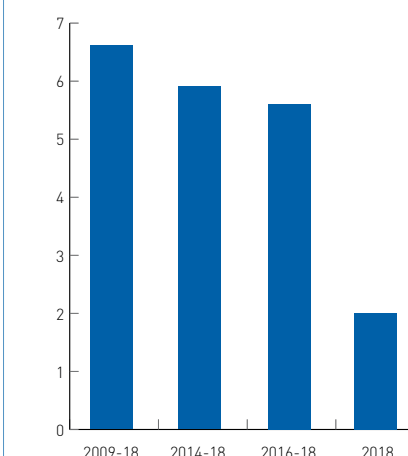
Figur 3. Resultat skadeforsikring, per produktområde

Millioner kroner	2018	2017
Personrisikoprodukter i OPF	86	119
- Yrkesskadeforsikring	59	91
- Gruppelivsforsikring	10	7
- Ulykkesforsikring	5	5
- Finansinntekter	12	16
Tingskadeforsikring i OF	13	30
Resultat fra skadeforsikring	99	149

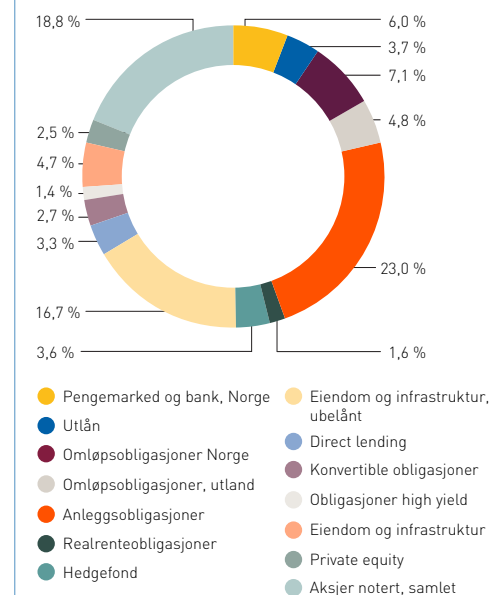
Figur 4. Selskapsporteføljen, allokering per aktivaklasse

Figur 5. Gjennomsnittlig verdjustert avkastning

Figur 6. Kollektivporteføljen, allokering per aktivaklasse

porteføljen av aksjer og aksjederivater falt med 8,3 prosent i verdi. Avkastningen på norske og utenlandske obligasjoner var henholdsvis 1,1 og -0,4 prosent. Avkastningen på eiendom og infrastruktur var 10,7 prosent. Av dette sto verdiøkning for om lag 4 prosentenheter.

Fallende kort- og langsiktige renter har over tid gitt lavere avkastning for anleggsobligasjoner. I løpet av 2018 var det imidlertid en viss økning i rentenivået, og OPF gjennomførte kjøp som medførte at porteføljen har økt fra 21,1 til 23 prosent av aktiva i kollektivporteføljen.

Det ble oppnådd meravkastning i den internt forvaltede aksjeforføljen, mens norsk pengemarked og obligasjoner fikk avkastning om lag som referanseindeksene. Avkastningen på utenlandske obligasjoner og eksternt forvaltede aksjefond var lavere enn referanseindeksene.

OPF har også i 2018 hatt stor verdi av en diversifisert strategi, der risikoevnen deles på en rekke ulike aktivaklasser i stedet for å konsentreres om børsnoterte aksjer.

Disponering av selskaps- og kunderesultat for 2018

Morselskapets resultat etter skatt var 707 millioner kroner i 2018. Selskapets andel av risikoresultatet – 266 millioner kroner – avsettes til risikoutjevningfondet. Fondet har med dette nådd sitt tak, beregnet fra den risikoen det kan dekke. Uten økning i beregnet verdi av denne risikoen, vil fremtidige overskudd på risikoresultatet dermed i sin helhet tilfalle kundenes premiefond.

Avkastningsresultatet i pensjonsforsikring var 1 642 millioner kroner. Selskapet vil avsette netto 377 millioner til tilleggsavsetninger i 2018. Selskapets kunder har dermed tilleggsavsetninger på eller nær lovens maksimum på 12 prosent av premiereserven. Gode avkastningsresultater vil i fremtiden i hovedsak bli tilført kundenes premiefond.

KAPITALSTYRING Ansvarlig kapital

Konsernets egenkapital var 8,7 milliarder kroner per 31. desember 2018. OPF har videre et ansvarlig lån fra Oslo kommune

på 1 240 millioner kroner. Det løper frem til utgangen av 2023.

Det har ikke vært andre vesentlige endringer i konsernets eller forsikrings-selskapenes egenkapital enn det som følger av totalresultat etter skatt.

Soliditet

OPF-konsernet og enkelt-selskapene er solide. Per 31.12.2018 var kapitaldekningen beregnet uten overgangsregler 406 (411) prosent for konsernet og 499 (507) prosent for OPF. OFs kapitaldekning var 265 (269) prosent.

Finansdepartementet har fastsatt overgangsregler som skal lette innføringen av nye krav. OPF har søkt om og fått tillatelse til å bruke overgangsreglene for tekniske avsetninger og aksjestress. Kapitaldekningen etter overgangsregler, som er det offisielle kapitaldekningsmålet for OPF, var 524 (591) prosent.

Solvenskapitalkravet er utformet slik at det skal dekke et tap som, gitt den risiko vi tar, statistisk sett bare skal inntreffe i ett av 200 år. Kravet er summen av de

beregnete tapene selskapet må bære etter svært ugunstige bevegelser i markedsverdien på finansielle eiendeler, i fremtidige erstatningsutbetalinger, i tap på fordringer, i flytting og i tap knyttet til driften. Selskapene og konsernet benytter standardmodellen ved beregning av kapitalkravet.

Solvenskapitalkravet var 1 980 millioner (1 851 millioner) kroner for konsernet ved utgangen av 2018.

Solvenskapitalen er forskjellen mellom markedsverdi av eiendeler og gjeld. Gjelden er i hovedsak forsikringsforpliktelse. Verdien av fremtidige pensjonsutbetalinger er beregnet ved å bruke markedsrenter, i motsetning til i regnskapet der den renten som er forutsatt ved fastsettelse av premien også benyttes som diskonteringsfaktor. Utover fremtidige pensjoner, består forsikringsforpliktelsene også av kundebuffer og fremtidige resultater som vil tilfalle kundene.

Konsernets solvenskapital var 10 077 millioner kroner per 31.12.2018. Tellende solvenskapital ved beregningen er 8 031

millioner kroner fordi tellende tilleggs-kapital – risikoutjevningfond og ansvarlig lånekapital – er begrenset oppad til 50 prosent av kapitalkravet. Konsernets kapitaldekning, målt som solvenskapital i prosent av solvenskapitalkrav, er dermed 406 prosent.

RISIKOSTYRINGSSYSTEMET Organisering av risikostyringen

Styret fastsetter prinsipper og rammer for risikostyringen. Rammene er knyttet til solvenskapitaldekningen, og hvilke tiltak som skal iverksettes dersom kapitaldekningen blir lavere enn definerte nivåer. Videre fastsetter styret rammer for markedsrisikoen gjennom investeringsstrategien. Viktige parametere er målsatt volatilitet, maksimalgrenser for allokering til aktivaklasser som aksjer og eiendom, rammer for kredittkvalitet og rammer for valutaskring. I tillegg skal eiendomsinvesteringer av en viss størrelse vedtas av styret.

Administrerende direktør er ansvarlig for at risikostyringen til enhver tid er i henhold til rammer fastsatt av styret.

De ulike risikoeierne er ansvarlig for å gjennomføre risikostyringen. I tillegg er det definert en egen rolle som risikostyringsansvarlig som skal lede arbeidet med risikovurderinger og påse at risikoeierne har hensiktsmessige prosesser for risikostyring som sikrer etterlevelse av vedtatte rammer og retningslinjer.

Risikoer

Markedsrisikoen er den dominerende i OPF, og er knyttet til at forsikringskapital, øvrige avsetninger og ansvarlig kapital er plassert i finansielle instrumenter, utlån og fast eiendom. OPF er dermed eksponert mot markedsrisiko som følge av endring i rentemarkedet, aksjemarkedet, eiendoms-markedet, endring i kursen på utenlandsk valuta og endring av kredittmarginer.

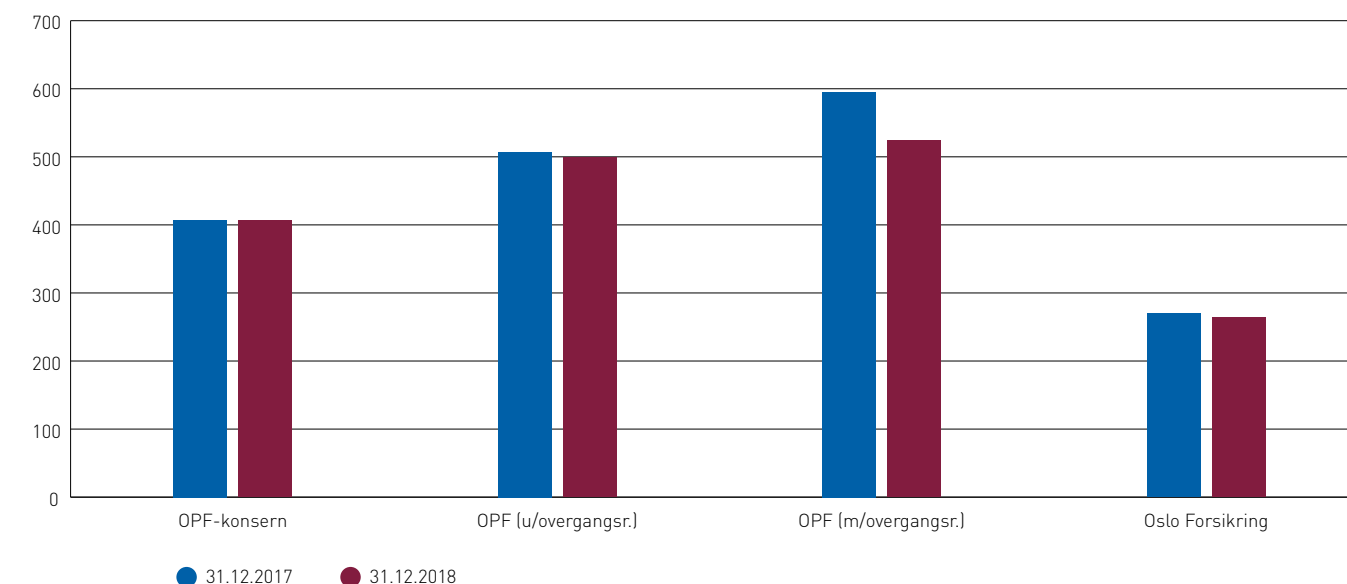
Forskjellen mellom innbetalte premier og utbetalte pensjoner (etter refusjoner) og erstatninger var 2 milliarder kroner i 2018. Likviditetsrisikoen er derfor lav.

Den gjennomsnittlige beregningsrenten for premiereserven var 2,68 prosent per 31. desember 2018. Dagens premier er beregnet med 2 prosent rente.

Figur 7. Kollektivporteføljen, avkastning per aktivaklasse

Allokering og avkastning i prosent	Fordeling 31.12.2018	Avkastning 2018	Fordeling 31.12.2017
Sikringsaktiva	66,5	4,3	66,7
Pengemarked	6,0	1,1	6,6
Utlån	3,7	2,2	3,8
Omløpsobligasjoner, Norge	7,1	1,1	7,3
Omløpsobligasjoner, utland	4,8	-0,4	5,0
Anleggsobligasjoner	23,0	4,0	21,1
Realrenteobligasjoner	1,6	4,8	1,9
Hedgefond	3,6	-1,2	4,0
Eiendom og infrastruktur (ubelånt)	16,7	10,7	16,9
Avkastningsaktiva	33,4	-2,2	32,9
Konvertible obligasjoner	2,7	-5,4	2,9
Obligasjoner high yield	1,4	3,3	1,5
Private equity	2,5	15,4	2,0
Aksjer notert, samlet	18,8	-8,3	20,2
Øvrige finansielle eiendeler	7,9	9,7	6,4
Annet	0,2	-	0,4
I alt	100,0	2,0	100,0

Figur 8. Kapitaldekning Konsern, OPF og OF, solvenskapital i prosent av solvenskapitalkrav

Gjennomsnittlig beregningsrente er anslått å falle med om lag ½ promille per år.

Egenvurdering av risiko og kapitalbehov. Risikotoleranse

I henhold til finansforetaksloven skal selskapet minst årlig vurdere kapitalbehovet for å dekke selskapets risikoer. Resultatet av denne egenvurderingen danner rammen for hvilke risikoer selskapet kan påta seg.

Egenvurderingen oppdateres ved vesentlige endringer i strategier eller i rammebetingelser.

Risikotoleranse

Risikotoleransen fastsettes av styret. OPFs risikotoleranse skal være i overensstemmelse med følgende mål, i prioritert rekkefølge:

1. OPF skal oppfylle myndighetenes kapitalkrav og andre regulatoriske minimumskrav med forsvarlig margin.
2. Eier skal utsettes for minimal risiko for å måtte tilføre selskapet ansvarlig kapital, men det skal legges til grunn at eier ikke skal kreve utbytte.

3. OPF skal skape så god og stabil avkastning på kollektivporteføljen som mulig, og skal vektlegge dette ved overskuddsdisponering.
4. OPF skal gjennom dialog med kundene om avveininger mellom forventet avkastning og tilførsel til premiefond være innforstått med kundenes ønsker om overskuddsdisponering.

Forsikringsrisiko skal aksepteres. Samlet risiko reguleres løpende gjennom markedsrisikoen.

Styret valgte gjennom 2018 å videreføre markedsrisikoen fra 2017 i investeringsporteføljen. Bakgrunnen er at selskapet for å oppnå høy forventet avkastning skal være i stand til å tåle betydelige svingninger i markedene uten å bli tvunget til å foreta uønskede tilpasninger, samt at markedene for mange aktivklasser allerede har steget betydelig over mange år.

Klimarisiko

OPF-konsernet er utsatt for klimarisiko primært gjennom forvaltningen av

forsikringskapital og forsikring av bygninger. Klimarisiko er definert som både fysisk risiko og som endringer av verdier på eiendeler knyttet til endringer i næringsstruktur av klimaendringer eller av tiltak mot dem.

Som langsiktig investor legger OPF til grunn at klimaendringer vil påvirke verdien av aksjer, obligasjoner og eiendom. Styret og ledere for virksomheter må ta hensyn til klimarisiko og omstille sin virksomheter for å få god tilgang på kapital og en attraktiv prising av aksjer.

OPF-konsernets ledere, forvaltere og forsikringsrådgivere arbeider aktivt med temaet, både for å unngå tap men også for å lettere finne investeringsobjekter som kan utvikle seg positivt som følge av den nødvendige omlegging av økonomien. Tiltakene skal forutsetningsvis ikke lede til tap av avkastning.

Det vises for øvrig til en egen artikkel i årsrapporten med bred gjennomgang av klimastrategi og -mål.

ANDRE FORHOLD

Styrets arbeid

Styret møttes åtte ganger i 2018. De viktigste sakene var finansstrategi, risikovurderinger, tilpasning til endringer i offentlig tjenstepensjon, investeringsprosjekter og håndtering av ulike risikoer knyttet til klimaendringer og -tiltak.

Styret har nedsatt egne revisjons-, godtgjørings- og risikoutvalg.

Bjarne Borgersen og Vigdis Almestad har i løpet av 2018 trådt ut av styret og blitt erstattet av Jørund Vandvik og Mark Wingate. Vandvik er valgt som ny styreleder. Selskapet takker de avgåtte medlemmene for innsatsen for OPF.

Virksomhetsstyring

Konsernet består av to forsikrings-selskaper. Administrerende direktør i OPF er styreleder for OF.

Virksomheten er organisert i tre forretningsområder; personkunder, bedriftskunder og kapitalforvaltning. Ulike fellestjenester er samlet i egne enheter. Ledergruppen består av administrerende direktør, lederne for forretningsområdene og finans-, IT- og juridisk direktør. Leder for bedriftskundeavdelingen er også administrerende direktør for Oslo Forsikring AS.

Konsernet har kontrollfunksjoner for aktuar, risikostyring og samsvars kontroll.

Bemannings og ledelse. Sykefravær og likestilling

Det var 86 fast ansatte i 82 årsverk inkludert vikarer, i konsernet ved utgangen av 2018. 49 prosent av de ansatte er kvinner. Sykefraværet var 3,5 prosent i 2018, om lag det samme nivået som i de to foregående årene.

Det har ikke vært skader på arbeidsplassen.

Tre av de syv medlemmene av konsernets ledergruppe er kvinner. Halvparten av de 12 som hadde personalansvar er kvinner.

Det skal ikke forekomme forskjellsbehandling på grunn av kjønn, rase eller etnisk bakgrunn i konsernet. Lederhåndboken redegjør for tiltak som fremmer likestilling og forhindrer forskjellsbehandling mellom kjønnene. Videre redegjør den for formålet i likestillings- og diskrimineringsloven.

Samfunnsansvar

Samfunnsansvar er knyttet til hvordan virksomheten påvirker mennesker, samfunn og miljø utover de rene forretningsmessige målene og kravet til å oppfylle lover og regler. Utgangspunktet for OPF-konsernet er at våre kunder utfører viktige samfunnsoppdrag. Den beste måten å utøve samfunnsansvar på er å sikre deres mål om så lave pensjons- og forsikringskostnader som mulig. Arbeidet for å ivareta samfunnsansvaret skal støtte opp under den forretningsmessige utviklingen.

Samfunnsansvar utover det som går direkte mot målene om lavest mulig pensjons- og forsikringskostnader, er særlig knyttet til oppfølging av medlemmene i pensjonsordningen, til skadeforebyggende arbeid på forsikring av bygninger og i kapitalforvaltningen.

OPF satser på nettløsninger for at det skal være enklere for de fleste medlemmene og for arbeidsgiverne å kommunisere med oss. Men vi har også satt av ressurser til og laget løsninger for å bistå de som ikke har mulighet for å bruke digitale løsninger.

Selskapet er pålagt å ikke eie aksjer i selskaper som er utelukket av Statens pensjonsfond utland og heller ikke i selskaper som produserer kull eller energi basert på kull. Det er tett oppfølging for å sikre at eksterne forvaltere av OPFs midler utelukker de samme selskapene.

Driften i selskapet forurenser ikke det ytre miljøet utover den klimapåvirkning som følger av virksomheten. Miljø er et viktig satsningsområde innen eiendomsporteføljen. Alle eiendommer er

energimerket, og ved kjøp av nye og rehabilitering av gamle eiendommer, er miljøstatus og energieffektivitet et av de viktigste kriteriene.

Styret vedtok i 2018 at OPF skal etterleve formålet og prinsippene i Oslo-modellen for innkjøp i OPFs eiendomsportefølje. Formålet med Oslo-modellen er å bekjempe arbeidskriminalitet og sørge for et anstendig arbeidsliv. Den skal bidra til å hindre skatteunndragelser, utnyttning av arbeidskraft og sikre bruk av lærlinger. Modellen ligger til grunn for avtaleverket som benyttes ved OPFs store utbyggingsprosjekt Økern Portal.

Som en konsekvens av forvaltningsmodellen må innkjøpte rådgivnings-tjenester fra forvaltere og prosjektledere betraktes som en del av OPFs organisasjon. Ved innkjøp hvor det ikke er praktisk mulig å overholde alle delområdene i modellen skal det etableres rutiner for å dokumentere avvik som samtidig sikrer at innkjøpet allikevel sikrer formålet med modellen.

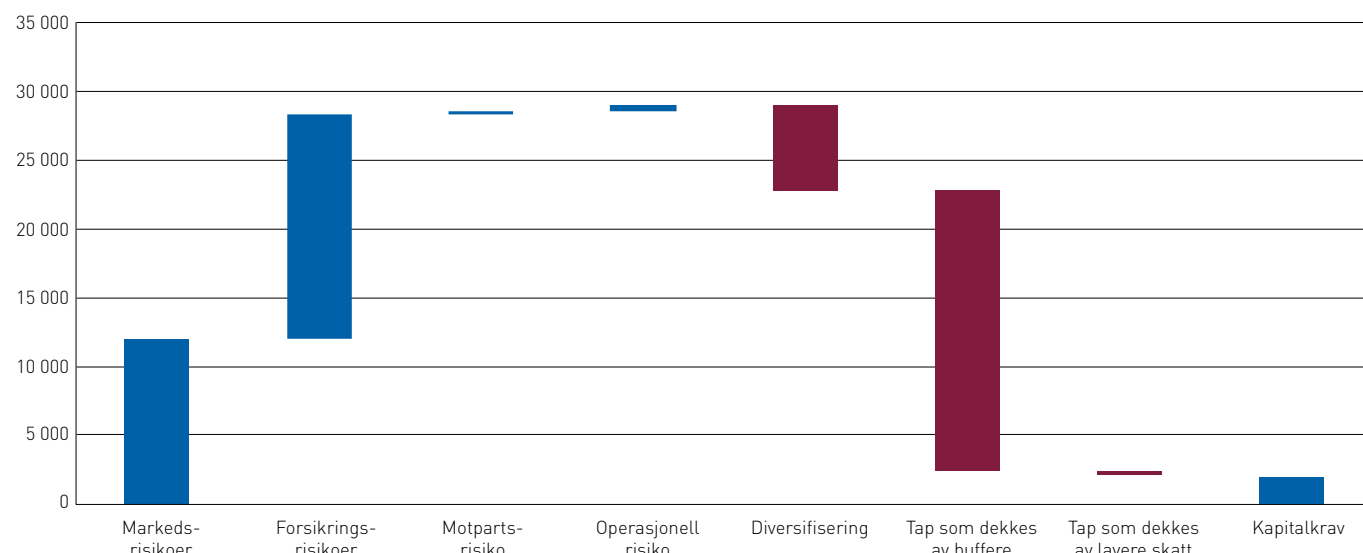
FREMTIDSUTSIKTER OG RAMMEBETINGELSER

Offentlig tjenstepensjon

Arbeids- og sosialdepartementet sendte i oktober 2018 på høring forslag til ny lov om Statens pensjonskasse. Denne loven danner utgangspunktet for beskrivelse av rettighetene i de offentlige pensjonsordningene. Utkastet bygget på avtalen mellom staten, KS og arbeidstakerorganisasjonene i staten, helseforetakene og KS-området fra mars 2018. Oslo kommune, som er arbeidsgiver for de fleste innmeldte i OPFs pensjonsordninger har deltatt i arbeidet, men er ikke en del av selve avtalen. Kommunen vil måtte ta stilling til den i løpet av 2019, og OPF legger til grunn at dette vil skje.

Avtalen og lovutkastet innebærer at arbeidstakere født i 1963 eller senere vil få opptjening i form av en påslagspensjon fra 1. januar 2020. Opptjeningen av bruttopensjon, som er dagens opptjeningsmodell, vil stoppe på samme tidspunkt. Videre innføres det en ny modell for avtalefestet pensjon (AFP). Målet er at

Figur 9. Oppbygging av solvenskapitalkrav, OPF-konsern

den skal være lik AFP i privat sektor. Det er imidlertid en rett til reforhandling på dette området da AFP-ordningen er under endring. Det er også foreslått en rekke overgangsordninger som skal redusere nedgangen i fremtidig tjenestepensjon for de eldste kullene som får påslagspensjon. Arbeidstakere født til og med 1962 vil fortsatt opptjene bruttopensjon.

En tjenestepensjonsordning som beskrevet i avtalen vil stimulere til økt pensjoneringsalder og større mobilitet mellom offentlig og privat sektor, samtidig som de med få år igjen til pensjonsalder ikke vil oppleve stor usikkerhet om fremtidig pensjon.

Endringene i regelverk vil innebære betydelige endringer i OPFs systemer, prosesser og kommunikasjon med medlemmer. Fordi to helt ulike opptjeningsmodeller skal eksistere side om side, vil det ikke være tilstrekkelig bare å lage funksjonalitet for påslagspensjon dersom pensjonsordningen over tid skal driftes effektivt. OPF har derfor igangsatt et større prosjekt for omskrivning og modernisering av systemet, ved siden av ny funksjonalitet. Det ventes å ta minst fem år.

Etter at avtalen mellom arbeidsgiverne og arbeidstakerorganisasjonene ble

undertegnet, har flere livsforsikrings-selskaper sagt at de kan komme til å gjenoppta sin satsing på markedet for kommunal tjenestepensjon dersom forholdene ligger til rette for virksom konkurranse.

Nye skatteregler for forsikrings-selskaper

Nye skatteregler for forsikrings- og pensjonsforetak trådte i kraft for 2018. Reglene bygger på at kunderegnskapet skal holdes utenfor skatteregnskapet. Regelverket innebærer at OPFs skatte-kostnad ble betalbar fra og med 2018, og at utsatt skatt per 31. desember 2017 betales gradvis over de kommende årene. Fremtidige avsetninger til risiko-utjevning- og naturskadefond vil ikke gi skattemessig fradrag. Skattekostnaden har allerede vært belastet resultatet, så endringen innebærer at utsatt skatt på balansen vil betales, og at selskapet mister inntekten fra forvaltningen av denne.

Norsk og internasjonal økonomi

Avkastningen på kollektivporteføljen har stor betydning for evnen til å holde kundenes pensjonskostnader lave. Rentenivået er basis for den langsiktige avkastningen for de aktivaklassene OPF er investert i. Gjennom 2017 og 2018 har norske renter steget noe for korte og mellomlange løpetider som følge av

mindre ledig kapasitet i økonomiene. Uroen i de internasjonale aksjemarkedene høsten 2018 viser imidlertid at det er stor usikkerhet om utviklingen etter ti år med vekst, og tiårsrentene i Norge og internasjonalt har ikke steget i Europa over de par siste årene sett under ett.

Ut fra en samlet vurdering har OPF valgt å videreføre om lag lik porteføljesammensetning gjennom årene 2017-2019. Det gir en tilstrekkelig balanse mellom at risikoen oppleves som økende etter en lang vekstperiode, og at det med lave renter fortsatt er rom for meravkastning fra aksjer og andre aktivaklasser med forventet meravkastning. Konsernet er meget solid og kan tåle store tilbakeslag i markedene uten å måtte endre porteføljesammensetningen på et ugunstig tidspunkt.

DISPONERING AV SELSKAPETS RESULTAT

Styret foreslår at det settes av 377 millioner kroner av kundenes avkastningsresultat til tilleggsavsetninger.

Selskapets resultat etter skatt var 707 millioner kroner. Det anvendes ved at:

- Det overføres 266 millioner kroner til risikoutjevningfond.
- Det overføres 441 millioner kroner til annen egenkapital.

Oslo, 21. mars 2019

Jørund Vandvik
Styrets leder

Unni K. Hongseth
Styrets nestleder

Anlaug Haarbye

Mark Wingate

Roger Dehlin

Ole Arne Horgen Reinli

Mette Cecilie Skaug

Åmund T. Lunde
Adm. direktør

Fra venstre: Jørund Vandvik, Anlaug Haarbye, Mark Wingate, Ole Arne Horgen Reinli, Mette Cecilie Skaug og Unni K. Hongseth. Roger Dehlin var ikke til stede da bildet ble tatt.

Regnskap

34 Regnskap og noter OPF-konsern

- 34 Resultatregnskap
- 36 Balanse
- 38 Oppstilling av endringer i egenkapital
- 39 Kontantstrømoppstilling
- 40 Noter

68 Regnskap og noter OPF AS

- 68 Resultatregnskap
- 70 Balanse
- 72 Oppstilling av endringer i egenkapital
- 73 Kontantstrømoppstilling
- 74 Noter

Millioner kroner	Note	2018	2017
TEKNISK REGNSKAP FOR SKADEFORSIKRING			
Premieinntekter			
Opptjente bruttopremier	19	90	87
-Gjenforsikringsandel av opptjente bruttopremier	19	-18	-17
Sum premieinntekter for egen regning		72	70
Andre forsikringsrelaterte inntekter		0	0
Erstatningskostnader i skadeforsikring			
Brutto erstatningskostnader			
Brutto erstatningskostnader	19	-90	-84
-Gjenforsikringsandel av brutto erstatningskostnader	19	43	34
Sum erstatningskostnader for egen regning		-47	-50
Forsikringsrelaterte driftskostnader			
Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader inkl. provisjoner for mottatt gjenforsikring	19	-17	-12
Sum forsikringsrelaterte driftskostnader		-17	-12
Resultat av teknisk regnskap for skadeforsikring		8	8
TEKNISK REGNSKAP FOR LIVSFORSIKRING			
Premieinntekter			
Forfalte premier brutto	17	4 832	4 149
-Avgitte gjenforsikringspremier	19	-2	-2
Overføring av premierreserve og pensjonskapital mv. fra andre forsikringsforetak/pensjonskasser	18	314	0
Sum premieinntekter for egen regning		5 144	4 147
Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen			
Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler	5 a)	1 544	1 586
Netto driftsinntekt fra eiendom	15 a)	743	662
Verdiendringer på investeringer	6 a)	-1 044	2 347
Realisert gevinst og tap på investeringer	7 a)	323	2 175
Sum netto inntekt fra investeringer i kollektivporteføljen		1 566	6 770
Andre forsikringsrelaterte inntekter	21	228	204
Erstatninger			
Utbetalte erstatninger			
Brutto	21	-2 829	-2 689
Sum erstatninger		-2 829	-2 689

Millioner kroner	Note	2018	2017
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser			
Endring i premierreserve mv., brutto	23	-3 253	-2 363
Endring i tilleggsavsetninger	24	-377	-3 033
Endring i kursreguleringsfond	25	1 628	-1 662
Endring i premiefond, innskuddsfond og fond for regulering av pensjoner mv.	26	-44	-42
Endring i tekniske avsetninger for skadevirksomheten			
Til (fra) tekniske avsetninger for skadevirksomheten	27	21	39
-Endring i gjenforsikringsandelen av tekniske avsetninger for skadevirksomheten	19	0	0
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser		-2 025	-7 061
Midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelser			
Overskudd på avkastningsresultat		-1 064	-179
Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene		-201	-301
Sum midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelser	26	-1 265	-480
Forsikringsrelaterte driftskostnader			
Forvaltningskostnader		-59	-57
Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader		-102	-99
Sum forsikringsrelaterte driftskostnader	20	-161	-156
Resultat av teknisk regnskap for livsforsikring		658	735
IKKE-TEKNISK REGNSKAP			
Netto inntekter fra investeringer			
Renteinntekter og utbytte mv. på finansielle eiendeler	5 b)	209	216
Netto driftsinntekt fra eiendom	15 b)	52	50
Verdiendringer på investeringer	6 b)	-40	239
Realisert gevinst og tap på investeringer	7 b)	-14	0
Sum netto inntekter fra investeringer		207	505
Andre inntekter		12	11
Forvaltningskostnader og andre kostnader			
Forvaltningskostnader		-10	-9
Andre kostnader		-84	-84
Sum forvaltningskostnader og andre kostnader	20	-94	-93
Resultat av ikke teknisk regnskap		125	423
Resultat før skattekostnad	35	791	1 166
Skattekostnader	32	-302	-282
Resultat før andre inntekter og kostnader		489	884
Andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet			
Estimatendringer knyttet til ytelsesbaserte pensjonsordninger	29	-8	21
Skatt på andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet	32	2	-5
Totalresultat		483	900
Disponeringer			
Overført til risikoutjevningfond	22	266	272
Overført til naturskadepensjonskapital		3	5
Overført til garantiordningen		1	1
Overført til annen egenkapital		213	622
Sum disponeringer		483	900

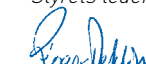
Millioner kroner	Note	2018	2017
EIENDELER			
Immaterielle eiendeler			
Andre immaterielle eiendeler		12	10
Sum immaterielle eiendeler		12	10
Investeringer			
Bygninger og andre faste eiendommer			
Investeringseiendommer	3, 16 a)	891	846
Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost			
Investeringer som holdes til forfall	8 a)	172	276
Utlån og fordringer	9 a)	4 546	4 200
Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)	3, 10 a)	1 862	1 609
Rentebærende verdipapirer	3, 11 a)	1 980	1 677
Sum investeringer		9 451	8 608
Gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser i skadeforsikring			
Gjenforsikringsandel av brutto erstatningsavsetning	19	77	34
Sum gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser i skadeforsikring		77	34
Fordringer			
Andre fordringer		75	41
Sum fordringer		75	41
Andre eiendeler			
Anlegg og utstyr		1	0
Kasse, bank	14 a)	579	879
Sum andre eiendeler		580	879
Forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter			
Opptjente ikke mottatte leieinntekter		10	8
Andre forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		14	11
Sum forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		24	19
Sum eiendeler		10 219	9 591
EIENDELER I KUNDEPORTEFØLJEN			
Investeringer i kollektivporteføljen			
Bygninger og andre faste eiendommer			
Investeringseiendommer	3, 16 b)	13 329	12 915
Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost			
Investeringer som holdes til forfall	8 b)	988	1 783
Utlån og fordringer	9 b)	21 826	18 885
Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)	3, 10 b)	29 194	27 523
Rentebærende verdipapirer	3, 11 b)	18 369	18 295
Utlån og fordringer	3, 12	54	54
Andre finansielle eiendeler	14 b)	2 309	3 343
Sum investeringer i kollektivporteføljen		86 069	82 798
SUM EIENDELER		96 288	92 389

Millioner kroner	Note	2018	2017
EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSE			
Innskutt egenkapital			
Selskapskapital			
Aksjekapital		900	900
Overkurs		530	530
Sum innskutt egenkapital		1 430	1 430
Opptjent egenkapital			
Fond			
Risikoutjevningfond	22	1 623	1 357
Avsetning til naturskadepkapital		50	47
Avsetning til garantiordningen		4	3
Annen opptjent egenkapital		5 562	5 349
Sum opptjent egenkapital		7 239	6 756
Ansvarlig lånekapital mv.			
Annen ansvarlig lånekapital	28	1 240	1 240
Sum ansvarlig lånekapital mv.		1 240	1 240
Forsikringsforpliktelser brutto i skadeforsikring			
Brutto erstatningsavsetning	27	176	112
Andre tekniske avsetninger for skadeforsikringsvirksomheten	27	364	385
Sum forsikringsforpliktelser brutto i skadeforsikring		540	497
Forsikringsforpliktelser i livsforsikring - kontraktsfastsatte forpliktelser			
Premiereserve mv.	23	63 589	60 336
Tilleggsavsetninger	24	7 491	7 101
Kursreguleringsfond	25	9 305	10 933
Premiefond, innskuddsfond og fond for regulering av pensjoner mv.	26	3 249	2 303
Sum forsikringsforpliktelser i livsforsikring - kontraktsfastsatte forpliktelser		83 634	80 673
Avsetninger for forpliktelser			
Pensjonsforpliktelser o. l.	29	28	24
Forpliktelser ved skatt			
Forpliktelser ved periodeskatt	32	252	0
Forpliktelser ved utsatt skatt	32	925	877
Sum avsetninger for forpliktelser		1 205	901
Forpliktelser			
Finansielle derivater	3, 13	855	776
Andre forpliktelser	30	101	80
Sum forpliktelser		956	856
Påløpte kostnader og mottatte, ikke opptjente inntekter			
Andre påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter	31	44	36
Sum påløpte kostnader og mottatte, ikke opptjente inntekter		44	36
SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSE		96 288	92 389

Oslo, 21. mars 2019

Jørund Vandvik
Styrets leder

Roger Dehlin

Unni K. Hongseth
Styrets nestleder

Ole Arne Horgen Reinli

Anlaug Haarbye

Mette Cecilie Skaug

Mark Wingate

Åmund T. Lunde
Adm. direktør

Millioner kroner	Innskutt egenkapital			Opptjent egenkapital				
	Aksje-kapital	Over-kurs	Sum innskutt egen-kapital	Risiko utjevning-fond	Avsetning til naturskade-kapital	Avsetning til garanti-ordningen	Annen opptjent egen-kapital	Sum opptjent egen-kapital
2018								
Egenkapital 1.1.	900	530	1 430	1 357	47	3	5 349	6 756
Årets disponeringer				266	3	1	213	483
Egenkapital 31.12.	900	530	1 430	1 623	50	4	5 562	7 239

Selskapets aksjekapital består av 720.000 aksjer à kr. 1.250. Det er kun en aksjeklasse og vedtektene inneholder ingen stemmebegrensninger. Selskapet eies 100% av Oslo kommune.

Millioner kroner	Innskutt egenkapital			Opptjent egenkapital				
	Aksje-kapital	Over-kurs	Sum innskutt egen-kapital	Risiko utjevning-fond	Avsetning til naturskade-kapital	Avsetning til garanti-ordningen	Annen opptjent egen-kapital	Sum opptjent egen-kapital
2017								
Egenkapital 1.1.	900	530	1 430	1 085	42	2	4 727	5 856
Årets disponeringer				272	5	1	622	900
Egenkapital 31.12.	900	530	1 430	1 357	47	3	5 349	6 756

Millioner kroner	2018	2017
KONTANTSTRØM FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER		
Innbetaling premier/premiefond	4 752	3 886
Innbetaling premierreserve fra andre forsikringselskaper/pensjonskasser	314	0
Innbetaling refusjoner	179	168
Innbetaling utbytter	421	452
Innbetaling finansielle eiendeler	3 211	3 943
Innbetaling lån fra kunder	1 407	1 409
Innbetaling salg av aksjer og andeler	3 356	5 706
Innbetaling salg av obligasjoner, sertifikater m.v.	6 554	5 843
Innbetaling salg av bygninger og andre faste eiendommer	342	340
Inn-/utbetaling vedrørende driften	585	858
Utbetaling vedrørende driften	-255	-249
Utbetaling kjøp av bygninger og andre faste eiendommer	-53	-197
Utbetaling pensjoner	-2 829	-2 689
Utbetaling erstatninger tingskadevirksomheten	-26	-25
Utbetaling finansielle eiendeler	-2 295	-1 702
Utbetaling lån til kunder	-1 501	-1 876
Utbetaling kjøp av aksjer og andeler	-4 583	-6 746
Utbetaling kjøp av obligasjoner, sertifikater m.v.	-10 908	-7 533
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	-1 329	1 588
KONTANTSTRØM FRA INVESTERINGSAKTIVITETER		
Utbetaling kjøp av varige driftsmidler m.v.	-5	-8
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-5	-8
Netto endring i kontanter og bankinnskudd	-1 334	1 580
Beholdning av kontanter og bankinnskudd ved periodens begynnelse	4 222	2 642
Beholdning av kontanter og bankinnskudd ved periodens slutt	2 888	4 222
Andre finansielle eiendeler	2 309	3 343
Kasse, bank	579	879
Beholdning av kontanter og bankinnskudd ved periodens slutt	2 888	4 222

Note 1. Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i henhold til regnskapsloven, med de tillegg og unntak som følger av forskrift 16. desember 1998 nr. 1241 (forskrift om årsregnskap, forsikringssselskap). Årsregnskapet er således utarbeidet med utgangspunkt i prinsipp om historisk kost, med følgende unntak:

- investeringseiendom er målt til virkelig verdi
- finansielle eiendeler og gjeld (herunder finansielle derivater) vurdert til virkelig verdi over resultatet

Pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til balansedagens kurs. Resultatregnskapet for utenlandske datterselskap er omregnet til gjennomsnittskurs, mens balanseposter er omregnet til dagskurs. Alle beløp i regnskap og noter er presentert i millioner norske kroner uten desimal med mindre annet er angitt.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet er det foretatt regnskapsmessige estimater og skjønnsmessige vurderinger. Dette vil påvirke regnskapsførte verdier av eiendeler og gjeld, inntekter og kostnader. Områder hvor det er utvist skjønnsmessige vurderinger og estimater er omtalt.

Resultatregnskap

Resultatregnskapet er sammensatt av teknisk regnskap og ikke-teknisk regnskap. Teknisk regnskap inneholder inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen og kostnader fra forsikringsdriften, mens inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen og drifts-kostnader for selskapet fremkommer under ikke-teknisk regnskap.

Balanse – eiendeler

På eiendelssiden i balansen er finansielle eiendeler adskilt i selskapsportefølje og kollektivportefølje. Finansielle eiendeler blir ved første gangs innregning klassifisert i en av følgende kategorier:

- finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet
- investeringer som holdes til forfall regnskapsført til amortisert kost
- utlån og fordringer regnskapsført til amortisert kost

Finansielle eiendeler som er klassifisert som eiendeler der endringer i virkelig verdi resultatføres, er i stor grad eiendeler som omsettes i et marked, slik at verdien kan fastsettes med stor grad av sikkerhet. Alminnelige kjøp og salg av finansielle eiendeler blir regnskapsført på avtaletidspunktet.

Balanse – egenkapital og forpliktelser

På gjeldssiden i balansen fremkommer selskapets egenkapital, forsikringsforpliktelser og andre avsetninger og forpliktelser. Innskutt egenkapital består av aksjekapital og overkurs, mens opptjent egenkapital består av fond for urealiserte gevinster, risikoutjevningfond og annen opptjent egenkapital. Annen ansvarlig lånekapital er gitt av Oslo kommune.

I henhold til IFRS 4 må det være knyttet betydelig forsikringsrisiko til kontrakten for at den skal defineres som en forsikringskontrakt. Forsikringskontraktene selskapet tilbyr tilfredsstiller dette kravet. Nivået på de regnskapsførte forpliktelsene står i forhold til forsikringskundernes kontraktsmessige rettigheter.

IMMATERIELE EIENDELER

Immaterielle eiendeler består i all hovedsak av aktiverte IT- systemer. Ved kjøp av nytt IT- system aktiveres direkte henførbare kostnader. Ved videreutvikling av IT- systemer aktiveres både eksterne og interne kostnader. Systemendringer som betraktes som vedlikehold kostnadsføres løpende. Når et IT-system er ferdigstilt, avskrives aktiverte kostnader lineært over forventet brukstid. Ved senere aktiveringer

grunnet videreutvikling avskrives disse over den opprinnelig fastsatte brukstid med mindre påkostningen øker systemets totale forventede brukstid. Ved indikasjon på at balanseført verdi av et aktivert IT-system er høyere enn gjenvinnbart beløp, foretas det test for verdifall. Hvis balanseført verdi er høyere enn gjenvinnbart beløp (nåverdi ved fortsatt bruk/eie), foretas det nedskrivning til gjenvinnbart beløp.

INVESTERINGSEIENDOMMER

Ved regnskapsmessig presentasjon er formålet med investeringen lagt til grunn. Det betyr at disse investeringene er vist og behandlet som fast eiendom uavhengig av den juridiske formen investeringen måtte ha. Eiendomsinvesteringer består av eiendommer organisert som AS og ANS/KS. Eiendomsinvesteringene er vurdert til virkelig verdi slik dette er definert i IFRS 13. Endringer i virkelig verdi resultatføres.

Eksterne verdivurderinger blir innhentet for eiendomsfond. For verdsetting av eiendommer eid direkte eller gjennom datterselskap benyttes kontantstrømsmodeller med definerte forutsetninger og markedsverdivurderinger. Kvalitetssikring utføres for den enkelte eiendom og for totalporteføljen.

Eiendommer vurderes til virkelig verdi med bakgrunn i verdivurderinger. De fleste verdivurderingene gjennomføres av Eiendomshuset Malling & Co etter en modell utarbeidet i samarbeid med OPF. Modellen tar utgangspunkt i neddiskontert kontantstrøm over 30 år og med forutsetninger for markedsleie og avkastningskrav som er basert på empirisk informasjon fra leie- og transaksjonsmarkedet for eiendom. Modellen som benyttes genererer en forventet periodisert kontantstrøm basert på dagens leiemarked i området rundt eiendommen. De periodiserte kontantstrømmene genereres ved hjelp av noen parametere som beskrevet under:

- periode med kontantstrøm fra løpende kontrakter
- periode uten leieinntekt som skyldes planlagt oppgradering eller forventet ledighet etter utløp av dagens leiekontrakter.
- ny leiekontrakt eller periode med opsjon på løpende kontrakter
- forventet ledighet i et åpent marked (generelt for området)
- periode med ny leiekontrakt basert på typisk kontraktslengde i markedet.

Inndataene for de ulike periodene hentes fra lokale meglers erfaring eller tilgjengelig statistikk innenfor nærområdet. Sluttverdi settes ved å dele netto kontantstrøm for de 20 siste årene med gjeldende real-avkastningskrav i markedet (yield). Sluttverdien representerer 25–35 prosent av den totale diskonterte kontantstrømmen.

FINANSIELLE EIENDELER SOM MÅLES TIL AMORTISERT KOST

Investeringer som holdes til forfall

Obligasjonene er anskaffet til varig eie og skal holdes til forfall. Overkurs og underkurs ved anskaffelsen amortiseres over obligasjonens gjenværende løpetid. I resultatregnskapet inngår amortisert beløp som korleksjon til renteinntekten.

Utlån og fordringer

Utlån og fordringer er finansielle eiendeler med faste eller bestembare betalinger, og som ikke omsettes i et aktivt marked eller som selskapet har intensjon om å selge på kort sikt eller har øremerket til virkelig verdi over resultat. Utlån og fordringer innregnes i balansen første gang til virkelig verdi. Påfølgende måling skjer til amortisert kost ved bruk av effektiv rentemetode med eventuell nedskrivning for kredittap.

Utlån består hovedsakelig av utlån til medlemmer av pensjonsordningen i Oslo kommune, mens fordringer er knyttet til investeringer i obligasjonsmarkedet. I resultatregnskapet inngår amortisert beløp på fordringer som korleksjon til renteinntekten.

Nedskrivning av finansielle eiendeler som måles til amortisert kost Ved sannsynlighet for verdiforringelse og behov for nedskrivninger vektlegges debtors finansielle stilling, kontantstrøm og konkurrisiko. Er det objektive bevis for verdifall, i form av kontraktsbrudd mislighold eller konkurrisiko, foretas nedskrivning.

AKSJER OG ANDELER/OBLIGASJONER OG ANDRE VERDIPAPIRER MED FAST AVKASTNING

Aksjer, andeler, obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning er ført opp med virkelig verdi i regnskapet. For finansielle eiendeler innenfor denne kategorien kan tilordningen være pliktig eller bestemt regnskapsført til virkelig verdi over resultatet. Inntjening og verdi vurderes og rapporteres på grunnlag av virkelig verdi.

Virkelig verdi av investeringer notert i et marked er basert på gjeldende kurser. Likvide aksjer verdsettes på basis av priser levert fra Bloomberg.

Dersom markedet for verdipapiret ikke er aktivt, notert på børser eller tilsvarende, benytter selskapet verdsettelsesteknikker basert på observerbare markedsdata for å estimere markedsverdien. Estimater baseres på markedsforhold som foreligger på balansedagen. For aksjefond og andeler i utenlandske selskap benyttes sist oppgitte kurs. Dersom prisbildet anses som utdatert, justeres prisen etter en markedsindeks.

For rentebærende verdipapirer som ikke prises direkte i markedet beregnes en antatt markedsverdi basert på et fastsatt kredittpåslag angitt ved en kredittkurve. Det benyttes eksterne kilder, primært Nordic Bond Pricer, som tilbyr en uavhengig prisingstjeneste for obligasjoner og leverer ukentlige oppdatering av kreditkurver. Prisene oppdateres daglig, basert på endringer i det generelle rentenivået, mens kredittkurver endres ved behov, minimum månedlig.

Endringer i netto urealisert mer- eller mindreverdi resultatføres. Kollektivporteføljens andel føres mot kursreguleringsfondet.

FINANSIELLE DERIVATER, SIKRING OG VALUTA

Finansielle derivater benyttes til å sikre risikoeksponeringen, herunder finansielle eiendeler. Valutaterminer, futures, rente- og valutaswapper, aksjeopsjoner og øvrige derivater regnskapsføres til virkelig verdi. Positive verdier presenteres som eiendeler og negative verdier som forpliktelser. Verdifastsettelsen av derivater er basert på observerbare markedspriser primært som børshandlede instrumenter, alternativt avledet fra løpende markedskvoterte instrumenter.

Hovedregelen er at valutarisiko avdekkes fullt ut. I perioder kan det være vanskelig eller ønskelig å avvike noe fra dette målet. OPF skal ha en samlet valutasikringsgrad mellom 120 og 80 prosent.

ANDRE FINANSIELLE EIENDELER

Andre finansielle eiendeler består av bankinnskudd i kundeporteføljen og netto likviditet tilknyttet eiendomsinvesteringene i konsernregnskapet. Posten defineres som kontantekvivalente og inngår i beholdningen av kontanter og bankinnskudd i kontantstrømoppstillingen.

ANLEGG OG UTSTYR

Anlegg og utstyr består av kontormaskiner og inventar balanseført til anskaffelseskost med fradrag for lineære avskrivninger.

FORSIKRINGSKONTRAKTER

Forsikringskontraktene er regnskapsført i henhold til gjeldende norsk regnskapsregelverk. Selskapet tilbyr forsikringsprodukter til bedrifts-kunder innenfor følgende hovedgrupper:

- Kollektiv pensjon
- Gruppeliv
- Skadeforsikring

Selskapet tilbyr ikke privatforsikringer utover lovpålagte fortsettelsesforsikringer.

Kollektiv pensjon:

Selskapet tilbyr kun kommunale, ytelsesbaserte tjenestepensjonsordninger innenfor kollektiv pensjon.

Pensjonsordningens ytelser samordnes med folketrygden og gir samlet et brutto alderspensjonsnivå på 67,3 prosent av pensjonsgrunnlaget ved full opptjening og før levealdersjustering. I tillegg omfatter ordningen AFP fra 65 år, uføre-, ektefelle- og barnepensjon og premiefritak ved ervervsuførhet. Ordningen er basert på sluttlønn-prinsippet. Regulering av løpende pensjoner og regulering av oppsatte rettigheter er en del av pensjonsordningens ytelser.

Folkevalgte i kommunen får tjenestepensjon ut fra samme modell som stortingspolitikere.

Gruppeliv:

Selskapet tilbyr gruppelivsforsikring som dekker kun dødsrisiko. Produktet er uten overskuddsrett og premien fastsettes med utgangspunkt i det samme underliggende dødelighetsgrunnlaget som benyttes i kollektiv pensjon.

Skadeforsikring:

Selskapet tilbyr yrkesskadeforsikring som dekker skader som faller inn under yrkesskadeloven og tariffavtalen i Oslo kommune. I tillegg tilbys ulykkesforsikring som dekker fritidsulykker for ansatte og ulykker for barn og skoleelever i Oslo kommune.

FORSIKRINGSFORPLIKTELSE

Livsforsikring (kollektiv pensjon og gruppeliv)

Premiereserven i kollektiv pensjon utgjør den forsikringstekniske kontantverdien av pensjonsrettigheter som er opptjent på beregnings-tidspunktet. Den inkluderer avsetning til administrasjonsreserve. Selskapet har anvendt et beregningsgrunnlag med 3 prosent beregningsrente frem til 2011. Fra 2012 og fram til 2015 benyttes 2,5 prosent. Fra 2015 er beregningsrenten redusert til 2,0 prosent. Videre benyttes særskilt meldt dødelighets- og uførhetstariff. Dødelighetsgrunnlaget som benyttes er Finanstilsynets minimumskrav (K2013FT). Premiereserven er avsatt etter K2013FT med antatt levealdersjustering av alderspensjonsytelsene.

Erstatningsavsetningen er den del av premiereserven som er avsatt for å ta høyde for inntrufne uføretilfeller som ennå ikke er ferdig oppgjorte og er på nivå med to års uførerisikopremie. Erstatningsavsetningen er ikke kundefordelt.

Tilleggsavsetningene er fordelt til kundene med betinget virkning og kan anvendes til dekning av eventuelt avkastningsunderskudd. Eventuell negativ avkastning kan ikke dekkes av tilleggsavsetninger.

Kursreguleringsfondet tilsvarer summen av urealiserte gevinster på finansielle omløpsmidler som inngår i kollektivporteføljen.

Premiefondet inneholder forskuddsbetalte premier og eventuelle overskuddsmidler som fordeles til den enkelte kundes premiefonds-konto. Kundene har krav på en garantert avkastning tilsvarende den til enhver tid gjeldende beregningsrenten. Premiefondsmidler kan benyttes til dekning av fremtidige premier.

Erstatningsavsetning for gruppeliv består av forventede utbetalinger for ikke oppgjorte skader, både de som er meldt og de som er inntruffet, men ennå ikke meldt. Endring i erstatningsavsetning føres over resultatregnskapet som erstatningskostnad.

Skadeforsikring

Den statistiske modellen Cape Cod anvendes ved beregning av erstatningsavsetninger.

(Note 1 fortsetter)

Gjenforsikringsandelen av de forsikringstekniske avsetninger er ført som en eiendel i balansen.

Forsikringspremien forfaller til betaling forskuddsvis, og en del av premien vil derfor gjelde perioden etter regnskapsårets slutt. Denne delen av premien avsettes som ikke opptjent premie og vil være null ved utgangen av regnskapsåret dersom hovedforfall for alle kontraktene er 1. januar.

Erstatningsavsetning for skadeforsikring består av forventede utbetalinger for ikke oppgjorte skader, både de som er meldt og de som er inntruffet, men ennå ikke meldt. Endring i erstatningsavsetning føres over resultatregnskapet som erstatningskostnad.

Gjenforsikringsandel av ikke opptjent premie og erstatningsavsetning er ført som eiendeler, og viser gjenforsikringssekskapenes andel av forsikringsrelaterede inntekter og erstatningskostnader.

PENSJONSFORPLIKTELSER EGNE ANSATTE

Selskapets pensjonsforpliktelse er dekket gjennom en innskuddspensjonsordning. Den tidligere ytelsesbaserte tjenstepensjonsordningen for ansatte i OPF AS ble lukket fra 1. februar 2017 med frivillig overgang til innskuddspensjonsordningen.

I den ytelsesbaserte pensjonsordningen er netto pensjonsforpliktelse beregnet verdi av brutto pensjonsforpliktelse fratrukket virkelig verdi av pensjonsmidler. Nåverdien av selskapets netto pensjonsforpliktelse avhenger av en rekke demografiske og økonomiske forutsetninger. Nåverdien av pensjonsforpliktelsen er følsom for små endringer i disse forutsetningene

Regnskapsmessig effekt av endrede forutsetninger føres i sin helhet over utvidet resultat.

Selskapet følger IAS19 for måling av påløpt pensjonsforpliktelse og pensjonsmidler. Renten for obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) er benyttet som diskonteringsrente.

Forutsetninger om dødelighet er basert på et dynamisk dødelighetsgrunnlag utarbeidet av Finans Norge (K2013) med en margin på 5 prosent på startdødeligheten (K2013BE). Uføregrunnlaget er utarbeidet på bakgrunn av uførestatistikken i OPF sammenholdt med statistikk fra NAV. Antatt uføresannsynlighet i beregningsgrunnlaget ble nedjustert fra 1. januar 2018. Det er ingen antakelse om reaktivering i uføregrunnlaget.

Det er ingen balanseført pensjonsforpliktelse for ansatte i innskuddspensjonsordningen.

INNTEKTS- OG KOSTNADSFØRINGSPRINSIPPER

Forfalte premier samt reguleringspremie for inneværende år omfatter alle beløp som er forfalt i løpet av regnskapsåret. Leieinntekter forskuddsfaktureres og periodiseres over leieperioden. Gevinster/tap føres som inntekt/kostnad på realisasjonstidspunktet. Urealiserte gevinster/tap på finansielle omløpsmidler føres som inntekt/kostnad knyttet til finansielle eiendeler og kollektivporteføljens andel føres til/ fra kursreguleringsfondet. Gevinster/tap ved salg av aksjer beregnes etter FIFO-metoden (først inn - først ut), mens gevinster/tap ved salg, innløsning og avdrag av obligasjoner og sertifikater beregnes i forhold til gjennomsnittlig anskaffelseskost. Leieavtaler kostnadsføres løpende.

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Kontantstrømoppstilling» viser de faktiske inn- og utbetalinger i perioden.

SKATT

Skattekostnad i resultatregnskapet omfatter periodens betalbare skatt og endring i utsatt skatt. Fra og med inntektsåret 2018 er skatte-reglene for forsikrings- og pensjonsforetak endret. Endringene innebærer et skattemessig skille mellom kundenes og selskapets midler.

Skattlegging av kundemidlene skal foretas i samsvar med regnskapslovgivningen og beskattes i samsvar med regnskapet. Iht. overgangsregel for 2018 kan netto skattepliktig inntekt knyttet til eiendeler som forvaltes i kollektivporteføljen, etter fremføring av underskudd, føres på gevinst- og tapkonto.

For skadeforsikringsforetak gjelder nye fradragregler for forsikrings-tekniske avsetninger. Endringene innebærer at fradragretten kobles direkte mot de regnskapsmessige avsetningene (avsetning for ikke opptjent bruttopremie, avsetning for ikke avløpt risiko og erstatningsavsetning). Differansen mellom tidligere avsetninger (avsetning for 2017) og avsetningene for 2018 skal inntektsføres i sin helhet i inntektsåret 2018 etter den nye bestemmelsen. I tillegg innebærer endringene at det ikke lenger blir gitt fradrag for avsetning til naturskadekapital og garantiordning og at samlede avsetninger til disse ved utgangen av 2017 kommer til beskatning først ved avvikling av skadeforsikringsvirksomheten.

For avkastningen på selskapets egne midler er prinsippet at den skal beskattes, på samme måte som for andre typer foretak. Selskapets fremtidige skattekostnader vil dermed bli betalbar, i takt med at utsatt skatt gradvis reverseres.

Utsatt skatt beregnes og avsettes ved verdjustering av investerings-eiendom med nominell skattesats 25 prosent. For investeringseien-dommer som er anskaffet gjennom kjøp av aksjer i eiendomsselskaper vil grunnlaget for beregning av utsatt skatt ved verdiregulering være eiendommens skattemessige verdi.

Ved regnskapsavleggelse blir balanseføring av utsatt skattefordel vurdert i forhold til historisk inntjening og forventet fremtidig skatte-messig inntekt.

KONSOLIDERINGSPRINSIPPER

Konsernregnskapet viser samlet økonomisk resultat og finansielle stilling når morselskapet og datterselskapene betraktes som en økonomisk enhet. Bestemmende innflytelse oppnås normalt gjennom eie av mer enn halvparten av stemmeberettiget kapital. Alle datter-selskap er eid 100 prosent, med unntak av to selskap hvor eierandelen er henholdsvis 90 og 50 prosent. Investeringer i datterselskap er i forbindelse med kjøp av fast eiendom, med unntak av OPF Private equity IS/AS og Oslo Forsikring AS. Ved konsolideringen er alle interne resultat- og balanseposter eliminert.

Datterselskaper som kjøpes/selges i løpet av året blir resultatmessig konsolidert for den del av året selskapene har vært en del av konsernet. Elimineringen av aksjer og andeler i datterselskap er basert på oppkjøpsmetoden. Dette innebærer at aksjene elimineres mot bokført verdi av egenkapitalen på oppkjøpstidspunktet. Identifiserte merverdier i eiendomsselskapene er tillagt eiendommen.

Note 2. Risikoer og risikostyring

Den overordnede risikostyringen i konsernet er innrettet mot at selskapene til enhver tid kan oppfylle de forsikringsmessige forpliktelsene innen de ulike deler av virksomheten. Styret fastsetter overordnede risikostراتيجier og rammer, som implementeres og følges opp på administrativt nivå med periodisk rapportering. Eventuelle brudd på risikorammer, inkludert tiltak for å bringe forholdet i orden, rapporteres løpende.

Konsernets mål er å oppnå en konkurransedyktig og stabil avkastning til våre kunder og eier over tid, samtidig som soliditeten tilfredsstillende alle eksterne og interne krav. Konsernet har en langsiktig investeringsstrategi hvor risikotagningen til enhver tid er tilpasset konsernets risikobærende evne. Konsernet er forutsatt å kunne bære alle risikoer uten å måtte be eier om tilførsel av kapital.

Det er etablert retningslinjer for virksomhetsstyringen som samlet sikrer at konsernet til enhver tid skal være i stand til å identifisere, vurdere, håndtere, overvåke og rapportere risiko som kan hindre oppnåelse av vedtatte mål.

Utviklingen i kapitalbehov er en sentral størrelse som hensyntas i den finansielle langtidsplanleggingen. Konsernet gjennomfører årlig og ved behov egenvurdering av risiko og kapitalbehov, kalt ORSA (Own Risk and Solvency Assessment). Risikoene er i ORSA gruppert i markedsrisiko, forsikringsrisiko, motpartsrisiko, likviditetsrisiko, operasjonell risiko, forretningsmessig risiko og øvrige risikoer. Det er ikke avdekket kapitalbehov for å dekke tapspotensial knyttet til likviditetsrisiko, forretningsmessig risiko og øvrige risikoer.

Solvens II-regelverket trådte i kraft fra 1. januar 2016. Solvenskapital-kravet er utformet slik at det skal dekke et tap som, gitt den risiko vi tar, statistisk sett bare skal inntreffe i ett av 200 år. Kravet er summen av de beregnede tapene konsernet må bære etter svært ugunstige bevegelser i markedsverdien på finansielle eiendeler, i fremtidige erstatningsutbetalinger, i tap på fordringer, i flytting og i tap knyttet til driften. Konsernets kapitalkrav beregnet i henhold til Solvens II-regelverket fremgår av annen note i regnskapet.

Retningslinjer for virksomhetsstyringen

Overordnet retningslinje for virksomhetsstyring				
Risikostyringsfunksjon	Aktuarfunksjon	Samsvarskontrollfunksjon	Internrevisjon	
ORSA	Datakvalitet	Etiske retningslinjer	Utkontraktering	Godtgjørelse
Investeringsrisiko (markedsrisiko, motpartsrisiko, likviditet)	Forsikringsrisiko (inkl. gjenforsikring, fastsettelse av premie og beregning av reserver)	Operasjonell risiko		Beregning og validering av forsikringstekniske avsetninger
Personopplysninger	Klagebehandling	Egnethet og hederlighet	Antihvitvasking	

MARKEDSRISIKO

Konsernet investerer selskapenes kapital og kundenes midler i finansielle instrumenter og fast eiendom. Konsernet blir dermed eksponert for markedsrisiko som følge av endring i rentenivå, aksje-markedet eller eiendomsmarkedet, endring i kursen på utenlandsk valuta, endring av kredittspreader, samt konsentrasjonsrisiko.

Per 31.12.2018 hadde konsernet et brutto kapitalkrav for markedsrisiko på 16,6 milliarder kroner fordelt på de ulike risikoklassene som følger:

Millioner kroner og prosent		
Aksjerisiko	10 950	66 %
Eiendomsrisiko	4 088	25 %
Spreadrisiko	2 933	18 %
Renterisiko	1 708	10 %
Valutarisiko	65	0 %
Konsentrasjonsrisiko	0	0 %
Korrelasjonseffekt	-3 128	-19 %
Sum kapitalkrav	16 616	100 %

Ved beregning av det samlede tapspotensialet hensyntas korrelasjonen mellom de ulike risikoklassene ved at det gjøres fradrag for diversifiseringseffektene. Brutto kapitalkrav, der også effekter av verdiendringer i passiva hensyntas, fremgår av egen note om solvenskapital.

Aksjerisiko

Aksjerisiko styres gjennom fastsatte rammer for eksponering, samt gjennom diversifisering innen og mellom ulike geografiske markeder, forvaltningsstrategier og forvaltere. I konsernets forvaltning benyttes derivater for risikoreduksjon samt for kostnads- eller tidseffektiv implementering av tilpasninger i risikoeksponeringen.

Eiendomsrisiko

Eiendomsrisiko er knyttet til verdinedskrivning på konsernets eiendommer, større tap av leieinntekter, eller større eierkostnader. Konsernet søker å redusere risikoen i eiendomsporteføljen gjennom diversifisering på type eiendom, geografi, antall og løpetid på leiekontrakter og leietakere.

(Note 2 fortsetter)

Fordeling av konsernets investeringer

Millioner kroner	AAA	AA	A	BBB	BB	B	CCC	Ikke ratet	Totalt
Investeringer som holdes til forfall - målt til amortisert kost	471	326	236	121	0	0	0	6	1 160
Utlån og fordringer - målt til amortisert kost	5 859	3 293	3 883	3 459	0	0	0	9 878	26 372
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	4 696	3 229	4 085	4 192	580	0	3	3 565	20 350
Sum	11 025	6 848	8 205	7 771	580	0	3	13 450	47 882

Tabellen er basert på Standard & Poor's kredittklassifisering hvor AAA er tilknyttet papirer med høyest kredittverdighet. I kapitalkravsberegninger benyttes kun offisiell kredittrating.

Kredittisiko/spreadrisiko

Spreadrisiko er risikoen for negative endringer i verdi av obligasjoner mv. og kredittengasjementer som følge av generelle endringer i kredittspreader. Konsernet kan redusere spreadrisiko ved å investere i bedre kredittklassifisering eller redusere durasjon i renteporteføljene.

Hoveddelen av konsernets renteportefølje er plassert i lavrisiko-obligasjoner (investment grade). Porteføljene for høyrisikoobligasjoner (high yield) og konvertible obligasjoner forvaltes etter klart definerte risikorammer. En del av porteføljen består av ikke-ratede plasseringer, hvorav en andel er norske kommunale låntakere med lav utstederrisiko (ikke-ratede obligasjoner med kommunale låntakere behandles tilsvarende rating AA i kapitalkravsberegningene). Konsernets investeringer fordeler seg iht. kredittrating som vist i tabellen over.

Renterisiko

Renterisiko er risikoen for verdifall av eiendeler og økning i forpliktelse pga. endringer i rentenivået. OPF styrer renterisikoen gjennom durasjon i renteporteføljene. Ved renteoppgang vil verdipapirer med fast avkastning synke i verdi, men forpliktelsesens verdi i OPF reduseres ikke tilsvarende fordi økte fremtidige renteovertskudd antas å tilfalle kollektivkundene. Ved rentefall vil verdipapirer med fast avkastning stige i verdi, men verdi av forpliktelsene øker ikke tilsvarende fordi fremtidig renteovertskudd til kundene i OPF antas redusert.

Renterisikoen for konsernet er på kort sikt hovedsakelig knyttet til renteoppgang og verdifall for eiendeler, og effektene av umiddelbare stress hensyntas i kapitalkravsberegningene. På lengre sikt vil vedvarende lavt rentenivå kunne gjøre det mer utfordrende å innfri målet om lavest mulig og stabile premieinnbetalinger for kollektivkundene. Årlig prising av rentegarantien i OPF innebærer at risikoen ved at rentenivået blir lavere enn grunnlagsrenten i begrenset grad bæres av selskapet.

Valutarisiko

Valutarisiko er risiko for tap ved valutakursbevegelser. Investeringsstrategien legger opp til at selskapene normalt vil sikre 100 prosent av den samlede valutaeksponeringen til enhver tid.

Konsentrasjonsrisiko

Konsentrasjonsrisiko er risikoen for tap som følge av svak eller manglende diversifisering, eksempelvis høy eksponering mot enkelt-utstedere, risikoklasser, bransjer, geografiske områder, eller høy konsentrasjon i verdipapirer eller sikkerheter med samme risikoegenskaper. Konsernet styrer konsentrasjonsrisiko gjennom investeringsstrategien som fastsetter maksimale rammer for allokering til de enkelte aktivaklasser og type risiko, kredittklasser, samt maksimal eksponering overfor enkeltutstedere.

FORSIKRINGSRISIKO

I utgangspunktet aksepteres risikoer fra kunder som ligger innenfor konsernets målgruppe, som er begrenset av konsesjonen.

Forsikringsrisiko innen livsforsikring er relatert til endringer i framtidige forsikringsforpliktelser som skyldes endringer i de forsikredes levealder og uførhet. Den dominerende risikoen er knyttet til den økende levealderen (opplevelsesrisiko).

Forsikringsrisikoen innenfor kollektiv pensjon styres i all hovedsak gjennom tett oppfølging av risikoresultatet med eventuelle påfølgende endringer i pristariffen. Risikoutjevningfondet dimensjoneres for å kunne dekke en eventuell katastrofe.

En sensitivitetsanalyse for livsforsikringsrisiko viser følgende økning i beste estimat av forsikringsforpliktelsen gitt endringer i dødelighets- og uføregrunnlaget:

Prosentvis endring i forpliktelsen	31.12.2018
Reduksjon i dødeligheten på 20 prosent i alle aldre	2,8 %
Varig økning i uførheten på 25 prosent	0,2 %

Forsikringsrisiko innen gruppelev og skadeforsikring omfatter risiko for tap som følge av at forsikringspremien som skal dekke de framtidige erstatningsutbetalingene og erstatningsavsetningen ikke er tilstrekkelige.

Forsikringsrisikoen innen gruppelev og skadeforsikring styres gjennom årlig prissetting og gjenforsikring. Gjenforsikring benyttes for å avdekke storskaderisiko. I tillegg foretas en gjennomgang av erstatningsavsetningen på kvartalsbasis.

MOTPARTSRISIKO

Motpartsrisiko defineres som risiko for tap som følge av at motparter i derivatposisjoner, inngåtte gjenforsikringsavtaler og øvrige fordringer (herunder bankinnskudd uten avtalt bindingstid, ubetalt leie, og lån med pant i boligeiendom) ikke kan møte sine forpliktelser. Konsernets motpartseksponering er således primært knyttet til ikke-børsnoterte derivater, valutakontrakter og gjenkjøpsavtaler, usikrede bankinnskudd, krav på leieinntekter for konsernets eiendommer, utlån med pant i boligeiendom og inngåtte gjenforsikringsavtaler. Motpartsrisikoen styres bl.a. ved at:

- kun godt kapitaliserte banker hvor konsernets innskudd ikke utgjør en stor andel av totale innskudd, benyttes som bankforbindelser.
- motpartsrisiko i derivathandel styres gjennom krav om bruk av ISDA og CSA- avtaler (som regulerer sikkerhetsstillelse) mot finansinstitusjonene som er motpartene.
- motpartsrisiko på utlån er lav pga. god pantesikkerhet, lav belåningsgrad og gode låntakere.
- alle gjenforsikringsselskap konsernet har avtaler med har en finansiell rating på A- eller bedre, og gjenforsikringsselskapenes andel utgjør maksimum 20 % av den avgitte risikoen innen hver enkelt forsikringsbransje og/eller kontrakt. I tillegg er egenandelen høy i alle avtalene, og innkreving av utestående beløp skjer kvartalsvis.

LIKVIDITETSRISIKO

Likviditetsrisiko kan oppstå ved endringer i selskapenes løpende driftsinntekter eller -utgifter, pensjonsutbetalinger og skadeerstatninger, likviditetseffekt fra rentederivater og valutasikring, og finansiering av endringer i aktivaallokering. Forsikringsavtalene i OPF har gjennomgående høyere premieinnbetalinger enn erstatningsutbetalinger. Likviditetsstyringen innebærer en minimumsallokering til penge-markedsporteføljen. Videre styres konsernet, basert på OPFs kundesammensetning og flytteretten som angitt i forsikringsvirksomhetsloven, slik at 25 prosent av forvaltningskapitalen skal kunne realiseres innen 4 måneder, forutsatt normale markeder.

OPERASJONELL RISIKO

Operasjonell risiko er risikoen for økonomiske tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser, systemer, menneskelige feil, i konsernet eller hos underleverandører. Konsernets internkontroll bygger på de prinsipper og den systematikk som er nedfelt i forskrift om risikostyring og internkontroll. Det gjennomføres periodisk vurdering av operasjonell risiko med kartlegging av risiko og utforming av nødvendige tiltak for å redusere eller styre risikoene.

Finansielle eiendeler

Millioner kroner

Løpetid	inntil 1 år	1-5 år	5-10 år	over 10 år
Pantelån og innskuddslån	305	957	1 257	2 836
Obligasjoner som holdes til forfall	696	425	0	0
Obligasjoner utlån og fordringer	1 549	6 179	11 355	1 426
Aksjer og andeler	30 658	0	0	0
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	4 215	11 739	3 614	636
Sum	37 424	19 300	16 226	4 898
Herav i utenlandsk valuta:				
Aksjer og andeler	18 088	0	0	0
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	160	5 687	1 099	738
Sum	18 248	5 687	1 099	738

Finansielle forpliktelser

Millioner kroner

Løpetid	1 mnd	1-12 mnd	1-5 år	5-10 år	over 10 år	Sum
Ansvarlig lån				1 240		1 240
Leverandørgjeld	7					7
Finansielle derivater netto oppgjør	0	742	91	18	4	855
Sum	7	742	91	1 258	4	2 102

Risikoen for at selskapet ikke skal ha tilstrekkelig likviditet til å dekke kortsiktig gjeld og løpende drift er svært liten. Innbetalte premier var 4 902 millioner kroner, mens samlede erstatningsutbetalinger var 2 876 millioner. Kostnader til drift av konsernet var 272 millioner kroner.

Forventet utbetalingsprofil pensjonsforpliktelser på forsikringstakere

Millioner kroner	1 år	2-5 år	6-10 år	11-20 år	21 - 30 år	31-40 år	41-50 år	51-80 år	81-120 år
Beløp	2 795	11 013	14 268	27 483	21 693	13 183	6 285	2 954	3

Utbetalingsprofilen viser antatte utbetalingstidspunkter for de framtidige pensjonsforpliktelsene i OPF og er basert på udiskonterte verdier. Forsikringsforpliktelsene i regnskapet er neddiskontert og viser nåverdien på balansetidspunktet.

Note 3. Verdsettelse av eiendeler og forpliktelser til virkelig verdi

Nivå 1: Noterte priser (ikke-justerte) i aktive markeder (børs, megler, prissettingstjeneste, reguleringsmyndighet).

Nivå 2: Andre data enn de som inngår i nivå 1, som er observerbare, enten direkte (dvs. som priser) eller indirekte (avledet fra priser).

Nivå 3: Instrument på nivå 3 har data som ikke bygger på observerbare markedsdata (inaktivt marked). Reell virkelig verdi kan derfor avvike hvis instrumentet skulle bli omsatt.

Det har ikke vært betydelige reklassifiseringer fra nivå 1 til nivå 2 i 2018.

I nivå 3 inngår investeringer i eiendom, hedgefond, infrastruktur, private equity og indirekte eiendomsfond der eksternt forvalter foretar verdigrunding. Eiendeler som inngår i nivå 3 utgjør 44 % av sum aksjer og andeler, og 42 % av sum finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi.

Millioner kroner	Balanseverdier						Sum
	Selskaps- porteføljen og øvrige eiendeler	Kollektiv- porteføljen	Sum Balanse- verdi	Nivå 1 Kvoterte priser	Nivå 2 Observerbare forutsetninger	Nivå 3 Ikke- observerbare forutsetninger	
2018							
Investeringseiendommer			14 220				14 220
Sum investeringseiendommer	891	13 329	14 220	0	0	14 220	14 220
				0 %	0 %	100 %	100 %
Aksjer og andeler							
Aksjer				6 594	0	73	6 667
Aksjefond og andeler				10 687	0	0	10 687
Hedgefond				0	0	3 076	3 076
Infrastruktur				0	0	1 968	1 968
Private Equity				0	0	5 181	5 181
Indirekte eiendomsfond				0	0	3 477	3 477
Sum aksjer og andeler	1 862	29 194	31 056	17 281	0	13 775	31 056
				56 %	0 %	44 %	100 %
Rentebærende verdipapirer	1 980	18 369	20 349	2 105	18 244	0	20 349
				10 %	90 %	0 %	100 %
Utlån og fordringer			54	0	54	0	54
				0 %	100 %	0 %	100 %
Andre finansielle eiendeler			2 309	2 309	0	0	2 309
				100 %			100 %
Derivater							
Forpliktelser				-122	-730	-3	-855
Sum derivater			-855	-122	-730	-3	-855
				14 %	86 %	0 %	100 %
Sum finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			67 133	21 573	17 568	27 992	67 133
				32 %	26 %	42 %	100 %

Endringer i nivå 3	Investerings- eiendommer	Aksjer	Hedgefond	Infra- struktur	Private equity	Indirekte eiendomsfond	Derivater	Bokført verdi 31.12.2018
Saldo 1.1.	13 761		3 342	2 260	3 090	2 631	3	25 087
Solgt	-342		-554	-968	-484	-178		-2 526
Kapitalendringer/resultat	236	73	250	408	1 124	992	-6	3 076
Urealiserte endringer	565		38	268	1 451	32		2 355
Saldo 31.12.	14 220	73	3 076	1 968	5 181	3 477	-3	27 992

Millioner kroner	Balanseverdier						Sum
	Selskaps- porteføljen og øvrige eiendeler	Kollektiv- porteføljen	Sum Balanse- verdi	Nivå 1 Kvoterte priser	Nivå 2 Observerbare forutsetninger	Nivå 3 Ikke- observerbare forutsetninger	
2017							
Investeringseiendommer							13 761
Sum investeringseiendommer	846	12 915	13 761				13 761
							100 %
Aksjer og andeler							
Aksjer				6 784			6 784
Aksjefond og andeler				11 025			11 025
Hedgefond						3 342	3 342
Infrastruktur						2 260	2 260
Private Equity						3 090	3 090
Indirekte eiendomsfond						2 631	2 631
Sum aksjer og andeler	1 609	27 523	29 132	17 809	0	11 323	29 132
				61 %	0 %	39 %	100 %
Rentebærende verdipapirer	1 677	18 295	19 972	1 878	18 094		19 972
				9 %	91 %		100 %
Utlån og fordringer			54		54		54
					100 %		100 %
Andre finansielle eiendeler			3 343	3 343			3 343
				100 %			100 %
Derivater							
Forpliktelser				35	-814	3	-776
Sum derivater			-776	35	-814	3	-776
Sum finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			65 486	23 065	17 280	25 087	65 486
				35 %	26 %	38 %	100 %

Endringer i nivå 3	Investerings- eiendommer	Hedgefond	Infra- struktur	Private equity	Indirekte eiendomsfond	Derivater	Sum
Saldo 1.1.	12 565	2 952	1 790	2 517	2 381	-74	22 131
Solgt	-340	0	-779	-623	-946	74	-2 614
Kapitalendringer/resultat	909	216	646	1 124	1 124	3	4 022
Urealiserte endringer	627	174	603	72	72		1 548
Saldo 31.12.	13 761	3 342	2 260	3 090	2 631	3	25 087

Note 4. Avkastning

Kollektivporteføljen	2018	2017	2016	2015	2014
Realisert kapitalavkastning ¹	4,6 %	7,9 %	6,3 %	2,9 %	4,0 %
Verdijustert kapitalavkastning ²	2,0 %	9,2 %	5,3 %	5,1 %	7,6 %

1. Realisert kapitalavkastning angir den beregnede avkastning på porteføljen basert på årets realiserte finansinntekter eksklusive endring i merverdier på finansielle eiendeler.

2. Verdijustert kapitalavkastning angir den beregnede avkastning på porteføljen basert på årets samlede finansinntekter inklusive endring i merverdier på finansielle eiendeler.

Note 5. Renteinntekt og utbytte mv på finansielle eiendeler

Millioner kroner	2018	2017
Avkastning utenlandske obligasjonsfond	3	15
Renter finansielle derivater norske	16	13
Renter finansielle derivater utenlandske	-36	-15
Renter av norske obligasjoner	285	296
Renter av high yield obligasjoner	41	37
Renter utenlandske obligasjoner	107	105
Renter utenlandske private equity	5	6
Renter tingskade	10	11
Sum renteinntekter finansielle eiendeler til virkelig verdi	431	468
Renter av og gebyr - utlån	118	111
Renter norske obligasjoner - fordringer	724	656
Renter norske obligasjoner - til amortisert kost	58	114
Sum renteinntekter finansielle eiendeler til amortisert kost	900	881
Utbytte norske aksjer og andeler	83	62
Utbytte utenlandske aksjer og infrastrukturinvesteringer	240	268
Utbytte private equity	99	122
Sum utbytte	422	452
Andre finansinntekter / kostnader	0	1
Sum andre løpende kostnader og inntekter	0	1
Sum renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler	1 753	1 802
	5 a) Kollektivporteføljen	1 586
	5 b) Selskapsporteføljen og øvrige eiendeler	216

Note 6. Verdiendring på investeringer

Millioner kroner	2018	2017
Verdiendring aksjer og andeler	-1 442	2 021
Verdiendring obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	-230	73
Verdiendring finansielle derivater	-53	-253
Verdiendring finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	-1 725	1 841
Eiendom eid via datterselskap	566	627
Eiendomsfond	32	64
Verdiregulering eiendom	598	691
Private equity	43	54
Sum verdiendringer på investeringer	-1 084	2 586
	6 a) Kollektivporteføljen	2 347
	6 b) Selskapsporteføljen og øvrige eiendeler	239

Note 7. Realisert gevinst og tap på investeringer

Millioner kroner	2018	2017
Aksjer og andeler	502	1 556
Aksjer og andeler - eiendom utland	117	37
Aksjer og andeler - eiendom Norge	-15	-14
Utenlandske infrastrukturinvesteringer	654	115
Private equity	137	137
Realisert aksjer og andeler	1 395	1 831
Norske obligasjoner - omløpsmidler	61	7
Utenlandske obligasjoner - omløpsmidler	23	171
Realisert gjeldsinstrumenter til virkelig verdi	84	178
Realisert gjeldsinstrumenter - fordringer	-8	-5
Realisert gjeldsinstrumenter - hold til forfall	0	5
Realisert gjeldsinstrumenter - hold til forfall	-8	0
Realisert tap utlån	0	0
Opsjoner	51	212
Futures	30	3
Valuta	-1 243	-49
Realisert finansielle derivater	-1 162	166
Sum realisert gevinst og tap på investeringer	309	2 175
	7 a) Kollektivporteføljen	2 175
	7 b) Selskapsporteføljen og øvrige eiendeler	0

Note 8. Obligasjoner som holdes til forfall

Millioner kroner	Pålydende verdi	Anskaffelses-kost	Markeds-verdi	2018		2017	
Stat/Statsgarantert	400	401	442	400	36 %	400	20 %
Boligkredittforetak	55	55	583	55	5 %	55	3 %
Finansforetak	30	29	1 135	30	3 %	35	2 %
Kommunesektoren	215	216	1 319	215	19 %	326	16 %
Andre sektorer	421	422	2 383	421	38 %	1 165	59 %
Sum	1 121	1 123	5 862	1 121	100 %	1 981	100 %
Påløpte renter				39		78	
Sum obligasjoner som holdes til forfall				1 160		2 059	
	8 a) Selskapsporteføljen og øvrige eiendeler			172		276	
	8 b) Kollektivporteføljen			988		1 783	
Beholdningsendringer gjennom året:							
Beholdning 1.1.				1 981		2 876	
Tilgang				0		0	
Avgang				-861		-896	
Årets periodiserte over-/underkurs				1		1	
Beholdning 31.12.				1 121		1 981	

Note 9. Utlån og fordringer

Millioner kroner	2018		2017	
Utlån				
Pantelån	3 786		3 718	
Innskuddslån, garantert av Oslo kommune	140		188	
Innskuddslån	1 358		1 300	
Mellomfinansieringslån	57		42	
Påløpte renter	14		16	
Sum utlån	5 355		5 264	

Millioner kroner	Pålydende verdi Selskap og Kollektiv	Anskaffelses-kost Selskap og Kollektiv	Markeds-verdi Selskap og Kollektiv	2018		2017	
Fordringer							
Stat/Statsgarantert	400	392	451	394	2 %	394	2 %
Boligkredittforetak	4 205	4 207	4 480	4 237	21 %	3 632	21 %
Finansforetak	2 356	2 358	2 422	2 326	11 %	2 229	13 %
Kommunesektoren	3 337	3 343	3 429	3 340	16 %	2 298	13 %
Andre sektorer	10 203	10 240	10 309	10 212	50 %	8 636	50 %
Sum	20 501	20 540	21 091	20 509	100 %	17 189	100 %
Påløpte renter				357		300	
Sum fordringer				20 866		17 489	

Beholdningsendringer gjennom året:

Beholdning 1.1.	17 189	15 794
Tilgang	3 579	1 828
Avgang	-250	-426
Årets periodiserte over-/underkurs	-9	-7
Beholdning 31.12.	20 509	17 189

Millioner kroner	2018	2017
Andre fordringer	151	332

Millioner kroner	2018	2017
Sum utlån og fordringer	26 372	23 085
9 a) Selskapsporteføljen og øvrige eiendeler	4 546	4 200
9 b) Kollektivporteføljen	21 826	18 885

Note 10. Aksjer og andeler

Millioner kroner	Anskaffelses-kost 2018	Virkelig verdi 2018	Andel i prosent	Anskaffelses-kost 2017	Virkelig verdi 2017	Andel i prosent
Hedgefond	1 791	3 076	10 %	1 993	3 342	11 %
Infrastruktur	1 046	1 968	6 %	952	2 260	8 %
Private equity	4 467	5 181	17 %	2 929	3 373	12 %
Norske aksjer og andeler	420	893	3 %	363	1 043	4 %
Utenlandske aksjer og andeler	11 273	16 460	53 %	10 397	16 766	58 %
Eiendomsfond - utland	1 275	1 514	5 %	773	940	3 %
Eiendomsfond - Norge	1 964	1 964	6 %	1 341	1 408	5 %
Sum aksjer og andeler	22 236	31 056	100 %	18 748	29 132	100 %
10 a) Selskapsporteføljen og øvrige eiendeler		1 862			1 609	
10 b) Kollektivporteføljen		29 194			27 523	

Forpliktelser:

Millioner kroner	Norge	Utlandet
Gjenstående tegningsbeløp som konsernet har forpliktet seg til:		
Aksjer og andeler	27	
Infrastruktur		1 755
Private equity	1 166	1 424
Private debt		2 630
Eiendomsfond		677
Sum gjenstående tegningsbeløp	1 193	6 486

Valutarisiko i aksjebeholdningen

Utenlandske aksjer og andeler er tilnærmet fullt valutasikret i norske kroner. Fordeling på valuta og prosentvis andel er vist nedenfor.

Millioner kroner			
Norske kroner	NOK	12 968	42 %
Amerikanske dollar	USD	8 855	29 %
Euro	EUR	5 405	17 %
Danske kroner	DKK	1 380	4 %
Britiske pund	GBP	790	3 %
Svenske kroner	SEK	697	2 %
Japanske yen	JPY	387	1 %
Australske dollar	AUD	200	1 %
Hong Kong dollar	HKD	191	1 %
Sveitsiske franc	CHF	183	1 %
Sum eksponering		31 056	100 %

Risikoprofilen i aksjeporteføljen

Den norske porteføljen består av 2 fond og 8 selskap, hvorav 28 prosent er børsnotert.

Den utenlandske porteføljen består av 40 fond og 61 selskap fordelt på forskjellige regioner, hvorav 58 prosent er børsnotert.

Per 31.12.2018 utgjorde største investering i ett enkelt norsk fond eller selskap 38 prosent av porteføljen for norske aksjer og andeler og største investering i ett enkelt utenlandsk fond eller selskap utgjorde 13 prosent av porteføljen for utenlandske aksjer og andeler.

Millioner kroner				
Norske aksjer og andeler	Organisasjonsnr.	Antall	Anskaffelseskost	Markedsverdi
API Eiendomsfond Norge AS/IS	997 592 816		853	853
C Worldwide Norge III	981 406 567	95	93	555
Cubera OPF PE II AS	920 646 875	3 250	31	30
Idekapital Fund 1 AS	917 913 838	66 031	66	64
KLP Aksje Norge Indeks	988 425 958	13	25	33
Norsk Hydro ASA	914 778 271	4 800	191	188
Pareto Eiendomsfelleskap AS/IS	992 043 415		1 110	1 110
Pareto World Wide Offshore AS	991 206 817	500	67	1
Snøporten AS	918 660 526		73	73
Wilh. Wilhelmsen Holding B	995 277 905	270	38	44
Sum norske aksjer og andeler			2 547	2 951

Millioner kroner				
Utenlandske aksjer og andeler		Antall	Anskaffelseskost	Markedsverdi
AAM Absolute Return Fund Plc Cl. B		861	150	278
ABB Ltd		1 113	165	183
Aberdeen Svc Private Equity Fund Of Funds Plc		36 250	295	365
Alphabet Inc-Cl A		24	210	220
Amazon.com Inc		22	145	286
Apple Inc		141	141	192
Astrazeneca Plc Ser. A		400	173	263
Berkshire Hathaway Inc-Cl A		0	222	273
Bluebay Direct Lending Fund I Lp		755	7	11
Bluebay Direct Lending Fund II Slp		17 579	163	166
Bluebay Senior Loan Fund I (A) Slp		17 485	165	171
C Worldwide Asia D		514	514	888
Capital Four Invest Credit Opportunities B EUR		213	311	368
Carrefour SA		990	200	146
Cebre Group Inc-A		690	196	239
Cheyne European Strategic Value Credit Fund SCS Sicav-SIF		2 250	21	15
Copenhagen Infrastructure II K/S		251 645	311	377
Copenhagen Infrastructure III K/S		65 809	85	77
Crescent Direct Lending Fund II Lp		11 551	94	101
Crescent Mezzanine Partners VII C Escrow Lp		13 227	109	115
Cvs Health Corp		410	257	233
Danaher Corp Com Stk		284	192	254
DNB TMT Absolute Return Fund		215	250	318
DRC European Real Estate Debt Fund III Lp		24 230	268	263
Essity Aktiebolag-B		1 005	202	214
Finisterre Global Opportunity Class B-2 Series 1		160	174	332
Hanesbrands Inc		1 180	215	128
Harbert European Real Estate Fund III		11 574	103	118
Harbert European Real Estate Fund IV		46 564	442	534
Harbert European Real Estate Fund V Lp		2 104	20	20
Harbert US Real Estate Fund VI Feeder Lp		38 662	314	389
Harbinger Class L Holdings Ser 2		0	0	1
Harbinger Class L Holdings Ser 3		0	0	1
Harbinger Class PE Holdings Ser 1		0	3	2

(Note 10 fortsetter)

<i>Millioner kroner</i>			
Utenlandske aksjer og andeler	Antall	Anskaffelseskost	Markedsverdi
Harbinger Class PE Holdings Ser 2	2	11	6
Hayfin Direct Lending Fund Lp	1 756	16	32
Huaneng Renewables Corp H	82 074	222	191
IBM	227	287	223
ICG-Longbow UK Real Estate Debt Investments III S.Å R.L	9 648	102	104
ICG-Longbow UK Real Estate Debt Investments IV SCSP	20 357	249	225
ICG-Longbow UK Real Estate Debt Investments V SCSP	4 000	43	44
IFM Global Infrastructure UK Lp	72 749	603	727
Incus Capital European Credit Fund III	2 780	27	27
Infravia European Fund IV SCSP	5 003	48	45
Insurance Australia Group	4 683	183	200
Investor AB	595	100	220
Itochu Corporation	1 295	153	191
Kapitalforeningen BLS Globale Aktier Akk	291	506	608
KLP Aksjglobal Indeks I	1 224	1 836	3 654
KLP Aksjglobal Indeks II	47	136	166
KLP Aksjeusa Indeks USD	78	615	1 786
KLP Aksjeeuropa Indeks III	498	550	517
KLP Aksjglobal Lavbeta I	33	50	60
Macquarie Infrastrukturfond I	1	0	218
Macquarie Infrastrukturfond II	1	0	523
Mezzvest Co-invest III Lp	17 400	163	166
Mezzvest III Lp	26 111	235	312
Microsoft Corp Cmn	328	179	289
MSCI Inc	212	188	271
MV Private Debt OPF Scsp	69 188	660	702
MV Subordinated IV Feeder SCSP	27 406	262	283
Nippon Telegraph & Telephone	555	202	196
Nokia OYJ	4 900	132	244
Nordea Stabile Aksjer Global Etisk	280	500	854
Nordkinn FI Macro NOK B	2 011	250	248
Novo Nordisk A/S	804	100	318
Oaktree Real Estate Debt Fund II S.C.S	16 200	135	137
Oaktree Real Estate Debt Fund Lp	18 624	155	157
OPF PE AS		326	326
Pareto Global I	625	346	691
Paypal Holdings Inc	335	194	244
Saga VII-USD K/S	8	0	0
Sampo Insurance Co A	450	71	171
Savills IM European Fund V - Retail SCSP	42 848	396	453
Schroder Private Equity Fund Of Funds IV Plc Class C	6 778	26	194
Sector Healthcare Fund Class A USD	187	169	428
Sector Zen Fund Class P USD	250	139	373
Signify NV	1 015	220	206
Skagen Kon-Tiki E	1 112	680	877
Smurfit Kappa Group Plc	668	159	153
Storebrand International Private Equity 14 B-3	107 069	140	214
Storebrand International Private Equity 15 B-3	134 751	140	160
Storebrand International Private Equity 16 P	104 283	100	105
Storebrand International Private Equity 17 B-4	81 623	80	81
Storebrand International Private Equity 18 B-4	20 000	20	19
Storebrand International Private Equity IV B-3	593	1	3
Storebrand International Private Equity IX B-4	6 305	11	38
Storebrand International Private Equity V B-4	11 844	19	31

<i>Millioner kroner</i>			
Utenlandske aksjer og andeler	Antall	Anskaffelseskost	Markedsverdi
Storebrand International Private Equity VI B-4	14 108	20	30
Storebrand International Private Equity VII B-4	22 826	32	61
Storebrand International Private Equity VIII B-4	5 433	8	22
Storebrand International Private Equity X B-4	19 575	23	43
Storebrand International Private Equity XI B-4	73 947	97	185
Storebrand International Private Equity XII B-3	20 811	31	63
Storebrand International Private Equity XIII B-3	43 177	57	113
The Abaco Financial fund Limited EUR Class	110	238	250
The Goodyear Tire & Rubber Co	955	252	169
TT Mid-Cap Europe Long/Short Fund Ltd. Class B	133	95	472
Vipshop Holdings Ltd	1 900	171	90
Visa Inc-Class A Shares	200	212	229
Whirlpool Corp	136	200	126
Sum utenlandske aksjer og andeler		19 689	28 105
Sum norske og utenlandske aksjer og andeler		22 236	31 056

Note 11. Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning

<i>Millioner kroner</i>	Anskaffelses- kost 2018	Virkelig verdi 2018	Andel i prosent	Anskaffelses- kost 2017	Virkelig verdi 2017	Andel i prosent
Obligasjoner	8 763	9 053	44 %	8 726	9 278	46 %
Pengemarked	4 255	4 274	21 %	3 565	3 545	18 %
Sum	13 018	13 327	65 %	12 291	12 823	64 %
Utenlandske obligasjoner	3 688	4 057	20 %	3 756	4 119	21 %
Sum	3 688	4 057	20 %	3 756	4 119	21 %
Obligasjonsfond konvertible obligasjoner	1 319	2 313	11 %	1 319	2 377	12 %
Obligasjonsfond high yield	530	507	2 %	514	504	3 %
Sum	1 849	2 820	14 %	1 833	2 881	14 %
Sum	18 555	20 204	99 %	17 880	19 823	99 %
Påløpte renter		146	1 %	0	149	1 %
Sum obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	18 555	20 350	100 %	17 880	19 972	100 %
11 a) Selskapsporteføljen og øvrige eiendeler		1 980			1 677	
11 b) Kollektivporteføljen		18 369			18 295	

Utenlandske obligasjoner er tilnærmet fullt ut valutasikret i norske kroner. Fordeling på valuta og prosentvis andel er vist nedenfor.

<i>Millioner kroner</i>			
Norske kroner	NOK	12 520	62 %
Amerikanske dollar	USD	3 589	18 %
Euro	EUR	3 325	16 %
Japanske yen	JPY	371	2 %
Indonesisk rupiah	IDR	144	1 %
Svenske kroner	SEK	126	1 %
Canadiske dollar	CAD	65	0 %
Danske kroner	DKK	38	0 %
Meksikanske peso	MXN	15	0 %
Britiske pund	GBP	12	0 %
Sum eksponering		20 205	100 %

Note 12. Utlån og fordringer til virkelig verdi

Millioner kroner	Anskaffelses-kost 2018	Virkelig verdi 2018	Andel i prosent	Anskaffelses-kost 2017	Virkelig verdi 2017	Andel i prosent
Utlån til utenlandske PE	60	54	100 %	60	54	100 %
Sum utlån og fordringer til virkelig verdi	60	54	100 %	60	54	100 %

Note 13. Finansielle derivater

Millioner kroner	2018	2017
Valutarelaterede derivater	-608	-681
Renterelaterte derivater	-125	-130
Egenkapitalrelaterede derivater	-122	35
Sum finansielle derivater	-855	-776

Presentasjon av gjeld som er gjenstand for netto oppgjør				Relaterte beløp som ikke er presentert netto		
Millioner kroner 2018	Brutto finansiell gjeld	Brutto gjeld som er presentert netto	Balanseført verdi	Finansielle instrumenter	Sikkerhet i kontanter	Netto beløp
Gjeld						
Finansielle derivater	855	0	855	990	0	135

Presentasjon av gjeld som er gjenstand for netto oppgjør				Relaterte beløp som ikke er presentert netto		
Millioner kroner 2017	Brutto finansiell gjeld	Brutto gjeld som er presentert netto	Balanseført verdi	Finansielle instrumenter	Sikkerhet i kontanter	Netto beløp
Gjeld						
Finansielle derivater	776	0	776	471	0	-305

Note 14. Andre finansielle eiendeler og bank

Millioner kroner	2018	2017
Bankinnskudd	2 822	4 156
Skattetrekkkonto (bundne midler)	66	66
Sum	2 888	4 222
	14 a) Selskapsporteføljen og øvrige eiendeler	879
	14 b) Kollektivporteføljen	3 343

Note 15. Driftsinntekt fra eiendom

Millioner kroner	2018	2017
Eiendomsselskap	795	712
Sum driftsinntekt fra eiendom	795	712
	15 a) Kollektivporteføljen	662
	15 b) Selskapsporteføljen og øvrige eiendeler	50

Note 16. Investeringseiendom

Millioner kroner	2018	2017
Virkelig verdi 1.1.	13 761	12 565
Solgt	-342	-340
Kapitalendringer/resultat	234	909
Urealiserte verdiendringer	567	627
Sum investeringseiendom til virkelig verdi	14 220	13 761
	16 a) Selskapsporteføljen og øvrige eiendeler	846
	16 a) Kollektivporteføljen	12 915

Eiendommene er vurdert til virkelig verdi i samsvar med § 5-6 i forskrift om årsregnskap for livsforsikringselskaper. Nærmere beskrivelse av vurderingsprinsipper fremgår i note 1. Det foreligger kontraktmessige forpliktelser til å investere og utvikle investeringseiendom for 824 millioner kroner pr. 31.12.2018.

Note 17. Forfalte premier, livsforsikring

Millioner kroner	2018	2017
Personskade	109	119
Ordinær premie kollektiv	2 028	2 017
Reguleringspremie og andre engangspremier	2 695	2 013
Sum forfalte premier, livsforsikring	4 832	4 149

Note 18. Overføring av premiereserve fra/til andre forsikringselskaper

Millioner kroner	2018	2017
Tilflyttede midler		
Premiereserve	314	0
Forsinkelsesrente	0	0
Mottatte midler ført over resultatet	314	0
Tilleggsavsetning	13	0
Premiefond		0
Sum mottatte midler	327	0
Antall kontrakter	2 stk.	0

Note 19. Spesifikasjoner av premier og erstatninger for skadeforsikring

Millioner kroner	Gruppe- liv	Yrkes- skade	Ulykke	2018	Gruppe- liv	Yrkes- skade	Ulykke	2017
Personskade								
Premieinntekter								
Forfalte bruttopremier	31	71	7	109	32	80	7	119
Sum premie	31	71	7	109	32	80	7	119
Brutto erstatninger								
Betalte erstatninger tidligere årganger	-8	-27	-2	-37	-7	-20	-2	-29
Betalte erstatninger inneværende år	-14	-1	0	-15	-18	-2	0	-20
Endring i erstatningsavsetninger tidligere årganger	10	84	6	100	9	103	5	117
Endring i erstatningsavsetninger inneværende år	-9	-63	-6	-78	-9	-65	-6	-80
Sum erstatninger	-21	-7	-2	-30	-25	16	-3	-12
Driftskostnader								
Administrasjonskostnader	0	-3	0	-3	0	-3	0	-3
Sum driftskostnader	0	-3	0	-3	0	-3	0	-3
Gjenforsikringsresultat								
Opptjent gjenforsikringspremie	0	-2	0	-2	0	-2	0	-2
Betalte erstatninger	0	0	0	0	0	0	0	0
Endring erstatningsavsetning	0	0	0	0	0	0	0	0
Gjenforsikringsresultat	0	-2	0	-2	0	-2	0	-2
Resultat for egen regning pr. bransje	10	59	5	74	7	91	4	102

Millioner kroner	Bygnings- skade	Natur- skade	Motor- vogn trafikk	Motor- vogn øvrige	Ansvars- for- sikring	2018	Bygnings- skade	Natur- skade	Motor- vogn trafikk	Motor- vogn øvrige	Ansvars- for- sikring	2017
Tingskade												
Premieinntekter												
Forfalte bruttopremier	67	9	4	2	8	90	65	9	4	2	7	87
Sum premie	67	9	4	2	8	90	65	9	4	2	7	87
Brutto erstatninger												
Betalte erstatninger tidligere årganger	-10	0	-3	0	-2	-15	-17	0	-1	0	0	-18
Betalte erstatninger inneværende år	-1	-5	-4	-1	0	-11	-2	-2	-3	0	0	-7
Endring i erstatningsavsetninger tidligere årganger	-34	6	2	-1	7	-20	21	5	0	1	5	32
Endring i erstatningsavsetninger inneværende år	-16	-5	-14	-1	-8	-44	-75	-6	-2	0	-8	-91
Sum erstatninger	-61	-4	-19	-3	-3	-90	-73	-3	-6	1	-3	-84
Driftskostnader												
Administrasjonskostnader	-13	0	-1	-1	-2	-17	-9	0	-1	-1	-1	-12
Sum driftskostnader	-13	0	-1	-1	-2	-17	-9	0	-1	-1	-1	-12
Gjenforsikringsresultat												
Opptjent gjenforsikringspremie	-13	-2	0	0	-3	-18	-12	-1	0	0	-4	-17
Betalte erstatninger	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Endring erstatningsavsetning	41	0	2	0	0	43	34	0	0	0	0	34
Gjenforsikringsresultat	28	-2	2	0	-3	25	22	-1	0	0	-4	17
Resultat for egen regning pr. bransje	21	3	-14	-2	0	8	5	5	-3	2	-1	8

Personskade: Avsetningene beregnes etter samme modell for alle bransjer, Cape-Cod modifisert for faktisk risiko (G-regulering og prisnivå). Skjønn benyttes for å justere avsetningene når de bør endres fra standardberegningen.

Tingskade: Erstatningsavsetningene er beregnet med utgangspunkt i Cape-Cod-modellen for motorbransjene og ansvar. For bygningsforsikring består de av RBNS og expected loss ratio for IBNR. Kontantstrømmene er ikke diskonterte.

Note 20. Forsikringsrelaterte driftskostnader

Millioner kroner	2018	2017
Administrasjonskostnader		
Drift	130	125
Styregodtgjørelse m.m.	1	1
Styret, møtekostnader	0	0
Finanstilsynet	2	2
Revisjon	4	3
Sum administrasjonskostnader	137	131
Andre kostnader		
Forvaltningsomkostninger	12	9
Utenlandske verdipapirer	5	5
Banker og VPS gebyr	3	5
Utlån	1	1
Sum andre kostnader	21	20
Pensjonsdrift	8	10
Tingskade	3	3
Personskade	11	10
Sum skadeforsikring	14	13
Sum driftskostnader	180	174
Renter ansvarlig lån	75	75
Sum forsikringsrelaterte driftskostnader	255	249

Millioner kroner	Forvaltnings- kostnader	Andre kostnader	2018	2017
Fordeling av forsikringsrelaterte driftskostnader				
Administrasjonskostnader fordeles med 33 % på forvaltningskostnader og 67 % på andre kostnader.				
Kollektivporteføljens andel administrasjonskostnader	90 %	41	83	
Kollektivporteføljens andel andre forvaltningskostnader	90 %	18	0	
Kostnader pensjoner	100 %	0	8	
Personskade - forsikringsrelaterte driftskostnader	100 %		11	
Teknisk regnskap	59	102	161	156
Selskapsporteføljens andel administrasjonskostnader	10 %	5	9	
Selskapsporteføljens andel andre forvaltningskostnader	10 %	2	0	
Tingskade - forsikringsrelaterte driftskostnader	100 %	3	0	
Renter ansvarlig lån	100 %	0	75	
Ikke-teknisk regnskap	10	84	94	93
Sum fordeling av forsikringsrelaterte driftskostnader			255	249

Note 21. Andre forsikringsrelaterte inntekter / Utbetalte erstatninger brutto

Millioner kroner	2018	2017
Andre forsikringsrelaterte inntekter/livsforsikring		
Refusjon pensjoner	179	168
Renteinntekter driftskonti kollektiv	49	36
Sum andre forsikringsrelaterte inntekter	228	204

Millioner kroner	2018	2017
Utbetalte erstatninger brutto/livsforsikring		
Alderspensjoner	-2 149	-1 997
Ektefellepensjoner	-245	-246
Barnepensjoner	-12	-12
Uførepensjoner, varige	-309	-313
Uførepensjoner, midlertidige	-70	-78
Personskade	-44	-43
Sum utbetalte erstatninger brutto	-2 829	-2 689

I tillegg utbetaling for førtidspensjoner og AFP 62-64 år med 159 millioner kroner. Disse utbetalingene får OPF refundert.

Note 22. Risikoutjevningfond

Millioner kroner	2018	2017
Inngående balanse	1 357	1 085
Andel av årets risikoresultat	201	179
Tilordnet avkastning	65	93
Sum risikoutjevningfond	1 623	1 357

Note 23. Premiereserve

Millioner kroner	2018	2017
Inngående balanse	59 486	57 185
Endring premiereserve		
Justert erstatningsavsetning	174	0
Overføring av premiereserve ut/inn	314	0
All forsikringsteknisk premie	4 723	4 030
Garantert avkastning	1 654	1 613
Utbetalte pensjoner	-2 606	-2 478
Rentegarantipremie	-257	-306
Risikoresultat	-402	-359
Administrasjonspremie	-213	-199
Sum endring premiereserve (a)	3 387	2 301
Sum premiereserve	62 873	59 486
Inngående balanse	850	788
Endring erstatningsavsetning		
Justert avsetning	-174	0
Renter	40	62
Sum endring erstatningsavsetning (b)	-134	62
Sum erstatningsavsetning	716	850
Sum resultatført endring i premiereserve mv. (a+b)	3 253	2 363
Sum total premiereserve	63 589	60 336

Note 24. Tilleggsavsetninger

Millioner kroner	2018	2017
Inngående balanse	7 101	4 068
Overført fra andre forsikringsselskap	13	0
Disponering av årets resultat	377	3 033
Sum tilleggsavsetninger	7 491	7 101

Note 25. Kursreguleringsfond

Kursreguleringsfondet består av netto urealiserte gevinster tilknyttet finansielle omløpsmidler. Dersom netto kursreserver er negative, settes kursreguleringsfondet til null. Endringer i kursreguleringsfondet føres over resultatregnskapet.

Millioner kroner	Verdiendring 2018	2018	2017
Mer / (-Mindre) verdier i norske aksjer	-208	472	680
Mer / (-Mindre) verdier i utenlandske aksjer	-1 349	7 610	8 959
Mer / (-Mindre) verdier i norske obligasjoner	-157	236	393
Mer / (-Mindre) verdier i utenlandske obligasjoner	-7	1 173	1 180
Sum verdier	-1 721	9 491	11 212
Herav kursreguleringsfond	-1 628	9 305	10 933

Note 26. Premiefond, innskuddsfond og fond for regulering av pensjoner mv.

Millioner kroner	2018	2017
Premiefond 1.1.	2 303	2 267
Premieavregning/innskudd/uttak	-363	-486
Garanterte renter	44	42
Tildelt overskudd	1 265	480
Sum premiefond	3 249	2 303
Årets tildeling	1 064	301
Risikoresultat	201	179
Sum midler tilordnet forsikringskontraktene	1 265	480

Note 27. Andre tekniske avsetninger for skadevirksomheten

Millioner kroner	Endring 2018	2018	2017
Tingskade			
Bygningskade		129	79
Naturskade		6	6
Motorvogn		19	5
Ansvar		22	22
Sum tingskade	64	176	112
Personskade			
Yrkesskade		353	374
Gruppeliv		11	11
Sum personskade	-21	364	385

Note 28. Ansvarlig lånekapital mv.

Selskapets annen ansvarlig lånekapital er gitt av Oslo kommune og utgjør 1 240 millioner kroner. Rentekostnad utgjør 75 millioner kroner. Lånet renteberegnes etter en rentesats på 6,066 %, og rentene forfaller til betaling årlig 31.12. ettersomskuddsvis. Lånet forfaller til betaling 31.12.2023.

Note 29. Pensjonsforpliktelser og pensjonskostnad

Selskapet etablerte en ny innskuddspensjonsordning med tilknyttet uførepensjonsforsikring og privat AFP-ordning 1. februar 2017. Fra samme tidspunkt ble den ytelsesbaserte ordningen lukket med frivillig overgang til innskuddspensjonsordningen.

Innskuddspensjonsordningen gjelder for 26 personer. Periodens innskudd og premie inklusive omkostninger, arbeidsgiveravgift og finansskatt utgjør 1,93 millioner kroner. Innskuddssatsene er:

- Sparesats på 7 prosent av lønn fra 0 til 7,1 G
- Sparesats på 22 prosent av lønn mellom 7,1 til 12 G

I den ytelsesbaserte ordningen er de ansatte sikret en alderspensjon på 66 prosent (70 prosent for de som var ansatt før 1. april 2012) av pensjonsgrunnlaget på fratredelsestidspunktet begrenset oppad til 12 ganger grunnbeløpet i folketrygden. Pensjonen er sikret gjennom kollektiv pensjonsordning i Oslo Pensjonsforsikring AS. Pensjonsordningen er en kommunal tjenstepensjonsordning og tilfredsstiller kravene om obligatorisk tjenstepensjon. Medlemmene i den kommunale tjenstepensjonsordningen har AFP-ordning tilknyttet offentlig sektor.

Ved regnskapsføring av ytelsesordningen er lineær opptjeningsprofil og forventet sluttlønn som opptjeningsgrunnlag lagt til grunn. Selskapets pensjonsplan skal regnskapsmessig behandles som ytelsesplan i henhold til IAS 19.

Ved beregninger av forpliktelsen er følgende forutsetninger lagt til grunn:	31.12.2018	31.12.2017
Diskonteringsrente	2,60 %	2,40 %
Forventet lønnsøkning	2,75 %	2,50 %
Forventet G-regulering	2,50 %	2,25 %
Regulering løpende pensjon	1,73 %	1,48 %
Uttakstilbøyelighet AFP	40,00 %	40 %
Frivillig avgang	Tabell	Tabell
Demografiske forutsetninger (dødlighet/uførhet)	K2013/OPF 18	K2013/OPF 18

Millioner kroner	2018	2017
Netto pensjonskostnader er sammensatt som følger:		
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	12	13
Rentekostnad av årets pensjonsforpliktelse	5	5
Avkastning på pensjonsmidlene	-5	-4
Administrasjonskostnad	1	1
Arbeidsgiveravgift	2	3
Sum pensjonskostnad	15	18
Estimatavik i årets total resultat	8	-21
Sum total pensjonskostnad	23	-3

Millioner kroner	2018	2017
Netto pensjonsforpliktelser i balansen		
Påløpte pensjonsforpliktelser	220	205
Pensjonsmidler	-197	-185
Netto pensjonsforpliktelser før arbeidsgiveravgift	23	20
Arbeidsgiveravgift og finansskatt av netto pensjonsforpliktelse	5	4
Sum pensjonsmidler i balansen	28	24

Note 30. Andre forpliktelser

Millioner kroner	2018	2017
Diverse gjeld	5	7
Kortsiktig gjeld egne eiendommer	0	0
Leverandørgjeld	7	3
Skyldige offentlige avgifter	89	70
Sum andre forpliktelser	101	80

Note 31. Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter

Millioner kroner	2018	2017
Påløpte feriepenge og arbeidsgiveravgift	9	8
Mottatte ikke opptjente inntekter / periodiserte kostnader	10	4
Påløpte kostnader	25	24
Sum påløpte kostnader og ikke opptjente inntekter	44	36

Note 32. Skattekostnad / Utsatt skatt / Betalbar skatt

Millioner kroner	2018	2017
Totalresultat før skatt	783	1 187
Permanente forskjeller		
Andre forskjeller	7	1
Urealisert (gevinst) / tap - selskapsporteføljen	91	-171
Gevinst / (tap) salg aksjer	2	-28
Tilbakeført andel resultat norske datterselskap og deltakerlignede selskap	-130	-1 537
Andel skattemessig resultat norske datterselskap og deltakerlignede selskap	52	520
3 % på utdelinger fra deltakerlignede fra selskap	1	4
Tilbakeført andel resultat utenlandske datterselskap og deltakerlignede selskap	0	-77
Andel skattemessig resultat utenlandske datterselskap og deltakerlignede selskap	0	75
Urealisert (gevinst) / tap - kollektivporteføljen	0	-1 663
Endring midlertidig forskjeller		
Gevinst og tapskonto - 20 % til inntekt	785	0
Oppløst sikkerhetsavsetning - 10 % til inntekt	35	0
Årets tekniske resultat til gevinst og tapskonto etter overgangsregel nye skatteregler	-658	0
Endring erstatningsavsetning etter overgangsregel nye skatteregler	39	0
Obligasjoner til amortisert kost		-25
Endring midlertidig forskjeller driftsmidler	-2	-2
Endring midlertidig forskjeller pensjonsforpliktelser	4	-21
Endring midlertidig forskjeller som ikke inngår i beregning av utsatt skatt		
Avsetning til risikoutjevningfond	0	-272
Årets skattegrunnlag	1 009	-2 009
Overført fra/(til) fremførbart underskudd	0	2 009
Grunnlag betalbar skatt	1 009	0

[Note 32 fortsetter]

Millioner kroner	2018	2017
Spesifikasjon av grunnlag for utsatt skatt		
Obligasjoner og aksjer		10 900
Investerings eiendom / Aksjer i datterforetak		2 734
Andeler i deltakerlignede selskap		320
Grunnlag beregning utsatt skatt - kollektivporteføljen pr. 31.12.17	14 115	
Fremførbart underskudd iht. ligning 2017	-10 846	-10 801
Oppskrivningsresultat	3 269	
Årets tekniske resultat	658	
Gevinst og tapskonto IB	3 927	
Inntektsføring 20 %	-785	
Gevinst og tapskonto UB	3 142	0
Oppløst sikkerhetsavsetning skadeforsikring IB	349	349
Inntektsføring 10 %	-35	
Oppløst sikkerhetsavsetning skadeforsikring UB	314	0
Endring erstatningsavsetning etter overgangsregel nye skatteregler		
Inntektsført reduksjon i erstatningsavsetning personskade	21	
Kostnadsført økning i erstatningsavsetning tingskade	-64	
Sum	-43	
Skattemessig inntektsføring 90 %	-39	0
Investerings eiendom	271	0
Avsetning til naturskadefond	47	0
Avsetning til garantiordningen	3	0
Obligasjoner og aksjer utenfor fritaksmetoden	-9	34
Obligasjoner til amortisert kost	-3	-3
Driftsmidler	1	-1
Pensjonsforpliktelse	-28	-24
Risikoutjevningfond 2017	1 357	1 357
Sum midlertidig forskjeller	5 056	4 865
Ikke balanseført midlertidig forskjell	-1 357	-1 357
Grunnlag for utsatt skatt	3 699	3 508
25 % utsatt skatt	925	877
Skattekostnad		
Resultatført endring av utsatt skatt	50	282
Skatt på andre resultatkomponenter (estimatavik pensjoner)	-2	5
Betalbar skatt	252	0
Sum skattekostnad	300	287

Note 33. Ansatte og styrets lønns- og låneforhold

Millioner kroner	2018	2017
Lønnskostnader		
Lønninger	79	76
Arbeidsgiveravgift	14	12
Pensjonskostnader	15	14
Andre ytelser	1	1
Sum lønnskostnader	109	103

Konsernet har i regnskapsåret sysselsatt gjennomsnittlig 82,2 årsverk.

		Lønn, honorar m.v.	Bonus	Årets pensjon- opptjening	Lån i selskapet	Rentesats pr. 31.12.18	Avdrags- plan
<i>Tusen kroner</i>							
Ledende ansatte							
Åmund T. Lunde	administrerende direktør	3 621		327	1 233	2,1	
Paul Høiness	finansdirektør	2 604		326			
Kjetil Houg ¹	investeringsdirektør	1 651	2 556	325	1 725	2,1	17 år
Mette Cecilie Skaug ²	konstituert investeringsdirektør	1 487	1 644	383			
Hanne Myre	direktør bedriftskundeavdelingen	1 865		376			
Stig Sæther	direktør pensjonskundeavdelingen	1 347		327			
Lise Karlsten	juridisk direktør	1 395		390			
Mette K. Johannessen	IT-direktør	1 194		365			
Ansatte					40 087	2,1	

		Sum honorar
<i>Tusen kroner</i>		
Styret³		
Bjarne Borgersen	Styrets leder	305
Jørund Vandvik	Styrets leder	ny fra april 2018
Unni K. Hongseth	Styrets nestleder	213
Anlaug Haarbye	Styremedlem	189
Vigdis Merete Almestad	Styremedlem	216
Mark Wingate	Styremedlem	ny fra april 2018
Roger Dehlin	Styremedlem	180
Mette Cecilie Skaug ⁴	Styremedlem	180
Ole Arne Horgen Reinli	Styremedlem	216

1. Fra 1.1 til 31.8.2018

2. Fra 1.9.2018

3. Styrehonoraret gjelder for perioden april 2017 til april 2018.

4. Varamedlem Maria Therese Tollefsrud fungerte som styremedlem fra 1.9 til 31.12.2018

Styret i OPF har fastsatt prinsipper og retningslinjer for godtgjørelse som gjelder hele konsernet, samt etablert godtgjørelsesutvalg som er underlagt styret. Utvalget fører kontroll med at godtgjørelsesordningene i konsernet er i tråd med styrets prinsipper og retningslinjer. Ledende ansatte er definert som adm. direktør og direktører ansatt i morselskapet OPF.

Administrerende direktør har rett til etterlønn i en periode på 6 måneder etter utløpet av den ordinære oppsigelsestiden. Det gis ikke pensjonsopptjening utover 12 G.

Ledelsen har ikke mottatt godtgjørelser eller økonomiske fordeler fra andre foretak i samme konsern, enn det som er vist over. Det er ikke gitt tilleggs godtgjørelse for spesielle tjenester utenfor de normale funksjoner for en leder. Av de ledende ansatte er det kun investeringsdirektør som har bonusordning.

Honorar for styremedlemmer fastsettes på generalforsamlingen og utbetales etterskuddsvis. For styremedlemmer som er valgt av og blant de ansatte opplyses det kun om ytelser og lån som kan knyttes til vervet som styremedlem. Alle ytelser er oppgitt uten tillegg for arbeidsgiveravgift.

Alle medarbeidere i konsernet kan oppta lån i OPF-konsernet til lånevilkår for ansatte. Ingen ledende ansatte har vilkår som avviker fra dette. Det er innført bonusordning for egne forvaltere. Det er fastsatt tak for bonus. Den er knyttet opp mot målbare prestasjonskriteier og derav honoreres gode resultater for å unngå kortsiktige motiver. Den betingede bonusen utbetales med like årlige beløp over en treårs periode regnet fra bonusfastsettelsestidspunktet, forutsatt at etterfølgende resultater på selskaps- og individnivå tilsier at den betingede bonusen kan utbetales og at den ansatte sitter i uoppsagt stilling.

Millioner kroner	2018	2017
Honorar til styret, revisjonsutvalg, risikoutvalg og godtgjørelsesutvalg	1	1
Internrevisjon	2	2
Revisjonshonorar lovpålagt	2	2
Revisjonshonorar skatterådgivning og tjenester utenfor revisjon	2	1
Sum revisjon	6	5

Note 34. Transaksjoner med nærstående parter

<i>Millioner kroner</i>			
Morselskap		2018	2017
Resultatposter			
Premieinntekter		3 504	3 136
Renter ansvarlig lån		75	75
Balanseposter			
Kundefordringer		0	191
Ansvarlig lån		-1 240	-1 240

Note 35. Fordeling av årets resultat per forretningsområde

<i>Millioner kroner</i>	2018		2017	
	Kunder	Konsernet	Kunder	Konsernet
Fordeling av årets resultat:				
Risikoresultat	201	201	179	179
Administrasjonsresultat		47		39
Rentegarantipremie		257		307
Sum pensjonsforsikring		505		525
Personskadeforsikring		86		119
Tingskadeforsikring		13		30
Sum skadeforsikring		99		149
Finansinntekter på ansvarlig kapital		187		492
Avkastningsresultat	1 441		3 334	
Konsernresultat før skatt		791		1 166
Kunderresultat før disponeringer	1 642		3 513	
Avsetning til tilleggsavsetninger	-377		-3 033	
Avsetning til premiefond	-1 265		-480	
Sum	0		0	

Note 36. Solvenskapital

Solvens II-regelverket trådte i kraft fra 1. januar 2016. I tillegg til å omfatte kapital og kapitalkrav omfatter regelverket også regler for risikostyring og intern kontroll, tilsynsmessig kontroll og overvåking, samt krav til informasjonsplikt til offentligheten og rapporteringsplikt overfor tilsynsmyndighetene.

Solvens II-regelverket stiller krav til ansvarlig kapital som skal dekke solvenskapitalkravet og minstekapitalkravet. Solvenskapitalkravet og minstekapitalkravet beregnes etter standardmetoden i henhold til Solvens II-regelverket og inkluderer effekten av overgangsregler.

Solvenskapitalen fremkommer hovedsakelig som netto eiendeler i Solvens II-balansen tillagt tellende ansvarlig lån. Solvenskapitalen er derfor forskjellig fra bokført egenkapital i regnskapet. I Solvens II-balansen inngår eiendeler og forpliktelse til virkelig verdi. For eiendeler som har en annen verdi i regnskapet legges derfor mer-/mindreverdiene til i Solvens II-balansen.

Solvenskapitalen inndeles i tre kapitalgrupper i henhold til Solvens II-regelverket. Kapitalgruppe 2 kan dekke inntil 50 prosent av solvenskapitalkravet og inntil 20 prosent av minimumskapitalkravet. Kapitalgruppe 3 kan dekke inntil 15 prosent av solvenskapitalkravet, men kan ikke benyttes til å dekke minimumskapitalkravet.

Kapitalkravet i Solvens II fremkommer som summen av endringer i solvenskapital beregnet under ulike type stress, fratrukket diversifisering og tapsabsorberende effekt. Den største delen av kapitalkravet kommer fra markedsrisiko og forsikringsrisiko.

Solvenskapitalen og solvenskapitalkravet fremkommer av tabellene nedenfor.

<i>Millioner kroner</i>	31.12.18				31.12.17			
	Totalt	Kapital- gruppe 1	Kapital- gruppe 2	Kapital- gruppe 3	Totalt	Kapital- gruppe 1	Kapital- gruppe 2	Kapital- gruppe 3
Solvenskapital								
Aksjekapital	900	900			900	900		
Overkurs	530	530			530	530		
Avstemmingsreserve	5 611	5 611			5 260	5 260		
Ansvarlig lån	1 364		1 364		1 417		1 417	
Naturskadepremie	50		50		47		47	
Risikoutjevningfond	1 622		1 622		1 357		1 357	
Samlet solvenskapital uten overgangsregler	10 077	7 041	3 036		9 511	6 690	2 821	
Tellende solvenskapital uten overgangsregler	8 031	7 041	990		7 616	6 690	925	
Tellende minimumskapital uten overgangsregler	7 191	7 041	150		6 827	6 690	136	

<i>Millioner kroner</i>	31.12.18	31.12.17
	Totalt	Totalt
Solvenskapitalkrav		
Markedsrisiko	11 938	14 150
Forsikringsrisiko	16 283	15 546
Motpartsrisiko	366	277
Operasjonell risiko	387	377
Diversifisering	-6 122	-6 505
Tapsabsorberende effekt	-20 871	-21 995
Samlet solvenskapitalkrav uten overgangsregler	1 980	1 851
Minstekapitalkrav uten overgangsregler	752	682
Solvenskapitaldekning uten overgangsregler	406 %	411 %
Solvenskapitaldekning med overgangsregler	425 %	476 %
Minstekapitaldekning uten overgangsregler	956 %	1001 %
Minstekapitaldekning med overgangsregler	1 007 %	1176 %

Millioner kroner	Note	2018	2017
TEKNISK REGNSKAP			
Premieinntekter			
Forfalte premier, brutto	18	4 832	4 148
-Avgitte gjenforsikringspremier	20	-2	-2
Overføring av premiereserve og pensjonskapital mv. fra andre forsikringsforetak/pensjonskasser	19	314	0
Sum premieinntekter for egen regning		5 144	4 146
Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen			
Inntekter fra investeringer i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	5	743	662
Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler	6	1 544	1 586
Verdiendringer på investeringer	7	-1 044	2 347
Realisert gevinst og tap på investeringer	8	323	2 175
Sum netto inntekt fra investeringer i kollektivporteføljen		1 566	6 770
Andre forsikringsrelaterte inntekter	22	228	204
Erstatninger			
Utbetalte erstatninger			
Brutto	22	-2 829	-2 689
Sum erstatninger		-2 829	-2 689
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser			
Endring i premiereserve mv.			
Endring i premiereserve mv., brutto	24	-3 253	-2 363
Endring i tilleggsavsetninger	25	-377	-3 033
Endring i kursreguleringsfond	26	1 628	-1 662
Endring i premiefond, innskuddsfond og fond for regulering av pensjoner mv.	27	-44	-42
Endring i tekniske avsetninger for skadevirksomheten			
Til (fra) tekniske avsetninger for skadeforsikringsvirksomheten	28	21	39
-Endring i gjenforsikringsandelen av tekniske avsetninger for skadeforsikringsvirksomheten	20	0	0
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser		-2 025	-7 061
Midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelser			
Overskudd på avkastningsresultat		-1 064	-301
Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene		-201	-179
Sum midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelser	27	-1 265	-480
Forsikringsrelaterte driftskostnader			
Forvaltningskostnader		-59	-56
Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader		-102	-99
Sum forsikringsrelaterte driftskostnader	21	-161	-155
Resultat av teknisk regnskap		658	735

Millioner kroner	Note	2018	2017
IKKE-TEKNISK REGNSKAP			
Netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen			
Inntekter fra investeringer i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	5	65	81
Renteinntekter og utbytte mv på finansielle eiendeler	6	199	205
Verdiendringer på investeringer	7	-34	232
Realisert gevinst og tap på investeringer	8	-14	-4
Sum netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen		216	514
Andre inntekter		8	7
Forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen			
Forvaltningskostnader		-7	-6
Andre kostnader		-84	-84
Sum forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen	21	-91	-90
Resultat av ikke teknisk regnskap		133	431
Resultat før skattekostnad	36	791	1 166
Skattekostnader	33	-78	-361
Resultat før andre inntekter og kostnader		713	805
Andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet			
Estimatendringer knyttet til ytelsesbaserte pensjonsordninger	30	-8	21
Skatt på andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet	33	2	-5
Totalresultat		707	821
Disponeringer			
Overført til risikoutjevningssfond	23	266	272
Overført til annen egenkapital		441	549
Sum disponeringer		707	821

Millioner kroner	Note	2018	2017
EIENDELER I SELSKAPSPORTEFØLJEN			
Immaterielle eiendeler			
Andre immaterielle eiendeler		11	8
Sum immaterielle eiendeler		11	8
Investeringer			
Datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak			
Aksjer og andeler i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	9	583	1 075
Fordringer på og verdipapirer utstedt av datterforetak, tilknyttede foretak og fellesk.foretak	10	526	0
Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost			
Investeringer som holdes til forfall	11	172	276
Utlån og fordringer	12	4 437	4 110
Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler som målt til kost)	3,13	1 729	1 474
Rentebærende verdipapirer	3,14	1 866	1 559
Sum investeringer		9 313	8 494
Fordringer			
Andre fordringer		72	52
Sum fordringer		72	52
Andre eiendeler			
Anlegg og utstyr		1	0
Kasse, bank	17	535	817
Sum andre eiendeler		536	817
Forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter			
Opptjente, ikke mottatte leieinntekter		11	9
Andre forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		13	10
Sum forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		24	19
Sum eiendeler i selskapsporteføljen		9 956	9 390
EIENDELER I KUNDEPORTEFØLJEN			
Investeringer i kollektivporteføljen			
Datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak			
Aksjer og andeler i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	9	8 329	13 482
Fordringer på og verdipapirer utstedt av datterforetak, tilknyttede foretak og fellesk.foretak	10	5 489	361
Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost			
Investeringer som holdes til forfall	11	988	1 783
Utlån og fordringer	12	21 826	18 885
Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler som målt til kost)	3,13	28 867	27 239
Rentebærende verdipapirer	3,14	18 369	18 295
Utlån og fordringer	3,15	54	54
Andre finansielle eiendeler	3,17	2 147	2 700
Sum investeringer i kollektivporteføljen		86 069	82 799
SUM EIENDELER		96 025	92 189

Millioner kroner		2018	2017
EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSE			
Innskutt egenkapital			
Selskapskapital			
Aksjekapital		900	900
Overkurs		530	530
Sum innskutt egenkapital		1 430	1 430
Opptjent egenkapital			
Fond			
Risikoutjevningfond	23	1 623	1 357
Annen opptjent egenkapital		5 638	5 197
Sum opptjent egenkapital		7 261	6 554
Ansvarlig lånekapital mv.			
Annen ansvarlig lånekapital	29	1 240	1 240
Sum ansvarlig lånekapital mv.		1 240	1 240
Forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser			
Premiereserve mv.	24	63 589	60 336
Tilleggsavsetninger	25	7 491	7 101
Kursreguleringsfond	26	9 305	10 933
Premiefond, innskuddsfond og fond for regulering av pensjoner mv.	27	3 249	2 303
Andre tekniske avsetninger for skadevirksomheten	28	364	385
Sum forsikringsforpliktelser i livsforsikring - kontraktsfastsatte forpliktelser		83 998	81 058
Avsetninger for forpliktelser			
Pensjonsforpliktelser o.l.	30	28	24
Forpliktelser ved skatt			
Forpliktelser ved periodeskatt	33	235	0
Forpliktelser ved utsatt skatt	33	839	998
Sum avsetninger for forpliktelser		1 102	1 022
Forpliktelser			
Finansielle derivater tilknyttet selskapsporteføljen	3,16	44	6
Finansielle derivater tilknyttet kollektivporteføljen	3,16	812	770
Andre forpliktelser	31	97	74
Sum forpliktelser		953	850
Påløpte kostnader og mottatte, ikke opptjente inntekter			
Andre påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter	32	41	35
Sum påløpte kostnader og mottatte, ikke opptjente inntekter		41	35
SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSE		96 025	92 189

Oslo, 21. mars 2019

Jørund Vandvik
Styrets leder

Roger Dehlin

Unni K. Hongseth
Styrets nestleder

Ole Arne Horgen Reinli

Anlaug Haarbye

Mette Cecilie Skaug

Mark Wingate

Åmund T. Lunde
Adm. direktør

Millioner kroner	Innskutt egenkapital			Opptjent egenkapital		
	Aksje-kapital	Overkurs	Sum innskutt egenkapital	Risiko utjevningss fond	Annen opptjent egenkapital	Sum opptjent egenkapital
2018						
Egenkapital 1.1.	900	530	1 430	1 357	5 197	6 554
Årets disponeringer			0	266	441	707
Egenkapital 31.12.	900	530	1 430	1 623	5 638	7 261

Selskapets aksjekapital består av 720.000 aksjer à kr. 1.250. Det er kun en aksjeklasse og vedtektene inneholder ingen stemmebegrensninger. Selskapet eies 100 % av Oslo kommune.

Millioner kroner	Innskutt egenkapital			Opptjent egenkapital		
	Aksje-kapital	Overkurs	Sum innskutt egenkapital	Risiko utjevningss fond	Annen opptjent egenkapital	Sum opptjent egenkapital
2017						
Egenkapital 1.1.	900	530	1 430	1 085	4 584	5 669
Egenkapitaljustering i datterselskap Oslo Forsikring AS					64	64
Årets disponeringer				272	549	821
Egenkapital 31.12.	900	530	1 430	1 357	5 197	6 554

Millioner kroner	2018	2017
Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		
Innbetaling premier/premiefond	4 679	3 816
Innbetaling av premiereserve fra andre forsikringselskaper/pensjonskasser	314	0
Innbetaling renter fordring datterselskap	50	7
Innbetaling refusjoner	179	168
Innbetaling finansielle eiendeler	3 211	3 943
Innbetaling lån fra kunder	1 407	1 409
Innbetaling salg av aksjer og andeler	3 356	5 706
Innbetaling salg av obligasjoner, sertifikater m.v.	7 153	6 283
Innbetaling utbytter	421	452
Innbetaling fra datterselskap	893	668
Inn-/utbetaling vedrørende driften	-71	-255
Utbetaling vedrørende driften	-252	-246
Utbetaling av premiereserve til andre forsikringselskaper/pensjonskasser	0	0
Utbetaling pensjoner	-2 829	-2 689
Utbetaling kjøp av aksjer i datterselskap	-53	0
Utbetaling finansielle eiendeler	-2 295	-1 702
Utbetaling lån til kunder	-1 501	-1 876
Utbetaling kjøp av aksjer og andeler	-4 583	-6 746
Utbetaling kjøp av obligasjoner, sertifikater m.v.	-10 908	-7 533
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	-829	1 405
Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		
Utbetaling kjøp av varige driftsmidler m.v.	-5	-6
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-5	-6
Netto endring i kontanter og bankinnskudd	-834	1 399
Beholdning av kontanter og bankinnskudd ved periodens begynnelse	3 516	2 118
Beholdning av kontanter og bankinnskudd ved periodens slutt	2 682	3 517
Andre finansielle eiendeler	2 147	2 700
Kasse, bank	535	817
Beholdning av kontanter og bankinnskudd ved periodens slutt	2 682	3 517

Note 1. Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i henhold til regnskapsloven, med de tillegg og unntak som følger av forskrift 16. desember 1998 nr. 1241 (forskrift om årsregnskap, forsikringsselskap). Årsregnskapet er således utarbeidet med utgangspunkt i prinsipp om historisk kost, med følgende unntak:

- investeringseiendom er målt til virkelig verdi
- eierandeler i datterselskaper er vurdert etter egenkapitalmetoden
- finansielle eiendeler og gjeld (herunder finansielle derivater) vurdert til virkelig verdi over resultatet

Pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til balansedagens kurs. Resultatregnskapet for utenlandske datterselskap er omregnet til gjennomsnittskurs, mens balanseposter er omregnet til dagskurs. Alle beløp i regnskap og noter er presentert i millioner norske kroner uten desimal med mindre annet er angitt.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet er det foretatt regnskapsmessige estimater og skjønnsmessige vurderinger. Dette vil påvirke regnskapsførte verdier av eiendeler og gjeld, inntekter og kostnader. Områder hvor det er utvist skjønnsmessige vurderinger og estimater er omtalt.

Resultatregnskap

Resultatregnskapet er sammensatt av teknisk regnskap og ikke-teknisk regnskap. Teknisk regnskap inneholder inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen og kostnader fra forsikringsdriften, mens inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen og driftskostnader for selskapet fremkommer under ikke-teknisk regnskap.

Balanse – eiendeler

På eiendelssiden i balansen er finansielle eiendeler adskilt i selskapsportefølje og kollektivportefølje. Finansielle eiendeler blir ved første gangs innregning klassifisert i en av følgende kategorier:

- finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet
- investeringer som holdes til forfall regnskapsført til amortisert kost
- utlån og fordringer regnskapsført til amortisert kost

Finansielle eiendeler som er klassifisert som eiendeler der endringer i virkelig verdi resultatføres, er i stor grad eiendeler som omsettes i et marked, slik at verdien kan fastsettes med stor grad av sikkerhet. Alminnelige kjøp og salg av finansielle eiendeler blir regnskapsført på avtaletidspunktet.

Balanse - egenkapital og forpliktelser

På gjeldssiden i balansen fremkommer selskapets egenkapital, forsikringsforpliktelser og andre avsetninger og forpliktelser. Innskutt egenkapital består av aksjekapital og overkurs, mens opptjent egenkapital består av fond for urealiserte gevinster, risikoutjevningfond og annen opptjent egenkapital. Annen ansvarlig lånekapital er gitt av Oslo kommune.

I henhold til IFRS 4 må det være knyttet betydelig forsikringsrisiko til kontrakten for at den skal defineres som en forsikringskontrakt. Forsikringskontraktene selskapet tilbyr tilfredsstiller dette kravet. Nivået på de regnskapsførte forpliktelsene står i forhold til forsikringskundernes kontraktsmessige rettigheter.

IMMATERIELE EIENDELER

Immaterielle eiendeler består i all hovedsak av aktiverte IT- systemer. Ved kjøp av nytt IT- system aktiveres direkte henførbare kostnader. Ved videreutvikling av IT- systemer aktiveres både eksterne og interne kostnader. Systemendringer som betraktes som vedlikehold kostnadsføres løpende. Når et IT-system er ferdigstilt, avskrives aktiverte kostnader lineært over forventet brukstid. Ved senere aktiveringer grunnet videreutvikling avskrives disse over den opprinnelig fastsatte

brukstid med mindre påkostningen øker systemets totale forventede brukstid. Ved indikasjon på at balanseført verdi av et aktivert IT-system er høyere enn gjenvinnbart beløp, foretas det test for verdifall. Hvis balanseført verdi er høyere enn gjenvinnbart beløp (nåverdi ved fortsatt bruk/eie), foretas det nedskrivning til gjenvinnbart beløp.

INVESTERINGSEIENDOMMER

Ved regnskapsmessig presentasjon er formålet med investeringen lagt til grunn. Eiendomsinvesteringer består av eiendommer organisert som AS og ANS/KS. Eiendomsinvesteringene er vurdert til virkelig verdi slik dette er definert i IFRS 13. Endringer i virkelig verdi resultatføres.

Eksterne verddivurderinger blir innhentet for eiendomsfond. For verdsetting av eiendommer eid direkte eller gjennom datterselskap benyttes kontantstrømsmodeller med definerte forutsetninger og markedsverddivurderinger. Kvalitetssikring utføres for den enkelte eiendom og for totalporteføljen.

Eiendommer vurderes til virkelig verdi med bakgrunn i verddivurderinger. De fleste verddivurderingene gjennomføres av Eiendomshuset Malling & Co etter en modell utarbeidet i samarbeid med OPF. Modellen tar utgangspunkt i neddiskontert kontantstrøm over 30 år og med forutsetninger for markedsleie og avkastningskrav som er basert på empirisk informasjon fra leie- og transaksjonsmarkedet for eiendom. Modellen som benyttes genererer en forventet periodisert kontantstrøm basert på dagens leiemarked i området rundt eiendommen. De periodiserte kontantstrømmene genereres ved hjelp av noen parametere som beskrevet under:

- periode med kontantstrøm fra løpende kontrakter
- periode uten leieinntekt som skyldes planlagt oppgradering eller forventet ledighet etter utløp av dagens leiekontrakter.
- ny leiekontrakt eller periode med opsjon på løpende kontrakter
- forventet ledighet i et åpent marked (generelt for området)
- periode med ny leiekontrakt basert på typisk kontraktslengde i markedet.

Inndataene for de ulike periodene hentes fra lokale megleres erfaring eller tilgjengelig statistikk innenfor nærområdet. Sluttverdi settes ved å dele netto kontantstrøm for de 20 siste årene med gjeldende real-avkastningskrav i markedet (yield). Sluttverdien representerer 25–35 prosent av den totale diskonterte kontantstrømmen.

AKSJER OG ANDELER I DATTERSLSKAP, TILKNYTTEDE FORETAK OG FELLESKONTROLLERTE FORETAK

Alle investeringer i datterselskap er i forbindelse med kjøp av fast eiendom, med unntak av OPF Private equity IS/AS, og Oslo Forsikring AS. Datterselskapenes selskapsregnskaper er utarbeidet etter regnskapslovens regnskapsprinsipper. Eiendommene som er selskapenes vesentlige eiendel vurderes til kostpris og avskrives lineært over eiendommens levetid. Ved varig verdifall nedskrives eiendommene.

Aksjer og andeler i datterforetak i tilknytning til eiendomsinvesteringer er i selskapsregnskapet bokført etter egenkapitalmetoden. Datterforetakenes regnskap er omarbeidet i samsvar med de prinsipper som gjelder for selskapsregnskapet. Tilsvarende gjelder for aksjer og andeler i tilknyttede foretak.

FORDRINGER PÅ OG VERDIPAPIER UTSTEDT AV DATTERFORETAK, TILKNYTTEDE FORETAK OG FELLESKONTROLLERTE FORETAK

Langsiktig lån til heleide datterselskap renteberegnes. Lånene er oppført til pålydende.

FINANSIELLE EIENDELER SOM MÅLES TIL AMORTISERT KOST Investeringer som holdes til forfall

Obligasjonene er anskaffet til varig eie og skal holdes til forfall. Overkurs og underkurs ved anskaffelsen amortiseres over obligasjonens gjenværende løpetid. I resultatregnskapet inngår amortisert beløp som korreksjon til renteinntekten.

Utlån og fordringer

Utlån og fordringer er finansielle eiendeler med faste eller bestembare betalinger, og som ikke omsettes i et aktivt marked eller som selskapet har intensjon om å selge på kort sikt eller har øremerket til virkelig verdi over resultat. Utlån og fordringer innregnes i balansen første gang til virkelig verdi. Påfølgende måling skjer til amortisert kost ved bruk av effektiv rentemetode med eventuell nedskrivning for kredittap.

Utlån består hovedsakelig av utlån til medlemmer av pensjonsordningen i Oslo kommune, mens fordringer er knyttet til investeringer i obligasjonsmarkedet. I resultatregnskapet inngår amortisert beløp på fordringer som korreksjon til renteinntekten.

Nedskrivning av finansielle eiendeler som måles til amortisert kost

Ved sannsynlighet for verdiforringelse og behov for nedskrivninger vektlegges debtors finansielle stilling, kontantstrøm og konkursrisiko. Er det objektive bevis for verdifall, i form av kontraktsbrudd mislighold eller konkursrisiko, foretas nedskrivning.

AKSJER OG ANDELER/OBLIGASJONER OG ANDRE VERDIPAPIRER MED FAST AVKASTNING

Aksjer, andeler, obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning er ført opp med virkelig verdi i regnskapet. For finansielle eiendeler innenfor denne kategorien kan tilordningen være pliktig eller bestemt regnskapsført til virkelig verdi over resultatet. Inntjening og verdi vurderes og rapporteres på grunnlag av virkelig verdi.

Virkelig verdi av investeringer notert i et marked er basert på gjeldende kurser. Likvide aksjer verdsettes på basis av priser levert fra Bloomberg.

Dersom markedet for verdipapiret ikke er aktivt, notert på børser eller tilsvarende, benytter selskapet verdsettelsesteknikker basert på observerbare markedsdata for å estimere markedsverdien. Estimater baseres på markedsforhold som foreligger på balansedagen.

For aksjefond og andeler i utenlandske selskap benyttes sist oppgitte kurs. Dersom prisen anses som utdatert, justeres prisen etter en markedsindeks.

For rentebærende verdipapirer som ikke prises direkte i markedet beregnes en antatt markedsverdi basert på et fastsatt kredittpåslag angitt ved en kredittkurve. Det benyttes eksterne kilder, primært Nordic Bond Pricer, som tilbyr en uavhengig prisingstjeneste for obligasjoner og leverer ukentlige oppdatering av kredittkurver. Prisene oppdateres daglig, basert på endringer i det generelle rentenivået, mens kredittkurver endres ved behov, minimum månedlig.

Endringer i netto urealisert mer- eller mindreverdi resultatføres. Kollektivporteføljens andel føres mot kursreguleringsfondet.

FINANSIELLE DERIVATER, SIKRING OG VALUTA

Finansielle derivater benyttes til å sikre risikoesponeringen, herunder finansielle eiendeler. Valutaterminer, futures, rente- og valutaswapper, aksjeopsjoner og øvrige derivater regnskapsføres til virkelig verdi. Positive verdier presenteres som eiendeler og negative verdier som forpliktelser. Verdifastsettelsen av derivater er basert på observerbare markedspriser primært som børshandlede instrumenter, alternativt avledet fra løpende markedskvoterte instrumenter.

Hovedregelen er at valutarisiko avdekkes fullt ut. I perioder kan det være vanskelig eller ønskelig å avvike noe fra dette målet. OPF skal ha en samlet valutasikringsgrad mellom 120 og 80 prosent.

ANDRE FINANSIELLE EIENDELER

Andre finansielle eiendeler består av bankinnskudd i kundeporteføljen og netto likviditet tilknyttet eiendomsinvesteringene i konsernregnskapet. Posten defineres som kontantekvivalenter og inngår i beholdningen av kontanter og bankinnskudd i kontantstrømoppstillingen.

ANLEGG OG UTSTYR

Anlegg og utstyr består av kontormaskiner og inventar balanseført til anskaffelseskost med fradrag for lineære avskrivninger.

FORSIKRINGSKONTRAKTER

Forsikringskontraktene er regnskapsført i henhold til gjeldende norsk regnskapsregelverk. Selskapet tilbyr forsikringsprodukter til bedriftskunder innenfor følgende hovedgrupper:

- Kollektiv pensjon
- Gruppeliv
- Skadeforsikring

Selskapet tilbyr ikke privatforsikringer utover lovpålagte fortsettelsesforsikringer.

Kollektiv pensjon:

Selskapet tilbyr kun kommunale, ytelsesbaserte tjenstepensjonsordninger innenfor kollektiv pensjon.

Pensjonsordningens ytelser samordnes med folketrygden og gir samlet et brutto alderspensjonsnivå på 67,3 prosent av pensjonsgrunnlaget ved full opptjening og før levealdersjustering. I tillegg omfatter ordningen AFP fra 65 år, uføre-, ektefelle- og barnpensjon og premiefritak ved ervervsuførhet. Ordningen er basert på sluttlønnsprinsippet. Regulering av løpende pensjoner og regulering av oppsatte rettigheter er en del av pensjonsordningens ytelser.

Folkevalgte i kommunen får tjenstepensjon ut fra samme modell som stortingspolitikere.

Gruppeliv:

Selskapet tilbyr gruppelivsforsikring som dekker kun dødsrisiko. Produktet er uten overskuddsrett og premien fastsettes med utgangspunkt i det samme underliggende dødelighetsgrunnlaget som benyttes i kollektiv pensjon.

Skadeforsikring:

Selskapet tilbyr yrkesskadeforsikring som dekker skader som faller inn under yrkesskadeloven og tariffavtalen i Oslo kommune. I tillegg tilbys ulykkesforsikring som dekker fritidsulykker for ansatte og ulykker for barn og skoleelever i Oslo kommune.

FORSIKRINGSFORPLIKTELSE

Livsforsikring (kollektiv pensjon og gruppeliv)

Premiereserven i kollektiv pensjon utgjør den forsikringstekniske kontantverdien av pensjonsrettigheter som er opptjent på beregnings-tidspunktet. Den inkluderer avsetning til administrasjonsreserver. Selskapet har anvendt et beregningsgrunnlag med 3 prosent beregningsrente frem til 2011. Fra 2012 og fram til 2015 benyttes 2,5 prosent. Fra 2015 er beregningsrenten redusert til 2,0 prosent. Videre benyttes særskilt meldt dødelighets- og uførhetstariff. Dødelighetsgrunnlaget som benyttes er Finanstilsynets minimumskrav (K2013FT). Premiereserven er avsatt etter K2013FT med antatt levealdersjustering av alderspensjonsytelsene.

[Note 1 fortsetter]

Erstatningsavsetningen er den del av premiereserven som er avsatt for å ta høyde for inntrufne uføretilfeller som ennå ikke er ferdig oppgjorte og er på nivå med to års uførerisikopremie. Erstatningsavsetningen er ikke kundefordelt.

Tilleggsavsetningene er fordelt til kundene med betinget virkning og kan anvendes til dekning av eventuelt avkastningsunderskudd. Eventuell negativ avkastning kan ikke dekkes av tilleggsavsetninger. Kursreguleringsfondet tilsvarer summen av urealiserte gevinster på finansielle omløpsmidler som inngår i kollektivporteføljen.

Premiefondet inneholder forskuddsbetalte premier og eventuelle overskuddsmidler som fordeles til den enkelte kundes premiefonds-konto. Kundene har krav på en garantert avkastning tilsvarende den til enhver tid gjeldende beregningsrenten. Premiefondsmidler kan benyttes til dekning av fremtidige premier.

Erstatningsavsetning for gruppelev består av forventede utbetalinger for ikke oppgjorte skader, både de som er meldt og de som er inntruffet, men ennå ikke meldt. Endring i erstatningsavsetning føres over resultatregnskapet som erstatningskostnad.

Skadeforsikring

Den statistiske modellen Cape Cod anvendes ved beregning av erstatningsavsetninger.

Gjenforsikringsandelen av de forsikringstekniske avsetninger er ført som en eiendel i balansen.

Forsikringspremien forfaller til betaling forskuddsvis, og en del av premien vil derfor gjelde perioden etter regnskapsårets slutt. Denne delen av premien avsettes som ikke opptjent premie og vil være null ved utgangen av regnskapsåret dersom hovedforfall for alle kontraktene er 1. januar.

Erstatningsavsetning for skadeforsikring består av forventede utbetalinger for ikke oppgjorte skader, både de som er meldt og de som er inntruffet, men ennå ikke meldt. Endring i erstatningsavsetning føres over resultatregnskapet som erstatningskostnad.

Gjenforsikringsandel av ikke opptjent premie og erstatningsavsetning er ført som eiendeler, og viser gjenforsikrings-selskapenes andel av forsikringsrelaterte inntekter og erstatningskostnader.

PENSJONSFORPLIKTELSE ERGNE ANSATTE

Selskapets pensjonsforpliktelse er dekket gjennom en innskuddspensjonsordning. Den tidligere ytelsesbaserte tjenestepensjonsordningen for ansatte i OPF AS ble lukket fra 1. februar 2017 med frivillig overgang til innskuddspensjonsordningen.

I den ytelsesbaserte pensjonsordningen er netto pensjonsforpliktelse beregnet verdi av brutto pensjonsforpliktelse fratrukket virkelig verdi av pensjonsmidler. Nåverdien av selskapets netto pensjonsforpliktelse avhenger av en rekke demografiske og økonomiske forutsetninger. Nåverdien av pensjonsforpliktelsen er følsom for små endringer i disse forutsetningene

Regnskapsmessig effekt av endrede forutsetninger føres i sin helhet over utvidet resultat.

Selskapet følger IAS19 for måling av påløpt pensjonsforpliktelse og pensjonsmidler. Renten for obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) er benyttet som diskonteringsrente.

Forutsetninger om dødelighet er basert på et dynamisk dødelighetsgrunnlag utarbeidet av Finans Norge (K2013) med en margin på 5 prosent på startdødeligheten (K2013BE). Uføregrunnlaget er utarbeidet på bakgrunn av uførestatistikken i OPF sammenholdt med statistikk fra NAV. Antatt uføresannsynlighet i beregningsgrunnlaget ble nedjustert fra 1. januar 2018. Det er ingen antakelse om reaktivering i uføregrunnlaget.

Det er ingen balanseført pensjonsforpliktelse for ansatte i innskuddspensjonsordningen.

INNTEKTS- OG KOSTNADSFØRINGSPRINSIPPER

Forfalte premier samt reguleringspremie for inneværende år omfatter alle beløp som er forfalt i løpet av regnskapsåret. Leieinntekter forskuddsfaktureres og periodiseres over leieperioden. Gevinster/tap føres som inntekt/kostnad på realisasjonstidspunktet. Urealiserte gevinster/tap på finansielle omløpsmidler føres som inntekt/kostnad knyttet til finansielle eiendeler og kollektivporteføljens andel føres til/ fra kursreguleringsfondet. Gevinster/tap ved salg av aksjer beregnes etter FIFO-metoden (først inn – først ut), mens gevinster/tap ved salg, innløsning og avdrag av obligasjoner og sertifikater beregnes i forhold til gjennomsnittlig anskaffelseskost. Leieavtaler kostnadsføres løpende.

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Kontantstrømoppstilling» viser de faktiske inn- og utbetalinger i perioden.

SKATT

Skattekostnad i resultatregnskapet omfatter periodens betalbare skatt og endring i utsatt skatt.

Fra og med inntektsåret 2018 er skattereglene for forsikrings- og pensjonsforetak endret. Endringene innebærer et skattemessig skille mellom kundenes og selskapets midler.

Skattlegging av kundemidlene skal foretas i samsvar med regnskapslovgivningen og beskattes i samsvar med regnskapet. Iht. overgangsregel for 2018 kan netto skattepliktig inntekt knyttet til eiendeler som forvaltes i kollektivporteføljen, etter fremføring av underskudd, føres på gevinst- og tapskonto.

For avkastningen på selskapets egne midler er prinsippet at den skal beskattes, på samme måte som for andre typer foretak. Selskapets fremtidige skattekostnader vil dermed bli betalbar, i takt med at utsatt skatt gradvis reverseres.

Utsatt skatt beregnes og avsettes ved verdjustering av investerings-eiendom med nominell skattesats 25 prosent. For investerings-eiendommer som er anskaffet gjennom kjøp av aksjer i eiendoms-selskaper vil grunnlaget for beregning av utsatt skatt være skattemessig anskaffelseskost på aksjene og bokført verdi på aksjene.

Ved regnskapsavleggelse blir balanseføring av utsatt skattefordel vurdert i forhold til historisk inntjening og forventet fremtidig skattemessig inntekt.

Note 2. Risikoer og risikostyring

Den overordnede risikostyringen i Oslo Pensjonsforsikring AS er innrettet mot at selskapet til enhver tid kan oppfylle de forsikringsmessige forpliktelsene innen de ulike deler av virksomheten. Styret fastsetter overordnede risikostراتيجier og rammer, som implementeres og følges opp på administrativt nivå med periodisk rapportering. Eventuelle brudd på risikorammer, inkludert tiltak for å bringe forholdet i orden, rapporteres løpende.

Selskapets mål er å oppnå en konkurransedyktig og stabil avkastning til våre kunder og eier over tid, samtidig som soliditeten tilfredsstillende alle eksterne og interne krav. Selskapet har en langsiktig investeringsstrategi hvor risikotagningen til enhver tid er tilpasset selskapets risikobærende evne. Selskapet er forutsatt å kunne bære alle risikoer uten å måtte be eier om tilførsel av kapital.

Det er etablert retningslinjer for virksomhetsstyringen som samlet sikrer at selskapet til enhver tid skal være i stand til å identifisere, vurdere, håndtere, overvåke og rapportere risiko som kan hindre oppnåelse av vedtatte mål.

Utviklingen i kapitalbehov er en sentral størrelse som hensyntas i den finansielle langtidspanleggingen. Selskapet gjennomfører årlig og ved behov egenvurdering av risiko og kapitalbehov, kalt ORSA (Own Risk and Solvency Assessment). Risikoene er i ORSA gruppert i markedsrisiko, forsikringsrisiko, motpartsrisiko, likviditetsrisiko, operasjonell risiko, forretningsmessig risiko og øvrige risikoer. Det er ikke avdekket kapitalbehov for å dekke tapspotensial knyttet til likviditetsrisiko, forretningsmessig risiko og øvrige risikoer.

Solvens II-regelverket trådte i kraft fra 1. januar 2016. Solvenskapitalkravet er utformet slik at det skal dekke et tap som, gitt den risikoen selskapet tar, statistisk sett bare skal inntreffe i ett av 200 år. Kravet er summen av de beregnede tapene selskapet må bære etter svært ugunstige bevegelser i markedsverdien på finansielle eiendeler, i fremtidige erstatningsutbetalinger, i tap på fordringer, i flytting og i tap knyttet til driften. Selskapets kapitalkrav beregnet i henhold til Solvens II-regelverket fremgår av annen note i regnskapet.

MARKEDSRISIKO

Selskapet investerer selskapets kapital og kundenes midler i finansielle instrumenter og fast eiendom. Selskapet blir dermed eksponert for markedsrisiko som følge av endring i rentenivå, aksje-markedet eller eiendomsmarkedet, endring i kursen på utenlandsk valuta, endring av kredittspreader, samt konsentrasjonsrisiko.

Styrene fastsetter selskapets retningslinjer for markedsrisiko gjennom egen investeringsstrategi, som nærmere definerer risikovilje og relevante risikorammer for kollektivporteføljen og selskapsporteføljene. Risikorammene for markedsrisiko er definert gjennom krav til solvenskapitaldekning og rammer for ulike aktivaklasser.

Per 31.12.2018 hadde selskapet et brutto kapitalkrav for markedsrisiko på 16,7 milliarder kroner fordelt på de ulike risikoklassene som følger:

Millioner kroner og prosent		
Aksjerisiko	13 917	83 %
Spreadrisiko	2 915	17 %
Renterisiko	1 701	10 %
Eiendomsrisiko	473	3 %
Valutarisiko	65	0 %
Konsentrasjonsrisiko	0	0 %
Korrelasjonseffekt	-2 398	-14 %
Sum kapitalkrav	16 675	100 %

Ved beregning av det samlede tapspotensialet hensyntas korrelasjonen mellom de ulike risikoklassene ved at det gjøres fradrag for diversifiseringseffektene. Brutto kapitalkrav, der også effekter av verdiendringer i passiva hensyntas, fremgår av egen note om solvenskapital.

Aksjerisiko

Aksjerisiko er den dominerende markedsrisikoen. Aksjerisiko styres gjennom fastsatte rammer for eksponering, samt gjennom diversifisering innen og mellom ulike geografiske markeder, forvaltningsstrategier og forvaltere. I selskapets forvaltning benyttes derivater for risikoreduksjon samt for kostnads- eller tidseffektiv implementering av tilpasninger i risikoeksponeringen.

Eiendomsrisiko

I kapitalkravberegning etter Solvens II-reglene behandles eiendommer OPF AS eier gjennom aksjeselskaper som såkalte strategiske aksje-investeringer (mens i konsernets konsoliderte beregninger anses disse investeringene som eiendomsrisiko). I OPF AS inngår således eiendomsinvesteringene som en del av aksjerisikoen i tabellen ovenfor.

Risikoen for disse eiendomsinvesteringene er knyttet til verdinedskrivning på eiendommene, større tap av leieinntekter, eller større eierkostnader. Selskapet søker å redusere risikoen i porteføljen gjennom diversifisering på type eiendom, geografi, antall og løpetid på leiekontrakter og leietakere.

Retningslinjer for virksomhetsstyringen

Overordnet retningslinje for virksomhetsstyring				
Risikostyringsfunksjon	Aktuarfunksjon	Samsvarskontrollfunksjon	Internrevisjon	
ORSA	Datakvalitet	Etiske retningslinjer	Utkontraktering	Godtgjørelse
Investeringsrisiko (markedsrisiko, motpartsrisiko, likviditet)	Forsikringsrisiko (inkl. gjenforsikring, fastsettelse av premie og beregning av reserver)	Operasjonell risiko		Beregning og validering av forsikringstekniske avsetninger
Personopplysninger	Klagebehandling	Egnethet og hederlighet	Antihvitvasking	

(Note 2 fortsetter)

Fordeling av morselskapets investeringer

Millioner kroner	AAA	AA	A	BBB	BB	B	CCC	Ikke ratet	Totalt
Investeringer som holdes til forfall - målt til amortisert kost	471	326	236	121	0	0	0	6	1 160
Utlån og fordringer - målt til amortisert kost	5 844	3 283	3 857	3 435	0	0	0	9 845	26 263
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	4 677	3 216	4 067	3 504	580	0	3	3 506	19 553
Sum	10 992	6 825	8 160	7 060	580	0	3	13 357	46 976

Tabellen er basert på Standard & Poor's kredittklassifisering hvor AAA er tilknyttet papirer med høyest kredittverdighet. I kapitalkravberegninger benyttes kun offisiell kredittrating.

Kredittisiko/spreadrisiko

Spreadrisiko er risikoen for negative endringer i verdi av obligasjoner m.v. og kredittengasjementer som følge av generelle endringer i kredittspreader. Selskapet kan redusere spreadrisiko ved å investere i bedre kredittklassifisering eller redusere durasjon i renteporteføljene.

Hoveddelen av selskapets renteportefølge er plassert i lavrisiko-obligasjoner (investment grade). Porteføljene for høyrisikoobligasjoner (high yield) og konvertible obligasjoner forvaltes etter klart definerte risikorammer. En del av porteføljen består av ikke-ratede plasseringer, hvorav en andel er norske kommunale låntakere med lav utsteder-risiko (ikke-ratede obligasjoner med kommunale låntakere behandles tilsvarende rating AA i kapitalkravberegningene). Morselskapet OPFs investeringer fordeler seg iht. kredittrating som vist i tabellen over.

Renterisiko

Renterisiko er risikoen for verdifall av eiendeler og økning i forpliktelse pga. endringer i rentenivået. OPF styrer renterisikoen gjennom durasjon i renteporteføljene. Ved renteoppgang vil verdipapirer med fast avkastning synke i verdi, men forpliktelsesens verdi i OPF reduseres ikke tilsvarende fordi økte fremtidige renteoverskudd antas å tilfalle kollektivkundene. Ved rentefall vil verdipapirer med fast avkastning stige i verdi, men verdi av forpliktelsene øker ikke tilsvarende fordi fremtidig renteoverskudd til kundene i OPF antas redusert.

Renterisikoen for selskapet er på kort sikt hovedsakelig knyttet til renteoppgang og verdifall for eiendeler, og effektene av umiddelbare stress hensyntas i kapitalkravberegningene. På lengre sikt vil vedvarende lavt rentenivå kunne gjøre det mer utfordrende å innfri målet om lavest mulig og stabile premieinnbetalinger for kollektivkundene. Årlig prising av rentegarantien i OPF innebærer at risikoen ved at rentenivået blir lavere enn grunnlagsrenten i begrenset grad bæres av selskapet.

Valutarisiko

Valutarisiko er risiko for tap ved valutakursbevegelser. Investeringsstrategien legger opp til at selskapet normalt vil sikre 100 prosent av den samlede valutaeksponeringen til enhver tid.

Konsentrasjonsrisiko

Konsentrasjonsrisiko er risikoen for tap som følge av svak eller manglende diversifisering, eksempelvis høy eksponering mot enkelt-utstedere, risikoklasser, bransjer, geografiske områder, eller høy konsentrasjon i verdipapirer eller sikkerheter med samme risikoegenskaper. Selskapet styrer konsentrasjonsrisiko gjennom investeringsstrategien som fastsetter maksimale rammer for allokering til de enkelte aktivklasser og type risiko, kredittklasser, samt maksimal eksponering overfor enkeltutstedere.

FORSIKRINGSRISIKO

I utgangspunktet aksepteres risikoer fra kunder som ligger innenfor selskapets målgruppe, som er begrenset av konsesjonen.

Forsikringsrisiko innen livsforsikring er relatert til endringer i framtidige forsikringsforpliktelser som skyldes endringer i de forsikredes levealder og uførhet. Den dominerende risikoen er knyttet til den økende levealderen (opplevelsesrisiko).

Forsikringsrisikoen innenfor kollektiv pensjon styres i all hovedsak gjennom tett oppfølging av risikoresultatet med eventuelle påfølgende endringer i pristariffen. Risikoutjevningfondet dimensjoneres for å kunne dekke en eventuell katastrofe.

En sensitivitetsanalyse for livsforsikringsrisiko viser følgende økning i beste estimat av forsikringsforpliktelsen gitt endringer i dødelighets- og uføregrunnlaget:

Prosentvis endring i forpliktelsen	31.12.18
Reduksjon i dødeligheten på 20 prosent i alle aldre	2,8 %
Varig økning i uførheten på 25 prosent	0,2 %

Forsikringsrisiko innen gruppelev og skadeforsikring omfatter risiko for tap som følge av at forsikringspremien som skal dekke de framtidige erstatningsutbetalingene og erstatningsavsetningen ikke er tilstrekkelige.

Forsikringsrisikoen innen gruppelev og skadeforsikring styres gjennom årlig prissetting og gjenforsikring. Gjenforsikring benyttes for å avdekke storskaderisiko. I tillegg foretas en gjennomgang av erstatningsavsetningen på kvartalsbasis.

MOTPARTSRISIKO

Motpartsrisiko defineres som risiko for tap som følge av at motparter i derivatposisjoner, inngåtte gjenforsikringsavtaler og øvrige fordringer (herunder bankinnskudd uten avtalt bindingstid, ubetalt leie, og lån med pant i boligeiendom) ikke kan møte sine forpliktelser. Selskapets motpartseksponering er således primært knyttet til ikke-børsnoterte derivater, valutakontrakter og gjenkjøpsavtaler, usikrede bankinnskudd, krav på leieinntekter for selskapets eiendommer, utlån med pant i boligeiendom og inngåtte gjenforsikringsavtaler. Motpartsrisikoen styres bl.a. ved at:

- kun godt kapitaliserte banker hvor selskapets innskudd ikke utgjør en stor andel av totale innskudd, benyttes som bankforbindelser.
- motpartsrisiko i derivathandel styres gjennom krav om bruk av ISDA og CSA- avtaler (som regulerer sikkerhetsstillelse) mot finansinstitusjonene som er motpartene.
- motpartsrisiko på utlån er lav pga. god pantesikkerhet, lav belåningsgrad og gode låntakere.
- alle gjenforsikrings-selskap selskapet har avtaler med har en finansiell rating på A- eller bedre, og gjenforsikrings-selskapenes andel utgjør maksimum 20 % av den avgitte risikoen innen hver enkelt forsikringsbransje og/eller kontrakt. I tillegg er egenandelen høy i alle avtalene, og innkreving av utestående beløp skjer kvartalsvis.

LIKVIDITETSRISIKO

Likviditetsrisiko kan oppstå ved endringer i selskapets løpende drifts-inntekter eller -utgifter, pensjonsutbetalinger og skadeerstatninger, likviditetseffekt fra rentederivater og valutasikring, og finansiering av endringer i aktivaallokering. Forsikringsavtalene i OPF har gjennomgående høyere premieinnbetalinger enn erstatningsutbetalinger. Likviditetsstyringen innebærer en minimumsallokering til penge-markedsporteføljen. Videre styres selskapet, basert på OPFs kunde-sammensetning og flytteretten som angitt i forsikringsvirksomhets-loven, slik at 25 prosent av forvaltningskapitalen skal kunne realiseres innen 4 måneder, forutsatt normale markeder.

OPERASJONELL RISIKO

Operasjonell risiko er risikoen for økonomiske tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser, systemer, menneskelige feil, i selskapet eller hos underleverandører. Operasjonell risiko inkluderer risiko for at foretaket kan bli rammet av misligheter, dvs. en bevisst handling, begått av en eller flere personer, enten interne eller eksterne, som innebærer uredelighet for å oppnå en urettmessig eller ulovlig fordel.

Det gjennomføres periodisk vurdering av operasjonell risiko med kartlegging av risiko og utforming av nødvendige tiltak for å redusere eller styre risikoene.

Finansielle eiendeler

Millioner kroner

Løpetid	inntil 1 år	1-5 år	5-10 år	over 10 år
Pantelån og innskuddslån	305	957	1 257	2 836
Obligasjoner som holdes til forfall	696	425	0	0
Obligasjoner utlån og fordringer	1 549	6 153	11 279	1 421
Aksjer og andeler	30 596	0	0	0
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	4 111	11 730	3 614	636
Sum	37 257	19 264	16 150	4 893
Herav i utenlandsk valuta:				
Aksjer og andeler	18 088	0	0	0
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	105	5 742	1 099	738
Sum	18 193	5 742	1 099	738

Finansielle forpliktelser

Millioner kroner

Løpetid	1 mnd	1-12 mnd	1-5 år	5-10 år	over 10 år	Sum
Ansvarlig lån				1 240		1 240
Leverandørgjeld	7					7
Finansielle derivater netto oppgjør	0	742	91	18	4	855
Sum	7	742	91	1 258	4	2 102

Risikoen for at selskapet ikke skal ha tilstrekkelig likviditet til å dekke kortsiktig gjeld og løpende drift er svært liten. Innbetalte premier var 4 830 millioner kroner, mens samlede erstatningsutbetalinger var 2 829 millioner. Kostnader til drift av selskapet var 252 millioner kroner.

Forventet utbetalingsprofil pensjonsforpliktelser på forsikringstakere

Millioner kroner	1 år	2-5 år	6-10 år	11-20 år	21 - 30 år	31-40 år	41-50 år	51-80 år	81-120 år
Beløp	2 795	11 013	14 268	27 483	21 693	13 183	6 285	2 954	3

Utbetalingsprofilen viser antatte utbetalingstidspunkter for de framtidige pensjonsforpliktelsene i OPF og er basert på udiskonterte verdier. Forsikringsforpliktelsene i regnskapet er neddiskontert og viser nåverdien på balansetidspunktet.

Note 3. Verdsettelse av eiendeler og forpliktelser til virkelig verdi

Nivå 1: Noterte priser (ikke-justerte) i aktive markeder (børs, megler, prissettingstjeneste, reguleringsmyndighet).

Nivå 2: Andre data enn de som inngår i nivå 1, som er observerbare, enten direkte (dvs. som priser) eller indirekte (avledet fra priser).

Nivå 3: Instrument på nivå 3 har data som ikke bygger på observerbare markedsdata (inaktivt marked). Reell virkelig verdi kan derfor avvike hvis instrumentet skulle bli omsatt.

Det har ikke vært betydelige reklassifiseringer fra nivå 1 til nivå 2 i 2018.

I nivå 3 inngår investeringer i eiendom, hedgefond, infrastruktur, private equity og eiendomsfond der ekstern forvalter foretar verddivurdering.

En endring i prisingen av aksjer og andeler på 5 % vil utgjøre ca 1 530 millioner kroner.

Millioner kroner	Nivå 1 Kvoterte priser	Nivå 2 Observerbare forutsetninger	Nivå 3 Ikke observerbare forutsetninger	Sum
Selskapsporteføljen 2018				
Aksjer og andeler				
Aksjefond og andeler	843			843
Private equity			226	226
Eiendomsfond			660	660
Sum aksjer og andeler	843	0	886	1 729
	49 %		51 %	100 %
Rentebærende verdipapirer	260	1 606		1 866
	14 %	86 %		100 %
Derivater				-
Eiendeler				-
Forpliktelser	-12	-32		-44
Sum	-12	-32	0	-44
	27 %	73 %		100 %
Sum finansielle poster som måles til virkelig verdi	1 091	1 574	886	3 551
	31 %	44 %	25 %	100 %

Millioner kroner	Aksjefond og andeler	Eiendomsfond	Sum
Endringer i nivå 3 - Selskapsporteføljen			
Inngående balanse	100	486	586
Solgt			0
Kapitalendringer/resultat	120	173	293
Urealiserte endringer	7		7
Utgående balanse 31.12. nivå 3	227	659	886

Millioner kroner	Nivå 1 Kvoterte priser	Nivå 2 Observerbare forutsetninger	Nivå 3 Ikke observerbare forutsetninger	Sum
Kollektivporteføljen 2018				
Aksjer og andeler				
Aksjer	6 592		73	6 665
Aksjefond og andeler	9 783			9 783
Hedgefond			3 076	3 076
Infrastruktur			1 968	1 968
Private equity			4 628	4 628
Eiendomsfond			2 747	2 747
Sum	16 375	0	12 492	28 867
	57 %	0 %	43 %	100 %
Rentebærende verdipapirer	1 790	16 579		18 369
	10 %	90 %		100 %
Utlån og fordringer		54		54
		100 %		100 %
Andre finansielle eiendeler	2 147			2 147
	100 %			100 %
Derivater	-110	-698	-4	-812
Sum	-110	-698	-4	-812
	14 %	86 %	0 %	100 %
Sum finansielle poster som måles til virkelig verdi	20 202	15 935	12 488	48 625
	42 %	33 %	26 %	100 %

Millioner kroner	Aksjer	Hedgefond	Infrastruktur	Derivater	Private equity	Eiendomsfond	Sum
Endringer i nivå 3 - Kollektivporteføljen							
Inngående balanse		3 342	2 260	3	2 990	1 794	10 389
Solgt		-554	-968		-484	-178	-2 184
Kapitalendringer/resultat	73	250	408	-7	1 124	-51	1 797
Urealiserte endringer		38	268		998	1 182	2 486
Utgående balanse 31.12. nivå 3	73	3 076	1 968	-4	4 628	2 747	12 488

[Note 3 fortsetter]

Millioner kroner	Nivå 1 Kvoterte priser	Nivå 2 Observerbare forutsetninger	Nivå 3 Ikke observerbare forutsetninger	Sum
Selskapsporteføljen 2017				
Aksjer og andeler				
Aksjefond og andeler	889			889
Private equity			100	100
Eiendomsfond			485	485
Sum aksjer og andeler	889	0	585	1 474
	60 %		40 %	100 %
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	249	1 310		1 559
	16 %	84 %		100 %
Derivater				
Eiendeler	3	0		3
Forpliktelser	0	-9		-9
Sum derivater	3	-9		-6
	-50 %	150 %		100 %
Sum finansielle poster som måles til virkelig verdi	1 141	1 301	585	3 027
	38 %	43 %	19 %	100 %

Millioner kroner	Nivå 1 Kvoterte priser	Nivå 2 Observerbare forutsetninger	Nivå 2 Ikke observerbare forutsetninger	Sum
Kollektivporteføljen 2017				
Aksjer og andeler				
Aksjer	6 784			6 784
Aksjefond og andeler	10 069			10 069
Hedgefond			3 342	3 342
Infrastruktur			2 260	2 260
Private equity			2 990	2 990
Eiendomsfond			1 794	1 794
Sum aksjer og andeler	16 853	0	10 386	27 239
	62 %	0 %	38 %	100 %
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	1 575	16 720		18 295
	9 %	91 %		100 %
Utlån og fordringer		54		54
		100 %		100 %
Andre finansielle eiendeler	2 700			2 700
	100 %			100 %
Derivater				
Eiendeler	32	0	3	35
Forpliktelser	0	-805		-805
Sum	32	-805	3	-770
	-4 %	105 %	0 %	100 %
Sum finansielle poster som måles til virkelig verdi	21 160	15 969	10 389	47 518
	45 %	34 %	22 %	100 %

Millioner kroner	Hedgefond	Infrastruktur	Derivater	Private equity	Eiendomsfond	Sum
Endringer i nivå 3 - Kollektivporteføljen						
Inngående balanse	2 952	1 790		2 278	1 951	8 971
Solgt	0	-779		-484	-178	-1 441
Kapitalendringer/resultat	216	646	3	1 124	-51	1 938
Urealiserte endringer	174	603		72	72	921
Utgående balanse 31.12. nivå 3	3 342	2 260	3	2 990	1 794	10 389

Note 4. Avkastning

Kollektivporteføljen	2018	2017	2016	2015	2014
Realisert kapitalavkastning 1)	4,6 %	7,9 %	6,3 %	2,9 %	4,0 %
Verdijustert kapitalavkastning 2)	2,0 %	9,2 %	5,3 %	5,1 %	7,6 %

Selskapsporteføljen	2018	2017	2016	2015	2014
Realisert kapitalavkastning 1)	3,3 %	3,9 %	3,6 %	3,8 %	4,4 %
Verdijustert kapitalavkastning 2)	2,4 %	5,6 %	4,4 %	3,6 %	4,6 %

1. Realisert kapitalavkastning angir den beregnede avkastning på porteføljen basert på årets realiserte finansinntekter eksklusive endring i merverdier på finansielle eiendeler.

2. Verdijustert kapitalavkastning angir den beregnede avkastning på porteføljen basert på årets samlede finansinntekter inklusive endring i merverdier på finansielle eiendeler.

Note 5. Inntekter fra datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak

Millioner kroner	Kollektiv	Selskap	2018	2017
Oslo Forsikring AS - tingskade	0	13	13	30
Eiendomsselskap	696	48	744	705
Internlån - renter	47	4	51	7
Sum inntekter fra datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak	743	65	808	742
Kollektivporteføljens andel				662
Selskapsporteføljens andel				81

Note 6. Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler

Millioner kroner	Kollektiv	Selskap	2018	2017
Avkastning utenlandske obligasjonsfond	3	0	3	15
Renter finansielle derivater norske	15	2	17	13
Renter finansielle derivater utenlandske	-33	-4	-37	-15
Renter av norske obligasjoner	248	37	285	296
Renter av high yield	41	0	41	37
Renter utenlandske obligasjoner	106	1	107	105
Renter utenlandske private equity	5	0	5	6
Sum renteinntekter finansielle eiendeler til virkelig verdi	385	36	421	457
Renter av og gebyr - utlån	67	51	118	111
Renter norske obligasjoner - fordringer	651	74	725	656
Renter norske obligasjoner - til amortisert kost	49	8	57	114
Sum renteinntekter	767	133	900	881
Utbytte norske aksjer og andeler	58	24	82	62
Utbytte utenlandske aksjer og infrastrukturinvesteringer	240	0	240	268
Utbytte private equity	94	6	100	122
Sum utbytte	392	30	422	452
Andre finansinntekter / kostnader	0	0	0	1
Sum finansinntekter	0	0	0	1
Sum renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler	1 544	199	1 743	1 791
Kollektivporteføljens andel				1 586
Selskapsporteføljens andel				205

Note 7. Verdiendring på investeringer

Millioner kroner	Kollektiv	Selskap	2018	2017
Aksjer og andeler	-1 399	-37	-1 436	2 014
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	-212	-19	-231	73
Finansielle derivater	-18	-35	-53	-253
Sum finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	-1 629	-91	-1 720	1 834
Bygninger	520	46	566	627
Eiendomsfond	21	11	32	65
Sum eiendom	541	57	598	692
OPF Private Equity AS	44	0	44	54
Sum verdiendringer på investeringer	-1 044	-34	-1 078	2 580
Kollektivporteføljens andel				2 347
Selskapsporteføljens andel				232

Note 8. Realisert gevinst og tap på investeringer

Millioner kroner	Kollektiv	Selskap	2018	2017
Aksjer og andeler	502	0	502	1 549
Aksjer og andeler - eiendom utland	117	0	117	37
Aksjer og andeler - eiendom Norge	-15	0	-15	-13
Utenlandske infrastrukturinvesteringer	654	0	654	115
Private equity	137	0	137	137
Realisert aksjer og andeler	1 395	0	1 395	1 825
Norske obligasjoner - omløpsmidler	60	1	61	6
Utenlandske obligasjoner - omløpsmidler	23	0	23	171
Konvertible obligasjoner	0	0	0	4
Realisert gjeldsinstrumenter til virkelig verdi	83	1	84	181
Realisert gjeldsinstrumenter - fordringer	-7	-1	-8	-5
Realisert gjeldsinstrumenter - hold til forfall	0	0	0	5
Realisert gjeldsinstrumenter - hold til forfall	-7	-1	-8	0
Realisert tap utlån	0	0	0	0
Opsjoner	49	1	50	213
Futures	30	0	30	3
Valuta	-1 227	-15	-1 242	-51
Realisert finansielle derivater	-1 148	-14	-1 162	165
Sum realisert gevinst og tap på investeringer	323	-14	309	2 171
Kollektivporteføljens andel				2 175
Selskapsporteføljens andel				-4

Note 9. Aksjer og andeler i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak

Millioner kroner	Organisasjonsnummer	Eie- og stemmeandel	Forretningsadresse	2018	2017
Inngående balanse				14 153	12 342
Tilgang				0	0
Inntektsført resultat				744	736
Verdireguleringer				566	627
Salg				-247	-269
Kapitalinnkallinger og utdelinger netto				-6 840	717
Sum investeringseiendom				8 376	14 153
Inngående balanse				191	135
Korreksjon tidligere år				0	64
Konsernbidrag				6	-38
Inntektsført resultat				13	30
Oslo Forsikring AS	976 542 371	100 %	Oslo	210	191
Inngående balanse				213	183
Investering				0	30
Verdireguleringer				113	0
OPF Private Equity AS	911 628 015	100 %	Oslo	326	213
Sum aksjer og andeler i datterforetak, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak				8 912	14 557
Kollektivporteføljens andel				8 329	13 482
Selskapsporteføljens andel				583	1 075

Aksjer og andeler i datterselskap/underliggende døtre - investeringseiendom	Organisasjonsnummer	Eie- og stemmeandel	Forretningsadresse
De nye Grønlandskvartalene Næring AS	Oslo Pensjonsforsikring AS	979966148	100 % Oslo
Dyrskueveien 13 AS	Oslo Pensjonsforsikring AS	892091102	100 % Oslo
Entra OPF Utvikling AS	Oslo Pensjonsforsikring AS	998233615	50 % Oslo
- Entra OPF Utvikling Holding AS	Entra OPF Utvikling AS	998247586	100 % Oslo
- Lars Hilles gate 30 Holding AS	Entra OPF Utvikling Holding AS	913415205	100 % Oslo
- Lars Hilles gate 30 AS	Lars Hilles gate 30 Holding AS	898059012	100 % Oslo
- Allehelgens gate 6 Holding AS	Entra OPF Utvikling Holding AS	913415213	100 % Oslo
- Allehelgens gate 6 AS	Allehelgens gate 6 Holding AS	998233836	100 % Oslo
Gardermoen Technical Base ANS	Oslo Pensjonsforsikring AS	983694012	100 % Oslo
Gardermoen Flight Academy ANS	Oslo Pensjonsforsikring AS	986912738	100 % Oslo
Gardermoen Cargo ANS	Oslo Pensjonsforsikring AS	983693660	100 % Oslo
Gesellveien Parkeringshus AS	Oslo Pensjonsforsikring AS	992109947	100 % Oslo
Hagaløkkveien 28 AS	Oslo Pensjonsforsikring AS	990963479	100 % Oslo
Haraldrudveien 31 AS	Oslo Pensjonsforsikring AS	997030508	100 % Oslo
Hatros II AS	Oslo Pensjonsforsikring AS	991847774	100 % Oslo
Herøya Industripark AS	Oslo Pensjonsforsikring AS	917673225	50 % Oslo
- Magsil AS	Herøya Industripark AS	918314512	100 % Oslo
- Normag AS	Magsil AS	919116412	100 % Oslo
Kongensgate 18-20 AS	Oslo Pensjonsforsikring AS	992058978	100 % Oslo
Kirkegata 18 AS	Oslo Pensjonsforsikring AS	990222770	100 % Oslo
Komplementar Lørenveien 68 AS	Oslo Pensjonsforsikring AS	982100089	100 % Oslo
Lørenveien Eiendomsselskap AS	Oslo Pensjonsforsikring AS	917392285	100 % Oslo
Lørenveien 68 Eiendom AS	Lørenveien Eiendomsselskap AS	988774693	100 % Oslo
Lørenfare 3 AS	Oslo Pensjonsforsikring AS	992058994	100 % Oslo
Lørenfare Eiendom II AS	Oslo Pensjonsforsikring AS	917392145	100 % Oslo
Møllegaten 9 AS	Oslo Pensjonsforsikring AS	992059109	100 % Oslo
OPF Eiendomsandeler AS	Oslo Pensjonsforsikring AS	985007403	100 % Oslo

[Note 9 fortsetter]

Aksjer og andeler i datterselskap/underliggende døtre - investeringseiendom	Organisasjonsnummer	Eie- og stemmeandel	Forretningsadresse	
OPF Eiendom Holding AS	Oslo Pensjonsforsikring AS	895215872	100 %	Oslo
- Haraldrudveien 35 AS	Oslo Pensjonsforsikring AS	917392625	100 %	Oslo
- HIP Eiendom AS	OPF Eiendom Holding AS	998509300	100 %	Oslo
- Nygård Utvikling AS	OPF Eiendom Holding AS	914555892	100 %	Oslo
- Sørkedalsveien 8 Næring AS	OPF Eiendom Holding AS	913591275	100 %	Oslo
Per Kroghs Vei 1 Komplementar AS	Oslo Pensjonsforsikring AS	987642815	100 %	Oslo
Per Kroghs Vei 1 KS	Oslo Pensjonsforsikring AS	987642823	100 %	Oslo
Per Kroghs Vei 1 AS	Oslo Pensjonsforsikring AS	984034385	100 %	Oslo
Per Kroghs Vei II AS	Oslo Pensjonsforsikring AS	984034423	100 %	Oslo
Per Kroghs Vei 1 ANS	Oslo Pensjonsforsikring AS	976482239	100 %	Oslo
Sexesgate Parkeringshus AS	Oslo Pensjonsforsikring AS	997351274	100 %	Oslo
Steenstrup Næringsbygg AS	Oslo Pensjonsforsikring AS	996868788	100 %	Oslo
Stokkamyrveien 18B AS	Oslo Pensjonsforsikring AS	992879181	100 %	Oslo
Stor-Oslo Handelspark AS	Oslo Pensjonsforsikring AS	997510089	100 %	Oslo
- Nygård Næringspark Øst AS	Stor-Oslo Handelspark AS	996834867	100 %	Oslo
Søreide Skole AS	Oslo Pensjonsforsikring AS	994918117	100 %	Oslo
Trondheim Parinvest Holding AS	Oslo Pensjonsforsikring AS	899271432	90 %	Trondheim
- Trondheim Parinvest AS	Trondheim Parinvest Holding AS	996125858	100 %	Trondheim
- Ren Distribunal AS	Trondheim Parinvest AS	988148059	100 %	Trondheim
- Kvenild Cinclus AS	Trondheim Parinvest AS	992080167	100 %	Trondheim
- Baja 49 AS	Trondheim Parinvest AS	993400017	100 %	Trondheim
- Hegstadmoen Næringspark 1 AS	Trondheim Parinvest AS	994877569	100 %	Trondheim
- Hegstadmoen Næringspark 2 AS	Trondheim Parinvest AS	994877623	100 %	Trondheim
- Hegstadmoen Næringspark 5 AS	Trondheim Parinvest AS	994877712	100 %	Trondheim
Ullevål ANS	Oslo Pensjonsforsikring AS	956762642	100 %	Oslo
Vassbotnen 11 AS	Oslo Pensjonsforsikring AS	995557940	100 %	Oslo
Veitvet skole AS	Oslo Pensjonsforsikring AS	985282005	100 %	Oslo
Øvre Slottsgate 2C AS	Oslo Pensjonsforsikring AS	921587031	100 %	Oslo

Note 10. Fordringer på og verdipapirer utstedt av datterselskap, tilknyttede foretak og felleskontrollerte foretak

Millioner kroner	2018	2017
Lån til datterselskap per 1.1.	361	723
Netto endring i løpet av året	5 654	-362
Sum lån til datterselskaper	6 015	361
Kollektivporteføljens andel	5 489	361
Selskapsporteføljens andel	526	0

Millioner kroner	2018	2017
Spesifikasjon	2018	2017
De nye Grønlandskvartalene Næring AS	165	0
Dyrskueveien 13 AS	235	78
Gardermoen Cargo ANS	98	0
Gardermoen Flight Academy ANS	53	0
Gardermoen Technical Base ANS	471	0
Gesellveien Parkeringshus AS	70	0
Hagaløkkveien 28 AS	336	0
Haraldrudveien 31 AS	423	0
Haraldrudveien 35 AS	8	0
Hatros II AS	34	0
HIP Eiendom AS	265	50
Kirkegata 18 AS	238	0
Kongensgate 18-20 AS	392	0
Lørenfaret 3 AS	36	0
Lørenfaret Eiendom II AS	96	80
Møllegaten 9 AS	118	46
Nygård Utvikling AS	108	106
Sexesgate Parkeringshus AS	55	1
Steenstrup Næringsbygg AS	113	0
Stokkamyrveien 18B AS	66	0
Stor Oslo Handelspark AS	315	0
Søreide Skole AS	161	0
Sørkedalsveien 8 Næring AS	212	0
Trondheim Parinvest Holding AS	689	0
Ullevål ANS	839	0
Vassbotnen 11 AS	50	0
Veitvet skole AS	290	0
Øvre Slottsgate 2C AS	79	0
Sum lån til datterselskaper	6 015	361

Note 11. Obligasjoner som holdes til forfall

Millioner kroner	Pålydende verdi Selskap og Kollektiv	Anskaffelses- kost Selskap og Kollektiv	Markeds- verdi Selskap og Kollektiv			2018		2017	
				Selskap	Kollektiv	Selskap	Kollektiv	Selskap	Kollektiv
Stat/Statsgarantert	400	401	410	40	360	400	36 %	400	20 %
Boligkredittforetak	55	55	57	15	40	55	5 %	55	3 %
Finansforetak	30	29	32	30	0	30	3 %	35	2 %
Kommunesektoren	215	216	216	22	194	216	19 %	326	16 %
Andre sektorer	421	422	436	60	361	421	38 %	1 165	59 %
Obligasjoner som holdes til forfall	1 121	1 123	1 151	167	955	1 122	100 %	1 981	100 %
Påløpte renter				5	33	38		78	
Sum obligasjoner som holdes til forfall				172	988	1 160		2 059	
Kollektivporteføljens andel								1 783	
Selskapsporteføljens andel								276	
Beholdningsendringer gjennom året:									
Beholdning 1.1.					1 981			2 876	
Tilgang					0			0	
Avgang					-858			-896	
Årets periodiserte over-/underkurs					-1			1	
Beholdning 31.12.					1 122			1 981	

Note 12. Utlån og fordringer

Millioner kroner	Selskap	Kollektiv	2018	2017
Pantelån	1 628	2 158	3 786	3 718
Innskuddslån, garantert av Oslo kommune	60	80	140	188
Innskuddslån	584	774	1 358	1 300
Mellomfinansieringslån	25	33	58	42
Påløpte renter	6	8	14	17
Sum utlån	2 303	3 053	5 356	5 265
Kollektivporteføljens andel				3 001
Selskapsporteføljens andel				2 264

Millioner kroner	Pålydende verdi Selskap og Kollektiv	Anskaffelses- kost Selskap og Kollektiv	Markeds- verdi Selskap og Kollektiv			2018		2017	
				Selskap	Kollektiv	Selskap	Kollektiv	Selskap	Kollektiv
Stat/Statsgarantert	400	392	451	39	355	394	2 %	394	2 %
Boligkredittforetak	4 200	4 202	4 475	392	3 809	4 201	21 %	3 632	21 %
Finansforetak	2 320	2 322	2 385	373	1 948	2 321	11 %	2 229	13 %
Kommunesektoren	3 327	3 333	3 419	348	2 982	3 330	16 %	2 298	13 %
Fordringer	10 147	10 184	10 254	946	9 210	10 156	50 %	8 547	50 %
Fordringer	20 394	20 433	20 984	2 098	18 304	20 402	100 %	17 100	100 %
Påløpte renter				36	318	354		298	
Sum fordringer				2 134	18 622	20 756		17 398	
Kollektivporteføljens andel								15 552	
Selskapsporteføljens andel								1 846	
Beholdningsendringer gjennom året:									
Beholdning 1.1.						17 100		15 724	
Tilgang						3 559		1 809	
Avgang						-250		-426	
Årets periodiserte over-/underkurs						-7		-7	
Beholdning 31.12.						20 402		17 100	

Millioner kroner	Selskap	Kollektiv	2018	2017
Andre fordringer	0	151	151	332

Millioner kroner	Selskap	Kollektiv	2018	2017
Sum utlån og fordringer	4 437	21 826	26 263	22 995
Kollektivporteføljens andel				18 885
Selskapsporteføljens andel				4 110

Note 13. Aksjer og andeler

Millioner kroner	Anskaffelses- kost Selskap og Kollektiv	Virkelig verdi				Anskaffelses- kost 2017	Virkelig verdi 2017	Andel i prosent
		Selskap	Kollektiv	2018	Andel i prosent			
Hedgefond	1 791	0	3 076	3 076	1 480	3 342	12 %	
Infrastruktur	1 046	0	1 968	1 968	1 030	2 260	8 %	
Private equity	4 141	227	4 628	4 855	1 947	3 090	11 %	
Norske aksjer og andeler	420	33	860	893	787	1 043	4 %	
Utenlandske aksjer og andeler	11 217	809	15 588	16 397	7 042	16 699	58 %	
Eiendomsfond - utland	1 275	0	1 514	1 514	356	940	3 %	
Eiendomsfond - Norge	1 893	660	1 233	1 893	1 172	1 340	5 %	
Sum aksjer og andeler	21 783	1 729	28 867	30 596	13 814	28 714	100 %	
Kollektivporteføljens andel							27 239	
Selskapsporteføljens andel							1 474	

(Note 13 fortsetter)

Forpliktelser:

<i>Millioner kroner</i>			
Gjenstående tegningsbeløp som Oslo Pensjonsforsikring AS har forpliktet seg til:	Norge	Utlandet	
Aksjer og andeler	27		
Infrastruktur			1 755
Private equity	1 166		1 424
Private debt			2 630
Eiendomsfond			677
Sum gjenstående tegningsbeløp	1 193		6 486

Valutarisiko i aksjebeholdningen

Utenlandske aksjer og andeler er tilnærmet fullt valutasikret i norske kroner. Fordeling på valuta og prosentvis andel er vist nedenfor.

Norske kroner	NOK	12 508	41 %
Amerikanske dollar	USD	8 855	29 %
Euro	EUR	5 405	18 %
Danske kroner	DKK	1 380	5 %
Britiske pund	GBP	790	3 %
Svenske kroner	SEK	697	2 %
Japanske yen	JPY	387	1 %
Australske dollar	AUD	200	1 %
Hong Kong dollar	HKD	191	1 %
Sveitsiske franc	CHF	183	1 %
Sum valutarisiko i millioner kroner		30 596	100 %

Risikoprofilen i aksjeforføljen

Den norske porteføljen består av 2 fond og 8 selskap, hvorav 28 prosent er børsnotert. Den utenlandske porteføljen består av 40 fond og 60 selskap fordelt på forskjellige regioner, hvorav 59 prosent er børsnotert.

Per 31.12.2018 utgjorde største investering i ett enkelt norsk fond eller selskap 37 prosent av porteføljen for norske aksjer og andeler og største investering i ett enkelt utenlandsk fond eller selskap utgjorde 13 prosent av porteføljen for utenlandske aksjer og andeler.

Nærmere detaljer om norske og utenlandske aksjer og andeler er gitt nedenfor:

<i>Millioner kroner</i>				
Norske aksjer og andeler	Organisasjonsnr.	Antall	Anskaffelsekost	Markedsverdi
API Eiendomsfond Norge AS/IS	997 592 816		817	817
C Worldwide Norge III	981 406 567	95	93	555
Cubera OPF PE II AS	920 646 875	3 250	31	30
Idekapital Fund 1 AS	917 913 838	66 031	66	64
KLP Aksje Norge Indeks	988 425 958	13	25	33
Norsk Hydro ASA	914 778 271	4 800	191	188
Pareto Eiendomsfelleskap AS/IS	992 043 415		1 076	1 076
Pareto World Wide Offshore AS	991 206 817	500	67	1
Snøporten AS	918 660 526		73	73
Wilh. Wilhelmsen Holding B	995 277 905	270	38	43
Sum norske aksjer og andeler			2 477	2 880

<i>Millioner kroner</i>			
Utenlandske aksjer og andeler	Antall	Anskaffelsekost	Markedsverdi
AAM Absolute Return Fund Plc Cl. B	861	150	278
ABB Ltd	1 113	165	183
Aberdeen Svc Private Equity Fund Of Funds Plc	36 250	295	365
Alphabet Inc-Cl A	24	210	220
Amazon.com Inc	22	145	286
Apple Inc	141	141	192
Astrazeneca Plc Ser. A	400	173	263
Berkshire Hataway Inc-Cl A	0	222	273
Bluebay Direct Lending Fund I Lp	755	7	11
Bluebay Direct Lending Fund II Slp	17 579	163	166
Bluebay Senior Loan Fund I (A) Slp	17 485	165	171
C Worldwide Asia D	514	514	888
Capital Four Invest Credit Opportunities B EUR	213	311	368
Carrefour SA	990	200	146
Cebre Group Inc-A	690	196	239
Cheyne European Strategic Value Credit Fund SCS Sicav-SIF	2 250	21	15
Copenhagen Infrastructure II K/S	251 645	311	377
Copenhagen Infrastructure III K/S	65 809	85	77
Crescent Direct Lending Fund II Lp	11 551	94	101
Crescent Mezzanine Partners VII C Escrow Lp	13 227	109	115
Cvs Health Corp	410	257	233
Danaher Corp Com Stk	284	192	254
DNB TMT Absolute Return Fund	215	250	318
DRC European Real Estate Debt Fund III Lp	24 230	268	263
Essity Aktiebolag-B	1 005	202	214
Finisterre Global Opportunity Class B-2 Series 1	160	174	332
Hanesbrands Inc	1 180	215	128
Harbert European Real Estate Fund III	11 574	103	118
Harbert European Real Estate Fund IV	46 564	442	534
Harbert European Real Estate Fund V Lp	2 104	20	20
Harbert US Real Estate Fund VI Feeder Lp	38 662	314	389
Harbinger Class L Holdings Ser 2	0	0	0
Harbinger Class L Holdings Ser 3	0	0	1
Harbinger Class PE Holdings Ser 1	0	3	2
Harbinger Class PE Holdings Ser 2	2	11	6
Hayfin Direct Lending Fund Lp	1 756	16	32
Huaneng Renewables Corp H	82 074	222	191
IBM	227	287	223
ICG-Longbow UK Real Estate Debt Investments III S.À R.L	9 648	102	104
ICG-Longbow UK Real Estate Debt Investments IV SCSP	20 357	249	225
ICG-Longbow UK Real Estate Debt Investments V SCSP	4 000	43	44
IFM Global Infrastructure UK Lp	72 749	603	727
Incus Capital European Credit Fund III	2 780	27	27
Infravia European Fund IV SCSP	5 003	48	45
Insurance Australia Group	4 683	183	200
Investor AB	595	100	220
Itochu Corporation	1 295	153	191
Kapitalforeningen BLS Globale Aktier Akk	291	506	608
KLP Aksjglobal Indeks I	1 224	1 836	3 654
KLP Aksjglobal Indeks II	47	80	104
KLP Aksjeusa Indeks USD	78	615	1 786
KLP Aksjeeuropa Indeks III	498	550	517
KLP Aksjglobal Lavbeta I	33	50	60
Macquarie Infrastrukturfond I	1	0	218

[Note 13 fortsetter]

<i>Millioner kroner</i>			
Utenlandske aksjer og andeler	Antall	Anskaffelseskost	Markedsverdi
Macquarie Infrastrukturfond II	1	0	523
Mezzvest Co-invest III Lp	17 400	163	166
Mezzvest III Lp	26 111	235	312
Microsoft Corp Cmn	328	179	289
MSCI Inc	212	188	271
MV Private Debt OPF Scsp	69 188	660	702
MV Subordinated IV Feeder SCSP	27 406	262	283
Nippon Telegraph & Telephone	555	202	196
Nokia OYJ	4 900	132	244
Nordea Stabile Aksjer Global Etisk	280	500	854
Nordkinn FI Macro NOK B	2 011	250	248
Novo Nordisk A/S	804	100	318
Oaktree Real Estate Debt Fund II S.C.S	16 200	135	137
Oaktree Real Estate Debt Fund Lp	18 624	155	157
Pareto Global I	625	346	691
Paypal Holdings Inc	335	194	244
Saga VII-USD K/S	8	0	0
Sampo Insurance Co A	450	71	171
Savills IM European Fund V - Retail SCSP	42 848	396	453
Schroder Private Equity Fund Of Funds IV Plc Class C	6 778	26	194
Sector Healthcare Fund Class A USD	187	169	428
Sector Zen Fund Class P USD	250	139	373
Signify NV	1 015	220	206
Skagen Kon-Tiki E	1 112	680	877
Smurfit Kappa Group Plc	668	159	153
Storebrand International Private Equity 14 B-3	107 069	140	214
Storebrand International Private Equity 15 B-3	134 751	140	160
Storebrand International Private Equity 16 P	104 283	100	105
Storebrand International Private Equity 17 B-4	81 623	80	81
Storebrand International Private Equity 18 B-4	20 000	20	19
Storebrand International Private Equity IV B-3	593	1	3
Storebrand International Private Equity IX B-4	6 305	11	38
Storebrand International Private Equity V B-4	11 844	19	31
Storebrand International Private Equity VI B-4	14 108	20	30
Storebrand International Private Equity VII B-4	22 826	32	61
Storebrand International Private Equity VIII B-4	5 433	8	22
Storebrand International Private Equity X B-4	19 575	23	43
Storebrand International Private Equity XI B-4	73 947	97	185
Storebrand International Private Equity XII B-3	20 811	31	63
Storebrand International Private Equity XIII B-3	43 177	57	113
The Abaco Financial fund Limited EUR Class	110	238	250
The Goodyear Tire & Rubber Co	955	252	169
TT Mid-Cap Europe Long/Short Fund Ltd. Class B	133	95	472
Vipshop Holdings Ltd	1 900	171	90
Visa Inc-Class A Shares	200	212	229
Whirlpool Corp	136	200	126
Sum utenlandske aksjer og andeler		19 306	27 716
Sum norske og utenlandske aksjer og andeler		21 783	30 596

Note 14. Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning

<i>Millioner kroner</i>	Anskaffelses- kost Selskap og Kollektiv	Virkelig verdi				Andel i prosent	Anskaffelses- kost 2017	Virkelig verdi 2017	Andel i prosent
		Selskap	Kollektiv	2018	2017				
Obligasjoner	8 763	946	8 108	9 054	45 %	8 726	9 160	46 %	
Pengemarked	4 196	850	3 310	4 160	21 %	3 565	3 545	18 %	
Sum norske obligasjoner	12 959	1 796	11 418	13 214	65 %	12 291	12 705	64 %	
Utenlandske obligasjoner	3 688	55	4 002	4 057	20 %	3 756	4 119	21 %	
Sum utenlandske obligasjoner	3 688	55	4 002	4 057	20 %	3 756	4 119	21 %	
Obligasjonsfond konvertible obligasjoner	1 319	0	2 313	2 313	11 %	1 319	2 377	12 %	
Obligasjonsfond high yield	530	0	507	507	3 %	514	504	3 %	
Sum obligasjonsfond utland	1 849	0	2 820	2 820	14 %	1 833	2 881	15 %	
Sum	18 496	1 851	18 240	20 091	99 %	17 880	19 705	99 %	
Påløpte renter		15	129	144	1 %	0	149	1 %	
Sum obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	18 496	1 866	18 369	20 235	100 %	17 880	19 854	100 %	
Kollektivporteføljens andel							18 295		
Selskapsporteføljens andel							1 559		

Utenlandske obligasjoner er tilnærmet fullt ut valutasikret i norske kroner. Fordeling på valuta og prosentvis andel er vist nedenfor.

Norske kroner	NOK	12 406	62 %
Amerikanske dollar	USD	3 589	18 %
Euro	EUR	3 325	17 %
Japanske yen	JPY	371	2 %
Indonesisk rupiah	IDR	144	1 %
Svenske kroner	SEK	126	1 %
Canadiske dollar	CAD	65	0 %
Danske kroner	DKK	38	0 %
Meksikanske peso	MXN	15	0 %
Britiske pund	GBP	12	0 %
Sum eksponering		20 091	100 %

Note 15. Utlån og fordringer til virkelig verdi

<i>Millioner kroner</i>	Anskaffelses- kost Selskap og Kollektiv	Virkelig verdi				Andel i prosent	Anskaffelses- kost 2017	Virkelig verdi 2017	Andel i prosent
		Selskap	Kollektiv	2018	2017				
Utlån til utenlandske PE	60	0	54	54	100 %	60	54	0 %	
Sum utlån og fordringer	60	0	54	54	100 %	60	54	100 %	
Kollektivporteføljens andel							54		
Selskapsporteføljens andel							0		

Note 16. Finansielle derivater

Millioner kroner	Selskap	Kollektiv	2018	2017
Valutarelaterte derivater	18	590	608	681
Renterelaterte derivater	12	113	125	130
Egenkapitalrelaterte derivater	14	109	123	-35
Sum finansielle derivater	44	812	856	776
Kollektivporteføljens andel				770
Selskapsporteføljens andel				6

Presentasjon av gjeld som er gjenstand for netto oppgjør				Relaterte beløp som ikke er presentert netto		
Millioner kroner 2018	Brutto finansiell gjeld	Brutto gjeld som er presentert netto	Balansført verdi	Finansielle instrumenter	Sikkerhet i kontanter	Netto beløp
Gjeld						
Finansielle derivater	856	0	856	990	0	134
Porteføljefordelt gjeld						
Sum gjeld kollektivporteføljen	812	0	812	940	0	128
Sum gjeld selskapsporteføljen	44	0	44	50	0	6

				Relaterte beløp som ikke er presentert netto		
Millioner kroner 2017	Brutto finansiell gjeld	Brutto gjeld som er presentert netto	Balansført verdi	Finansielle instrumenter	Sikkerhet i kontanter	Netto beløp
Gjeld						
Finansielle derivater	776	0	776	471	0	-305
Porteføljefordelt gjeld						
Sum gjeld kollektivporteføljen	770	0	770	466	0	-304
Sum gjeld selskapsporteføljen	6	0	6	5	0	-1

Note 17. Andre finansielle eiendeler og kasse, bank

Millioner kroner	Selskap	Kollektiv	2018	2017
Bankinnskudd	469	2 147	2 616	3 451
Skattetrekkkonto (bundne midler)	66	0	66	66
Sum bankinnskudd	535	2 147	2 682	3 517
Kollektivporteføljens andel				2 700
Selskapsporteføljens andel				817

Note 18. Forfalte premier

Millioner kroner	2018	2017
Personskade	109	118
Ordinær premie kollektiv	2 028	2 017
Reguleringspremie og andre engangspremier	2 695	2 013
Sum forfalte premier	4 832	4 148

Note 19. Overføring av premiereserve fra/til andre forsikringselskap

Millioner kroner	2018	2017
Tilflyttede midler		
Premiereserve	314	0
Forsinkelsesrente	0	0
Mottatte midler ført over resultatet	314	0
Tilleggsavsetning	13	0
Premiefond	0	0
Sum mottatte midler	327	0
Antall kontrakter	2 stk.	0

Note 20. Spesifikasjoner av premier og erstatninger for personskade

Millioner kroner	Gruppe- liv	Yrkes- skade	Ulykke	2018	Gruppe- liv	Yrkes- skade	Ulykke	2017
Premieinntekter								
Forfalte bruttopremier	31	71	7	109	32	80	7	119
Sum premie	31	71	7	109	32	80	7	119
Brutto erstatninger								
Betalte erstatninger tidligere årganger	-8	-26	-2	-36	-7	-20	-2	-29
Betalte erstatninger inneværende år	-14	-1	0	-15	-18	-2	0	-20
Endring i erstatningsavsetninger tidligere årganger	10	83	6	99	9	103	5	117
Endring i erstatningsavsetninger inneværende år	-9	-63	-6	-78	-9	-65	-6	-80
Sum erstatninger	-21	-7	-2	-30	-25	16	-3	-12
Driftskostnader								
Administrasjonskostnader	0	-3	0	-3	0	-3	0	-3
Sum driftskostnader	0	-3	0	-3	0	-3	0	-3
Gjenforsikringsresultat								
Andel av bruttopremier	0	-2	0	-2	0	-2	0	-2
Betalte erstatninger	0	0	0	0	0	0	0	0
Endring erstatningsavsetning	0	0	0	0	0	0	0	0
Gjenforsikringsresultat	0	-2	0	-2	0	-2	0	-2
Resultat for egen regning fordelt pr. bransje	10	59	5	74	7	91	4	102
Brutto skadeprosent avvikling	-6,0 %	-82,1 %	-62,1 %	-58,4 %	-9,0 %	-103,6 %	-65,0 %	-75,4 %
Brutto skadeprosent inneværende år	72,7 %	92,3 %	83,3 %	86,0 %	85,3 %	83,5 %	88,7 %	84,3 %
Brutto skadeprosent samlet	66,6 %	10,2 %	21,3 %	27,6 %	76,4 %	-20,2 %	23,6 %	8,9 %

Note 21. Forsikringsrelaterte driftskostnader

Millioner kroner	2018	2017
Administrasjonskostnader		
Drift	130	125
Styregodtgjørelse m.m.	1	0
Styret, møtekostnader	0	0
Finanstilsynet	2	2
Revisjon	4	3
Sum administrasjonskostnader	137	130
Andre kostnader		
Forvaltningsomkostninger	12	9
Utenlandske verdipapirer	5	5
Banker og VPS gebyr	3	5
Utlån	1	1
Sum andre kostnader	21	20
Pensjonsdrift	8	10
Personskade	11	10
Sum driftskostnader	177	170
Renter ansvarlig lån	75	75
Sum forsikringsrelaterte driftskostnader	252	245

Millioner kroner			2018	2017
Fordeling av forsikringsrelaterte driftskostnader				
Administrasjonskostnader fordeles med 33 % på forvaltningskostnader og 67 % på andre kostnader.				
	Forvaltningskostnader	Andre kostnader		
Kollektivporteføljens andel administrasjonskostnader	90 %	41	83	
Kollektivporteføljens andel andre forvaltningskostnader	90 %	18	0	
Kostnader pensjoner	100 %		8	
Personskade - forsikringsrelaterte drifts- og erstatningskostnader	100 %		11	
Kollektivporteføljen		59	102	161
Selskapsporteføljens andel administrasjonskostnader	10 %	5	9	
Selskapsporteføljens andel andre forvaltningskostnader	10 %	2	0	
Renter ansvarlig lån	100 %	0	75	
Selskapsporteføljen		7	84	90
Sum fordeling av forsikringsrelaterte driftskostnader			252	245

Note 22. Andre forsikringsrelaterte inntekter / Utbetalte erstatninger brutto

Millioner kroner	2018	2017
Andre forsikringsrelaterte inntekter		
Refusjon pensjoner	179	168
Renteinntekter driftskonti kollektiv og personskade	49	36
Sum andre forsikringsrelaterte inntekter	228	204
Utbetalte erstatninger brutto	2018	2017
Alderspensjoner	-2 149	-1 997
Ektefellepensjoner	-245	-247
Barnepensjoner	-12	-12
Uførepensjoner, varige	-309	-313
Uførepensjoner, midlertidige	-70	-78
Personskade	-44	-42
Sum utbetalte erstatninger brutto	-2 829	-2 689

I tillegg utbetaling for førtidspensjoner og AFP 62-64 år med 159 millioner kroner. Disse utbetalingene får OPF refundert.

Note 23. Risikoutjevningfond

Millioner kroner	2018	2017
Inngående balanse	1 357	1 085
Andel av årets risikoresultat	201	179
Avkastning	65	93
Sum risikoutjevningfond	1 623	1 357

Note 24. Premiereserve

Millioner kroner	2018	2017
Inngående balanse	59 486	57 185
Endring premiereserve		
Justert erstatningsavsetning	174	0
Overføring av premiereserve ut/inn	314	0
All forsikringsteknisk premie	4 723	4 030
Garantert avkastning	1 654	1 613
Utbetalte pensjoner	-2 606	-2 478
Rentegarantipremie	-257	-306
Risikoresultat	-402	-359
Administrasjonspremie	-213	-199
Sum endring premiereserve (a)	3 387	2 301
Sum premiereserve	62 873	59 486
Inngående balanse	850	788
Endring erstatningsavsetning		
Justert avsetning	-174	0
Avkastning	40	62
Sum endring erstatningsavsetning (b)	-134	62
Sum erstatningsreserve	716	850
Sum resultatført endring i premiereserve (a+b)	3 253	2 363
Sum total premiereserve	63 589	60 336

Note 25. Tilleggsavsetninger

Millioner kroner	2018	2017
Inngående balanse	7 101	4 068
Overført fra andre forsikringsselskap	13	0
Disponering av årets resultat	377	3 033
Sum tilleggsavsetninger	7 491	7 101

Note 26. Kursreguleringsfond

Kursreguleringsfondet består av netto urealiserte gevinster tilknyttet finansielle omløpsmidler. Dersom netto kursreserver er negative, settes kursreguleringsfondet til null. Endringer i kursreguleringsfondet føres over resultatregnskapet.

Millioner kroner	Verdiendring		
	2018	2018	2017
Mer / (-Mindre) verdier i norske aksjer	-208	472	680
Mer / (-Mindre) verdier i utenlandske aksjer	-1 349	7 610	8 959
Mer / (-Mindre) verdier i norske obligasjoner	-157	236	393
Mer / (-Mindre) verdier i utenlandske obligasjoner	-7	1 173	1 180
Sum verdier	-1 721	9 491	11 212
Herav kursreguleringsfond	-1 629	9 305	10 933

Note 27. Premiefond, innskuddsfond og fond for regulering av pensjoner mv. Fordeling av årets resultat

Millioner kroner	2018	2017
Premiefond 1.1.	2 303	2 267
Premieavregning/innskudd/uttak	-363	-486
Garanterte renter	44	42
Tildelt overskudd	1 265	480
Sum premiefond	3 249	2 303
Årets tildeling	1 064	301
Risikoresultat	201	179
Sum midler tilordnet forsikringskontraktene	1 265	480

Note 28. Andre tekniske avsetninger for skadevirksomheten

Millioner kroner	Endring	2018	2017
Yrkesskade og ulykke*		353	374
Gruppeliv		11	11
Erstatningsavsetning	-21	364	385
Sum forsikringsforpliktelse		364	385

* Inkl. avsetning til yrkesskadeforsikringsforeningen

Note 29. Ansvarlig lånekapital mv.

Selskapets annen ansvarlig lånekapital er gitt av Oslo kommune og utgjør 1 240 millioner kroner. Rentekostnad utgjør 75 millioner kroner. Lånet renteberegnes etter en rentesats på 6,066 %, og rentene forfaller til betaling årlig 31.12. etterskuddsvis. Lånet forfaller til betaling 31.12.2023.

Note 30. Pensjonsforpliktelser og pensjonskostnad

Selskapet etablerte en ny innskuddspensjonsordning med tilknyttet uførepensjonsforsikring og privat AFP-ordning 1. februar 2017. Fra samme tidspunkt ble den ytelsesbaserte ordningen lukket med frivillig overgang til innskuddspensjonsordningen.

Innskuddspensjonsordningen gjelder for 22 personer. Periodens innskudd og premie inklusive omkostninger, arbeidsgiveravgift og finansskatt utgjør 1,45 millioner kroner. Innskuddssatsene er:

- Sparesats på 7 prosent av lønn fra 0 til 7,1 G
- Sparesats på 22 prosent av lønn mellom 7,1 til 12 G

I den ytelsesbaserte ordningen er de ansatte sikret en alderspensjon på 66 prosent (70 prosent for de som var ansatt før 1. april 2012) av pensjonsgrunnlaget på fratredelsestidspunktet begrenset oppad til 12 ganger grunnbeløpet i folketrygden. Pensjonen er sikret gjennom kollektiv pensjonsordning i Oslo Pensjonsforsikring AS. Pensjonsordningen er en kommunal tjenestepensjonsordning og tilfredsstiller kravene om obligatorisk tjenestepensjon. Medlemmene i den kommunale tjenestepensjonsordningen har AFP-ordning tilknyttet offentlig sektor.

Ved regnskapsføring av ytelsesordningen er lineær opptjeningsprofil og forventet sluttlønn som opptjeningsgrunnlag lagt til grunn. Selskapets pensjonsplan skal regnskapsmessig behandles som ytelsesplan i henhold til IAS 19.

Ved beregninger av forpliktelsen er følgende forutsetninger lagt til grunn:	31.12.2018	31.12.2017
Diskonteringsrente	2,60 %	2,40 %
Forventet lønnsøkning	2,75 %	2,50 %
Forventet G-regulering	2,50 %	2,25 %
Regulering løpende pensjon	1,73 %	1,48 %
Uttakstilbøyelighet AFP	40 %	40 %
Frivillig avgang	Tabell	Tabell
Demografiske forutsetninger (dødelighet/uførhet)	K2013/OPF 18	K2013/OPF 18

Millioner kroner	2018	2017
Netto pensjonskostnader er sammensatt som følger:		
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	12	13
Rentekostnad av årets pensjonsforpliktelse	5	5
Avkastning på pensjonsmidlene	-5	-4
Administrasjonskostnad	1	1
Arbeidsgiveravgift	2	3
Sum pensjonskostnad	15	18
Estimatavik i årets total resultat	8	-21
Sum total pensjonskostnad	23	-3

Millioner kroner	2018	2017
Netto pensjonsforpliktelser i balansen		
Påløpte pensjonsforpliktelser	220	205
Pensjonsmidler	-197	-185
Netto pensjonsforpliktelser før arbeidsgiveravgift	23	20
Arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelse	5	4
Sum pensjonsmidler i balansen	28	24

Note 31. Andre forpliktelse

Millioner kroner	2018	2017
Diverse gjeld	1	1
Leverandørgjeld	7	3
Skyldige offentlige avgifter	89	70
Sum andre forpliktelse	97	74

Note 32. Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter

Millioner kroner	2018	2017
Påløpte feriepenge og arbeidsgiveravgift	9	8
Mottatte ikke opptjente inntekter / periodiserte kostnader	10	4
Påløpte kostnader	22	23
Sum påløpte kostnader og andre ikke opptjente inntekter	41	35

Note 33. Skattekostnad / Utsatt skatt / Betalbar skatt

Millioner kroner	2018	2017
Totalresultat før skatt	783	1 187
Permanente forskjeller		
Andre forskjeller	1	1
Urealisert (gevinst) / tap - selskapsporteføljen	91	-171
Gevinst / (tap) salg aksjer	3	-28
Tilbakeført andel resultat norske datterselskap og deltakerlignede selskap	-130	-1 537
Andel skattemessig resultat norske datterselskap og deltakerlignede selskap	53	520
3 % på utdelinger fra deltakerlignede fra selskap	1	4
Tilbakeført andel resultat utenlandske datterselskap og deltakerlignede selskap	0	-77
Andel skattemessig resultat utenlandske datterselskap og deltakerlignede selskap	0	75
Urealisert (gevinst) / tap - kollektivporteføljen	0	-1 662
Endring midlertidig forskjeller		
Gevinst og tapskonto - 20 % til inntekt	785	0
Oppløst sikkerhetsavsetning - 10 % til inntekt	26	0
Årets tekniske resultat til gevinst og tapskonto etter overgangsregel nye skatteregler	-658	0
Endring erstatningsavsetning etter overgangsregel nye skatteregler	-19	0
Obligasjoner til amortisert kost	-1	-25
Endring midlertidig forskjeller driftsmidler	-2	-3
Endring midlertidig forskjeller pensjonsforpliktelse	4	-21
Endring midlertidig forskjeller som ikke inngår i beregning av utsatt skatt		
Avsetning til risikoutjevningfond	0	-272
Årets skattegrunnlag	937	-2 009
Overført fra/(til) fremførbart underskudd	0	2 009
Grunnlag betalbar skatt	937	0

Millioner kroner	2018	2017
Spesifikasjon av grunnlag for utsatt skatt		
Obligasjoner og aksjer		10 900
Aksjer i datterforetak		2 875
Andeler i deltakerlignede selskap		749
Grunnlag beregning utsatt skatt - kollektivporteføljen pr. 31.12.17	14 115	
Fremførbart underskudd iht. ligning 2017	-10 846	-10 801
Oppskrivningsresultat	3 269	
Årets tekniske resultat	658	
Gevinst og tapskonto IB	3 927	
Inntektsføring 20 %	-785	
Gevinst og tapskonto UB	3 142	3 142
Oppløst sikkerhetsavsetning personskadeforsikring IB	261	
Inntektsføring 10 %	-26	
Oppløst sikkerhetsavsetning personskadeforsikring UB	235	235
Endring erstatningsavsetning etter overgangsregel nye skatteregler		
Inntektsført reduksjon i erstatningsavsetning (fra resultatregnskapet)	21	
Skattemessig fradragføring 90 %	19	19
Obligasjoner og aksjer utenfor fritaksmetoden	-9	33
Obligasjoner til amortisert kost	-2	-3
Driftsmidler	1	-1
Pensjonsforpliktelse	-28	-24
Risikoutjevningfond 2017	1 357	1 357
Sum midlertidig forskjeller	4 714	5 346
Ikke balanseført midlertidig forskjell	-1 357	-1 357
Grunnlag for utsatt skatt	3 357	3 989
25 % utsatt skatt	839	998
Skattekostnad		
Resultatført endring av utsatt skatt	-157	361
Skatt på andre resultatkomponenter (estimativik pensjoner)	-2	5
Betalbar skatt	235	0
Sum skattekostnad	76	366

Note 34. Ansatte og styrets lønns- og låneforhold

Millioner kroner		
Lønnskostnader	2018	2017
Lønninger	79	76
Arbeidsgiveravgift	14	12
Pensjonskostnader	15	14
Andre ytelser	1	1
Sum lønnskostnader	109	103

Selskapet har i regnskapsåret sysselsatt gjennomsnittlig 79,2 årsverk.

Tusen kroner		Fastlønn	Bonus	Årets pensjons- opptjening	Lån i selskapet	Rente- sats pr. 31.12.18	Avdrags- plan
Ledende ansatte							
Åmund T. Lunde	administrerende direktør	3 621		327	1 233	2,1	
Paul Høiness	finansdirektør	2 604		326			
Kjetil Houg ¹	investeringsdirektør	1 651	2 556	325	1 725	2,1	17 år
Mette Cecilie Skaug ²	konstituert investeringsdirektør	1 487	1 644	383			
Hanne Myre	direktør bedriftskundeavdelingen	1 865		376			
Stig Sæther	direktør pensjonskundeavdelingen	1 347		327			
Lise Karlsen	juridisk direktør	1 395		390			
Mette K. Johannessen	IT-direktør	1 194		365			
Ansatte					40 087	2,1	

Tusen kroner		Sum honorar
Styret³		
Bjarne Borgersen	Styrets leder	305
Jørund Vandvik	Styrets leder	ny fra april 2018
Unni K. Hongseth	Styrets nestleder	213
Anlaug Haarbye	Styremedlem	189
Vigdis Merete Almestad	Styremedlem	216
Mark Wingate	Styremedlem	ny fra april 2018
Roger Dehlin	Styremedlem	180
Mette Cecilie Skaug ⁴	Styremedlem	180
Ole Arne Horgen Reinli	Styremedlem	216

1. Fra 1.1 til 31.8.2018
2. Fra 1.9.2018
3. Styrehonoraret gjelder for perioden april 2017 til april 2018.
4. Varamedlem Maria Therese Tollefsrud fungerte som styremedlem fra 1.9 til 31.12.2018

Retningslinjer for lederkompensasjon

Styret i OPF har fastsatt prinsipper og retningslinjer for godtgjørelse som gjelder hele konsernet, samt etablert godtgjørelsesutvalg som er underlagt styret. Utvalget fører kontroll med at godtgjørelsesordningene i konsernet er i tråd med styrets prinsipper og retningslinjer. Ledende ansatte er definert som adm. direktør og direktører ansatt i morselskapet OPF.

Administrerende direktør har rett til etterlønn i en periode på 6 måneder etter utløpet av den ordinære oppsigelsestiden. Det gis ikke pensjonsopptjening utover 12 G.

Ledelsen har ikke mottatt godtgjørelser eller økonomiske fordeler fra andre foretak i samme konsern, enn det som er vist over. Det er ikke gitt tilleggsgodtgjørelse for spesielle tjenester utenfor de normale funksjoner for en leder. Av de ledende ansatte er det kun investeringsdirektør som har bonusordning.

Honorar for styremedlemmer fastsettes på generalforsamlingen og utbetales etterskuddsvis. For styremedlemmer som er valgt av og blant de ansatte opplyses det kun om ytelser og lån som kan knyttes til vervet som styremedlem. Alle ytelser er oppgitt uten tillegg for arbeidsgiveravgift.

Alle medarbeidere i konsernet kan oppta lån i OPF-konsernet til lånevilkår for ansatte. Ingen ledende ansatte har vilkår som avviker fra dette.

Det er innført bonusordning for egne forvaltere. Det er fastsatt tak for bonus. Den er knyttet opp mot målbare prestasjonskriteier og derav honoreres gode resultater for å unngå kortsiktige motiver. Den betingede bonusen utbetales med like årlige beløp over en treårs periode regnet fra bonusfastsettelsestidspunktet, forutsatt at etterfølgende resultater på selskaps- og individnivå tilsier at den betingede bonusen kan utbetales og at den ansatte sitter i uoppsagt stilling.

Millioner kroner		
Honorar til styret, revisjonsutvalg, risikoutvalg og godtgjørelsesutvalg	2018	2017
Internrevisjon	2	2
Revisjonshonorar lovpålagt	1	1
Revisjonshonorar skatterådgivning og tjenester utenfor revisjon	2	1
Sum revisjon	5	4

Note 35. Transaksjoner med nærstående parter

Millioner kroner		
Morselskap	2018	2017
Resultatposter		
Premieinntekter	3 504	3 136
Renter ansvarlig lån	75	75
Balansposter		
Kundemellomværende	0	191
Kortsiktig fordring	0	0
Ansvarlig lån	-1 240	-1 240

Oslo kommune er fakturert for premieinntekter og premie for egenandel uførepensjoner.

Datterselskap – skadeforsikring		
	2018	2017
Oslo Forsikring AS (Oslo kommunes skadeforsikringsselskap)		
Resultatposter		
Salg av tjenester	7	6

Salg av tjenester gjelder skadebehandling innen personskade og forsikring og saksbehandling for Oslo Forsikring AS er utført av seksjon for personskade i OPF. Produktene som behandles er yrkesskadeforsikring, ulykkesforsikring, gruppelivsforsikring, tariffdekninger og barn-/elevulykkesforsikringer.

Datterselskap – eiendom		
	2018	2017
Resultatposter		
Rente- og driftsinntekter	795	712
Balansposter		
Mottatt konsernbidrag og andre utdelinger	892	668
Lån	6 015	361

Investeringer i datterselskap er i forbindelse med kjøp av fast eiendom. Avkastning til morselskap kommer i hovedsak fra renter på konsernlån, samt øvrige driftsinntekter.

Note 36. Fordeling av årets resultat per forretningsområde

Millioner kroner	2018		2017	
	Kunder	Selskapet	Kunder	Selskapet
Fordeling av årets resultat:				
Risikoresultat	201	201	179	179
Administrasjonsresultat		47		39
Rentegarantipremie		257		307
Resultat fra pensjonsforsikring		505		525
Personskade		86		119
Tingskade		13		30
Resultat fra skadeforsikring		99		149
Finansinntekter på ansvarlig kapital		187		492
Avkastningsresultat	1 441		3 334	
Selskapsresultat før skatt		791		1 166
Kunderresultat før disponeringer	1 642		3 513	
Avsetning til tilleggsavsetninger	-377		-3 033	
Avsetning til premiefond	-1 265		-480	
Sum	0		0	

Note 37. Solvenskapital

Solvens II-regelverket trådte i kraft fra 1. januar 2016. I tillegg til å omfatte kapital og kapitalkrav omfatter regelverket også regler for risikostyring og intern kontroll, tilsynsmessig kontroll og overvåking samt krav til informasjonsplikt til offentligheten og rapporteringsplikt overfor tilsynsmyndighetene.

Solvens II-regelverket stiller krav til ansvarlig kapital som skal dekke solvenskapitalkravet og minstekapitalkravet. Solvenskapitalkravet og minstekapitalkravet beregnes etter standardmetoden i henhold til Solvens II-regelverket og inkluderer effekten av overgangsregler.

Solvenskapitalen fremkommer hovedsakelig som netto eiendeler i Solvens II-balansen tillagt tellende ansvarlig lån. Solvenskapitalen er derfor forskjellig fra bokført egenkapital i regnskapet. I Solvens II-balansen inngår eiendeler og forpliktelser til virkelig verdi. For eiendeler som har en annen verdi i regnskapet legges derfor mer-/mindreverdiene til i Solvens II-balansen.

Solvenskapitalen inndeles i tre kapitalgrupper i henhold til Solvens II-regelverket. Kapitalgruppe 2 kan dekke inntil 50 prosent av solvenskapitalkravet og inntil 20 prosent av minimumskapitalkravet. Kapitalgruppe 3 kan dekke inntil 15 prosent av solvenskapitalkravet, men kan ikke benyttes til å dekke minimumskapitalkravet.

Kapitalkravet i Solvens II fremkommer som summen av endringer i solvenskapital beregnet under ulike typer stress, fratrukket diversifisering og tapsabsorberende effekt. Den største delen av kapitalkravet kommer fra markedsrisiko og livrisiko.

Solvenskapitalen og solvenskapitalkravet fremkommer av tabellene nedenfor.

Millioner kroner	31.12.18			31.12.17				
	Totalt	Kapital-gruppe 1	Kapital-gruppe 2	Kapital-gruppe 3	Totalt	Kapital-gruppe 1	Kapital-gruppe 2	Kapital-gruppe 3
Solvenskapital								
Aksjekapital	900	900			900	900		
Overkurs	530	530			530	530		
Avstemmingsreserve	5 727	5 727			5 140	5 140		
Ansvarlig lån	1 364		1 364		1 417		1 417	
Risikoutjevningfond	1 622		1 622		1 357		1 357	
Samlet solvenskapital uten overgangsregler	10 143	7 157	2 986		9 344	6 570	2 774	
Tellende solvenskapital uten overgangsregler	7 954	7 157	797		7 288	6 570	718	
Tellende minimumskapital uten overgangsregler	7 300	7 157	143		6 699	6 570	129	

Millioner kroner	31.12.18	31.12.17
	Totalt	Totalt
Solvenskapitalkrav		
Markedsrisiko	16 675	13 605
Livrisiko	16 084	15 342
Helserisiko	117	125
Motpartsrisiko	354	270
Operasjonell risiko	382	374
Diversifisering	-11 171	-6 305
Tapsabsorberende effekt	-20 847	-21 974
Samlet solvenskapitalkrav uten overgangsregler	1 594	1 437
Minstekapitalkrav uten overgangsregler	717	646
Solvenskapitaldekning uten overgangsregler	499 %	507 %
Solvenskapitaldekning med overgangsregler	524 %	591 %
Minstekapitaldekning uten overgangsregler	1 018 %	1 036 %
Minstekapitaldekning med overgangsregler	1 073 %	1 223 %

Til generalforsamlingen i Oslo Pensjonsforsikring AS

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Oslo Pensjonsforsikring AS' årsregnskap, som består av:

- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2018, resultatregnskap, oppstilling av endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2018, resultatregnskap, oppstilling av endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening:

- er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter
- gir det medfølgende selskapsregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Oslo Pensjonsforsikring AS per 31. desember 2018 og av selskapets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.
- gir det medfølgende konsernregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til konsernet Oslo Pensjonsforsikring AS per 31. desember 2018 og av konsernets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

PricewaterhouseCoopers AS, Postboks 748 Sentrum, NO-0106 Oslo
T: 02316, org. no.: 987 009 713 MVA, www.pwc.no
Statsautoriserte revisorer, medlemmer av Den norske Revisorforening og autorisert regnskapsførerselskap

Uavhengig revisors beretning - Oslo Pensjonsforsikring AS

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet er ledelsen ansvarlig for å ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift, og på tilbørlig måte å opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets og konsernets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatenes og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.

(2)

Uavhengig revisors beretning - Oslo Pensjonsforsikring AS

- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets og konsernets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet og konsernet ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettvisende bilde.
- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om det konsoliderte regnskapet. Vi er ansvarlige for å lede, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen. Vi alene er ansvarlige for vår revisjonskonklusjon.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om andre lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til resultatdisponering er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, 21. mars 2019
PricewaterhouseCoopers AS

Magne Sem
Statsautorisert revisor

(3)

GENERALFORSAMLING

Finansbyråd Robert Steen (Ap)

STYRET

Valgt av generalforsamlingen:

Jørund Vandvik, leder
Unni K. Hongseth, nestleder
Anlaug Haarbye
Mark Wingate

Utpekt av den største
forhandlingssammenslutningen:

Roger Dehlin

Valgt av de ansatte:

Mette Cecilie Skaug
Ole Arne Horgen Reinli

REVISJONSUTVALG

Anlaug Haarbye, leder
Mark Wingate
Ole Arne Horgen Reinli

RISIKOUTVALG

Jørund Vandvik, leder
Unni Hongseth
Roger Dehlin
Mette Cecilie Skaug

GODTGJØRINGSUTVALG

Godtgjøringsutvalget utgjøres av styret i OPF med unntak av styremedlemmer som er å anse som ledende ansatte.

INTERNREVISOR

EY, Kristin Bekkeseth

REVISOR

PricewaterhouseCoopers AS, Magne Sem

Bestandstall

Tellemetoden er endret fra og med 2014.

Utvikling av den totale bestanden 2018–2013

Ytelser	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Alderspensjoner	26 339	24 928	23 334	21 992	20 543	17 451
AFP fra 65 år	597	584	537	538	514	433
Ektefellepensjoner	4 007	4 001	3 959	3 963	3 852	3 152
Barnepensjoner	274	278	310	314	322	296
Uførepensjoner	7 510	7 406	7 351	7 492	7 671	7 730
Midlertidige uførepensjoner	1 278	1 448	1 580	1 678	1 714	1 796
Vedtektsfestede ytelser	40 005	38 645	37 071	35 977	34 616	30 858
Førtidspensjoner	8	9	9	7	7	5
AFP før 65 år	569	527	502	498	453	434
Antall pensjonister	40 582	39 181	37 582	36 482	35 076	31 297
Yrkeaktive	39 779	34 887	31 286	31 476	30 718	30 243
Permisjon	2 532	2 485	2 636	2 661	2 542	1 432
Fratrådte med rettigheter	35 521	34 785	35 543	35 380	35 563	33 209
Fratrådte uten rettigheter	46 164	45 208	35 137	34 618	34 126	31 501
Total bestand	164 578	156 546	142 184	140 617	138 025	127 682
Antall personer	154 687	147 536	132 617	131 089	129 579	120 458

Årlig tilgang av nye pensjoner 2018–2013

Ytelser	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Alderspensjon	2 479	2 693	2 262	2 502	3 994	1 963
Ektefellepensjon	241	288	252	333	859	267
Barnepensjon	36	34	36	49	73	55
Uførepensjon	936	932	822	877	1 395	984
Midlertidig uførepensjon	417	419	450	507	549	471
AFP fra 65 år	332	379	320	311	332	231
Vedtektsfestede ytelser	4 441	4 745	4 142	4 579	7 202	3 971
Førtidspensjon		2	5	1	2	1
AFP før 65	248	259	223	230	215	193
Antall pensjonister	4 689	5 006	4 370	4 810	7 419	4 165

Utbetaling spesifisert på ytelse 2018–2013

Ytelse i millioner kroner	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Alderspensjoner	2 149	1 997	1 864	1 713	1 545	1 368
Ektefellepensjoner	245	247	248	251	209	199
Barnepensjoner	12	11	12	14	15	12
Uførepensjoner	309	313	350	399	431	401
Midlertidige uførepensjoner	70	78	85	86	85	89
Personskade	44	43	55	45	67	
Brutto utbetaling	2 829	2 689	2 614	2 508	2 352	2 069
Mottatt refusjon	179	168	143	146	144	135
Netto utbetaling	2 650	2 521	2 471	2 362	2 208	1 934

OPF.NO